de desen „Ion Diaconescu“ pe urmele eroilor căzuți la datorie în primul război mondial, au fost realizate.

*

Acum ne-am întors iar în șantier. Știm cu ce vom umple peretele rămas gol la plecare: cu impresii din expediție. La toamnă, cînd se va împlini un an de cînd am declanșat acțiunea „Pe aici nu se trece“, ne vom putea înscrie și noi cu realizări deosebite în cadrul acțiunii „Patrie română, țară de eroi“.

Vă invităm la noi, la Onești, în universul colorat al unei copilării fericite. Pînă atunci, la revedere!

prof. GH MOCANU,
conducătorul cercului

OLCLOR

mai acordat alte trei titluri individuale: „dubașului“ *Ioan Ilieș* **și dansatorilor** *Alina Hotea* **și** *Dorin Ilieș.*

În întrecere cu ei, oșenii din *Bixad* **au fost neegalați în „țipurituri“. Și ei, cînd s-au întors acasă, pe meleagurile sătmărene, au dus două titluri de laureați, pe care le adaugă altor premii, diplome și medalii cîștigate la diferite concursuri cultural-artistice din țară și din străinătate. Astfel de titluri au mai obținut, de asemenea, ansamblurile folclorice ale caselor pionierilor și șoimilor patriei din** *București, Buzău, Reșița, Vatra Dornei, Sfîntu Gheorghe – Covasna, Școala din Sărata-Dolj și Școala generală nr. 2 Flămînzi-Botoșani.* **Dintre dansatori au fost răsplătite cu distincția de laureată formația de călușari din** *Pădureți-Argeș* **și cele aparținînd școlilor din** *Apateu-Arad, Pleșca-Sălaj și Casei pionierilor și șoimilor patriei Constanța.*

O notă aparte merită, pentru prezența extraordinară în spectacole, formația de călușari din *Vîlcele-Olt* **și formația de fete din** *Drighiu-Sălaj,* **care au ridicat sălile în picioare. Dintre laureații individuali îi amintim pe** *Raluca Pătuleanu, Marius Oroian* **și** *Mihaela Dragnea* **(Ansamblul „Românașul“ al Casei centrale a pionierilor și șoimilor patriei-București),** *Iliuță Cîrnu* **și** *Florentina Pipirigianu* **(Casa pionierilor și șoimilor patriei-Vatra Dornei),** *Florin Timpu* **și** *Zoe Zaica* **(Casa pionierilor și șoimilor patriei-Reșița),** *Dumitru Vasile Vișan* **(Casa pionierilor și șoimilor patriei-Buzău),** *Petru Hodan* **și** *Marian Bordeianu* **(Școala generală nr. 2 Flămînzi-Botoșani).**

În fotografii, aspecte de la Serbările Mării și de la Festivalul pionieresc de folclor.

I. STRĂUȚ
Foto: M. ȘERBĂNESCU

Vacanța”.

ÎNTÎLNIRE CU PRIETENII... ALBINELOR

Am pășit în curtea largă a Liceului industrial din Horezu într-o dimineață însorită de vară. Aici, în internatul liceului, este găzduită tabăra republicană a pionierilor apicultori.

Curtea însăși părea, la prima vedere, un imens stup cu albine. Copiii se pregăteau să plece într-un schimb de experiență la școala din Costești-Vîlcea. Ni s-a spus că acolo, pionierii se ocupă cu albinăritul de... 25 de ani!

Nu întîmplător, această tabără republicană s-a organizat aici, la Horezu. Frumoasa îndeletnicire are prin părțile locului o îndelungată tradiție. În apropiere se află Ferma agricolă Măldărești, unde apicultura se practică la scară largă, după metode științifice. Ferma aceasta îi aprovizionează cu mătci pe apicultorii din județele apropiate. Cu o zi în urmă, participanții la tabără o vizitaseră și acum povestesc cu entuziasm cele văzute acolo.

În autobuzul în care urcăm, mă invită să stau cu ei Georgeta Neamțu din județul Dolj și Constantin Chelaru, venit tocmai de la Vîrful Cîmpului, județul Botoșani. Aflu că Geta învață albinăritul de la tatăl ei. Școala ei are 6 stupi. „E o muncă frumoasă și interesantă, spune Geta, dar prima mea pasiune rămîne totuși... literatura română.“

În familia lui Costi mama este apicultoare.

– Pentru tine albinele sînt un hobby? – îl întreb.

Costi privește îngîndurat prin geamul mașinii. Sînt gata să cred că nu mi-a auzit întrebarea, cînd începe să rostească:

– Eu vreau să mă fac militar. Grănicer. Dar acasă, în timpul liber mă voi ocupa de creșterea albinelor.

Autobuzul oprește în dreptul unei școli mari. Flori, zîmbete, pionieri îmbrăcați sărbătorește, profesori.

De pe o placă de marmură de la intrare, fixată în 1978, aflu că școala are vîrsta de 325 ani.

Fetele mă însoțesc în grădina școlii, mîndre să-mi arate „împărăția“ lor: sera, lotul cultivat cu porumb, uriașe sfecle de zahăr...

– Dar albinele?

– Avem 11 familii. De ele se ocupă băieții.

– Vă e frică de ele, să nu vă-nțepe? – întreb, dar îmi dau seama imediat că m-am pripit. M-am apropiat de stupi, cu aparatul de fotografiat. Din stupii cu capacele ridicate roiau albinele; de la distanță nu se văd, dar oare ce voi păți dacă mă apropii?...

Observînd ezitarea mea, pionierii îmi întind o mască de stupar, cu pălărie. Mi-o pun, dar așa nu pot face fotografii... Tinerii apicultori din jurul meu nu se tem însă. Ei știu: dacă nu ți-e frică de ele și nu faci mișcări bruște, albinele nu te-nțeapă.

Gazdele mă invită să gust mierea. Îmi pun pe masă separat miere de salcîm, de diferite flori, cu fagure. Iată, un apicultor are întotdeauna ceva dulce, cu care să trateze un oaspete.

După amiaza, în curtea umbrită a taberei, îi întreb pe pionieri despre rezultate și planuri. Copiii din Pir, județul Satu Mare, au predat centrului de achiziții 8 kg miere și 50 kg gogoși de viermi de mătase. Cei din Camăr – Sălaj sînt mîndri că de 13 ani, de cînd la școala lor există cerc de apicultură, mulți au îndrăgit această îndeletnicire foarte utilă. Dintre apicultorii adulți, 15 au învățat tainele albinăritului în stupăria școlii, în cadrul cercului de apicultură al pionierilor. Pionierii Școlii din Uda Clocociov, județul Teleorman, ar merita un reportaj aparte. Conducătorul lor, tovarășul învățător Ion Popescu și pionierii Marian Ionescu, Cristi Bărbulescu, Florin Penuș și Ilie Stoian, toți elevi în clasa a IV-a, îmi relatează că multe din succesele lor le datorează albinelor: și-au îndeplinit, valoric, angajamentul de muncă patriotică în proporție de 100%, iar pînă la finele anului speră să dubleze acest succes. În cercul lor s-a format baza de înmulțire pentru noile cercuri apicole pionierești din județul Teleorman, reușind să dea școlilor din Slobozia Mîndra, Lunca și Uda Paciurea zece stupi. În cadrul cercului lor activează 18 apicultori – 8 fete și 10 băieți –, elevi în clasele a III-a și a IV-a. Școala are zece familii de albine și o livadă întinsă. Sînt deseori vizitați de copii și pedagogi din împrejurimi.

În frumosul parc din Horezu i-am fotografiat cu plăcere pe harnicii apicultori teleormăneni, părîndu-mi rău că nu i-am putut „prinde“ pe peliculă în plină muncă, pe ei ca și pe toți cei veniți în această tabără.

Nu pridideșc să-mi însemn rezultatele tuturor cercurilor de apicultură reprezentate în tabără. Se vede treaba că toți au învățat ceva de la albinele pe care le îngrijesc: sînt harnici, perseverenți, îndemînatici.

Se lasă seara și eu tot mai notez. După cină, detașamentele 7 și 8 prezintă un program distractiv. Cîntece, glume, voie bună. Pe cer apar primele stele.

A trecut o frumoasă zi de tabără...

TAKACS GHIZELA

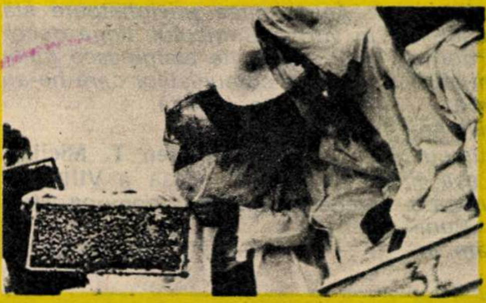

* * *

Scrise și desenate de copii

Privighetoarea de lut

Privighetoarea de lut este o jucărie micuță din lut ars asemănătoare cu un fluier. Cîndva, demult, privighetoarea fusese desenată cu culori vii. Dar timpul i-a șters culorile și a rămas doar cu cîteva figuri șterse care abia, abia se disting. Stăteam într-o seară pe malul rîului ținînd într-o mînă micuța privighetoare. Vîntul unduia prin ramurile salcîmilor și mirosea a vară și a pîine.

Mă uitam la privighetoare și întreaga mea făptură, deodată, a fost zguduită de o întrebare: „Oare a cui fusese această micuță jucărie?" Vîntul mi-a îngînat șoaptele și le-a purtat peste undele cristaline ale rîului.

Nu am putut afla răspunsul în seara aceea. Am vrut să dorm, dar întunericul camerei îmi aducea iar în minte întrebarea.

Dimineața am luat privighetoarea și m-am dus la Bunicul. Nu e bunicul meu dar așa îi spun toți copiii din sat fiindcă e foarte bătrîn. I-am arătat Bunicului privighetoarea și l-am întrebat dacă o mai văzuse cîndva. Fiindcă Bunicul nu răspundea, m-am uitat la el. Mîngîia jucăria și zîmbea. Mi-a spus că în urmă cu peste patruzeci de ani, cînd era tînăr lucrător la C.F.R., acestei privighetori dacă îi puneai cîteva picături de apă cînta, și că el cu această jucărie cînta cînd vedea vreun polițist, ca să dea de știre tovarășilor lui, comuniștii, care luptau pe atunci în ilegalitate. Bunicul mi-a povestit apoi multe despre comuniști, despre Partidul Comunist Român și despre arestările și torturile la care au fost supuși comuniștii.

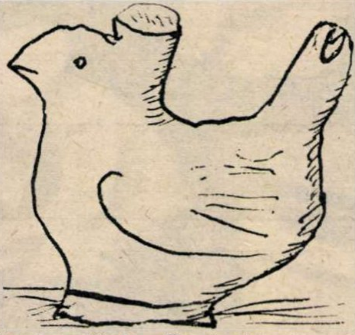

Acum mica privighetoare stă în vitrina Bunicului, lîngă decorații, ca să ne amintească lupta eroică a comuniștilor care ne-au făcut viața fericită.

Carmen T. Miciială
clasa a VIII-a C,
Școala generală, comuna Horgești,
județul Bacău

Mulțumesc, doctore!

...Erau zece copii. Părinții săraci, copiii pricăjiți, casa goală, iată primele amintiri. El era cel mai mare. Toți lucrau la cîmp, agoniseau un pic de grîu și apoi îl dădeau boierului. A venit războiul și odată cu el și plecarea tatălui pe front. Mama a rămas acasă muncind din răsputeri pentru a-i crește pe cei zece copii. El, fiind cel mai în vîrstă, îi era de mare ajutor mamei. Muncea pe cîmp, muncea acasă, iar seara, la lumina opaițului, învăța. S-a îmbolnăvit cel mai mic copil, apoi altul și altul. Au murit patru dintre copii, toți în mizerie, fără să se știe de ce boală. El a văzut totul și a jurat că va ajunge medic, să însănătoșească oamenii, să se lupte cu moartea.

A învățat, după război a urmat facultatea și a ajuns medic.

...Era de gardă. O noapte de nesomn — a cîta, oare, din cariera sa? Dimineața i se aduce un tînăr în stare gravă. Trebuie operat de urgență. O operație foarte grea trebuie făcută și el este singurul medic disponibil. După cîteva ore de luptă cu moartea, operația s-a terminat. Poate pleca acasă. El nu pleacă, rămîne la căpătîiul bolnavului toată ziua și toată noaptea. Își simte pleoapele grele. Va lupta cu somnul. Trebuie ca tînărul să scape. Trebuie! Dimineața, tînărul îi zîmbește. A scăpat! Acum se poate duce liniștit acasă, să se culce.

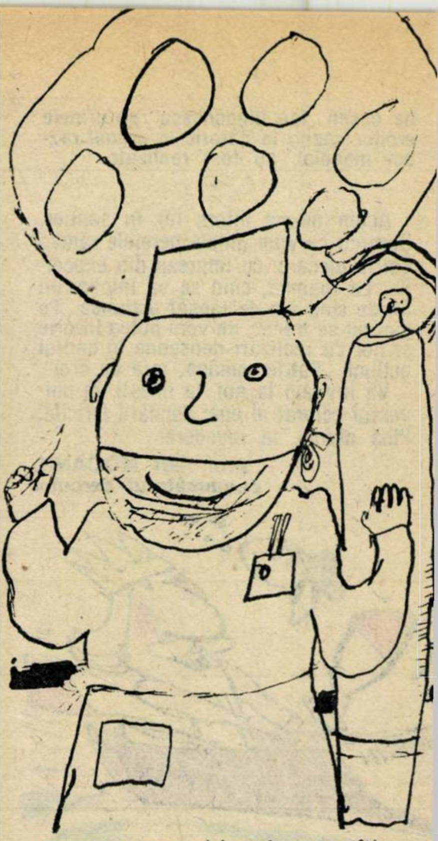

Este un om obișnuit, ca atîția alții, un om care se luptă cu moartea și o învinge. Și tocmai pentru că este obișnuit, oamenii, în loc de „Bună ziua!" îi spun: „Mulțumesc, doctore!"

Doresc să ajung și eu medic, un medic bun care să salveze oamenii și care să audă la rîndul său, atunci cînd tîmplele îi vor fi cărunte, un: „Mulțumesc, doctore!"

Szabo Daniela-Petunia
Timișoara

ROMAN FOILETON

104

Francisc Munteanu

PRINȚESA din ȘEGA

28

TEȘU intră în celulă după vreo zece minute: o anunțase pe nevastă-sa la telefon că va întîrzia puțin, dar să nu-și facă probleme. Probabil, îi spuse ca încheiere, voi aduce și un oaspete de seamă, pe Dohotaru.

Închise ușa după el, îl măsură din priviri pe băiat, apoi, meticulos, își scoase vestonul și-l potrivi pe spătarul scaunului. După ce netezi toate cutele se întoarse din nou spre Guriță și, ca să-l impresioneze, își suflecă mînecile cămășii. Guriță se aștepta ca Teșu să se repeadă la el, dar comisarul, calm, cu mișcări încete, își aprinse o țigara cu o bricheta montată într-un tub de cartuș. Fitilul fumegă prelung.

- Uite, băiatule, te las în pace pîna fumez țigara. Pînă atunci ai tot timpul să te gîndești cum să-mi spui adevărul. Pînă nu mărturisești că ai fost la gară nu ieși de aici.

- Și dacă n-am ce mărturisi? tatonă Guriță.

- Trebuie să ai.

- Și dacă n-am?

- Eu te sfătuiesc să nu fii încăpățînat; te ținem aici pînă recunoști totul

- N-aveți dreptul să mă țineți aici! N-aveți nici o dovadă că am fost la gara.

- Dovada va fi mărturisirea ta. Și-ți mai dau un sfat: caută să nu mă enervezi. Și acum lasă-mă să-mi tihnească țigara.

ÎNCĂ ÎNAINTE de a ajunge în dreptul casei, Fodor sări din birjă și goni spre poartă. Birjarul, convins că acesta vrea să fugă fără să-i plătească, opri caii și se luă după el. Îl ajunse tocmai cînd Fodor vru să intre în casă. Îl cuprinse cu amîndouă mîinile.

- Banii!

Pentru o clipă, Fodor se gîndi că apăruseră din nou hoții, se smuci și se eliberă din strînsoarea birjarului. Îl recunoscu și se liniști:

- Ce bani?

- Cum, ce bani? Pentru cursă! Și ieri mi-a fugit un client. L-am dus pînă la gară, s-a suit în tren și dus a fost. Banii!...

- Stai, omule, am fost prădat. vreau să văd ce mi-au luat din casă.

- Și vrei să-ți recuperezi banii pe spinarea mea? Știi cît costă ovăzul?...

Neavînd încotro, Fodor se scotoci după bani, apoi intră buzna în casă. Văzînd-o pe nevastă-sa croșetînd, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic, izbucni ca unul ieșit din minți:

- Tu stai și croșetezi?

- Dar ce să fac? sări ca arsă. Nu știa cu ce păcătuise.

- Și hoții?

- Ce fel de hoți?

În clipa aceea și lui Fodor i se păru ca locuința era neschimbată, că nimic nu e cu fundul în sus. Își roti ochii șașii prin bucătărie, apoi intră și în dormitor. Întrebă mirat:

- N-au fost hoții?

- Doamne ferește! Bate-te peste gură!

- Atunci de ce ai trimis-o pe Irina să-mi spună că ni s-a prădat casa?

- Ești beat, Imre. Să nu mai faci asta niciodată și mai ales nu în timpul serviciului. te dă afară și te trimite pe front.

- De ce ai trimis-o pe Irina?

- N-am trimis-o nicăieri. Ai vorbit tu cu ea?

- Eu nu, dar mi-a lăsat vorbă. Unde e?

- Face curățenie în pod. S-au adunat acolo o mulțime de lucruri netrebuincioase.

Fodor se duse în curte și o strigă pe fiică-sa. Irina, pirpirie, apăru în ușa podului. Avea părul plin cu plase de paianjen.

- Ce-i, tăticule?

- Nimic.

Fugi spre poartă, la fel de vijelios precum venise, să prindă birja. Dar birja nu mai era în fața casei.

ÎN DRUM spre casă, Prințesa ajunse în dreptul clădirii poliției și se opri pentru o clipă: oare în dosul cărei ferestre poate fi acum Guriță? Își roti privirile în sus, aproape toate feres-

Băncile

Este vacanţa de vară. Băncile, ca şi elevii, se odihnesc. Vorbesc despre ce s-a întîmplat în cursul anului şcolar.

– Copiii trec în clasa a V-a. De acum vor avea mai mulţi profesori, zise una.

– Ehei! genţile vor fi mai grele, se plînge alta care n-a apucat decît un trimestru.

– Dacă eşti leneşă, aşa or să ţi se pară mereu, spuse prima bancă din rîndul de la fereastră.

Tabla sta îngîndurată. Era încă plină de cifre şi calcule aşa cum rămăsese la sfîrşitul anului şcolar. O tablă şcolară ştie multe!

– Ia priviţi la vecina noastră, tabla, are o mină de înţelept, chicoteşte banca a doua de la mijloc.

– Taci odată! strigă cea mai bătrînă bancă. Apoi îi spuse vecinei sale:

– Mai bine nu era trimisă la noi, obrăznicătura asta.

Banca mai nouă tace molcom.

– Parcă-l văd, spuse banca cea bătrînă, pe elevul care a stat aici. Mic, cu geanta mai mare ca el, intră în clasă şi priveşte nedumerit. Apoi vine, se aşează şi aşteaptă sosirea tovarăşului învăţător. Însă în clasă a intrat o tovarăşă învăţătoare. A strigat catalogul, s-au cunoscut şi a început lecţia. Şi aşa, lecţie după lecţie, pînă s-a terminat anul şcolar. A venit la serbare, s-a aşezat în rîndul lui şi a aşteptat să vadă ce premiu ia. A luat premiul întîi. Îmbujorat de fericire, s-a dus să primească diploma şi nişte cărţi. După ce s-a terminat festivitatea, a plecat acasă fericit. A început apoi din nou şcoala. Trecuse în clasa a doua. La o lună după ce a intrat în clasa a doua a fost făcut pionier. Era emoţionat. Era în prima serie de pionieri din clasă. Toţi erau emoţionaţi. Pe piepturile lor fluturau cravatele roşii cu tricolor. Erau mîndri. La sfîrşit de an şcolar, băiatul a luat tot premiul întîi. În anul următor a fost ales comandant de detaşament. Tot premiul întîi a luat şi-n clasele celelalte.

– De tine e foarte bine, dar de mine... Elevul care stă aici e rău. Are un briceag şi mereu mă înţeapă. Şi de cîte ori scrie ceva mă stropeşte cu cerneală, spuse vecina celei mai bătrîne bănci.

Banca cea bătrînă o priveşte cu înţelegere. Spuse:

– Anul acesta vor veni alţi copii. Mai cuminţi, mai zburdalnici... Toţi sînt la fel... Dar cresc, se schimbă. Trebuie să ai răbdare...

A doua zi veniră doi oameni, spălară băncile şi le vopsiră. Acum, băncile nu se mai deosebeau una de alta. Păreau noi-nouţe.

Toate astea mi le-a povestit tabla.

Iulian Constantin,
clasa a VI-a C,
Şcoala generală nr. 2, Medgidia,

* * *

Muntele

Muntele e un continent al inimii mele.
Pe harta sa,
Desenată de vîrfurile muiate în cer ale brazilor,
Descopăr toate formele de relief
Ale sufletului meu de copil.

Bucuria că pot deschide ferestrele fiecărei dimineţi
Doar cu o singură zbatere a pleoapelor,
Teama puiului de cerb,
Cînd tunetele îl botează în prima ploaie,
Tristeţea că păpuşile mele
Îmbătrînesc precum izvoarele
Cînd le îmbrăţişează cîmpia,
Nostalgia pentru visele de a zbura
Precum fluturii iernii în ceremoniile ei albe,
Speranţa că mîine îmi voi putea măsura împlinirile
Cu vîrfurile semeţe ale munţilor,
Dorul de căprioare
Jucîndu-se cu mărgele de rouă.
Muntele e un sentiment copleşitor.
Ţara străbună respiră
Prin piscurile sale lumina şi viitorul!

Ruxandra Stănică,
clasa a VI-a A,
Şcoala generală nr. 1, Buşteni

Desene: **Raluca Dumitrescu, clasa a IV-a,**
Şcoala generală nr. 75, Bucureşti

trele erau deschise. La gîndul că Guriţă ar putea fi bătut, lacrimile i se adunară sub pleoape. Nu se temu nici o clipă că Guriţă ar putea să vorbească. Îl cunoştea bine: Guriţă era încăpăţînat ca un catîr. Ar fi pus mîna în foc pentru el. Pe urmă, se întrebă ce s-ar întîmpla dacă ar intra în clădire, să asculte pe la uşi, să-i audă măcar vocea? Se hotărî fără să se gîndească prea mult şi numai în dreptul porţii se opri nehotărîtă: ce să-i spună poliţistului paznic, dacă acesta ar întreba-o unde se duce? Nu cunoştea decît numele unui singur comisar, al lui Beraru. Să-i spună că merge la el? Cel mai bine ar fi fost dacă ar fi putut intra fără să fie văzută. Ocazia i se ivi imediat: un comisar în uniformă neagră se apropie de poartă şi Prinţesa i se alătură. Ca paznicul să creadă că sînt împreună îl întrebă:

– Nu ştiţi cumva la ce etaj lucrează domnul comisar Beraru?

Grăbit şi îngîndurat, comisarul nu înţelese întrebarea.

– Ce-ai spus, fetiţo?

Paznicul ridică palma la chipiu:

– Să trăiţi, dom' comisar.

Urcînd scările, Prinţesa se opri pe palierul etajului întîi şi comisarul grăbit se îndreptă spre o uşă lustruită.

Rămasă singură pe coridorul imens şi pustiu, Prnţesa descoperi legăturica cu manifeste în mînă. Genunchii începura să-i tremure şi picioarele nu mai ascultară de comenzi ca şi cum ar fi prins rădăcini. Trecură cîteva secunde lungi pînă îşi reveni: trecu în dreptul uşii lustruite şi citi tăbliţa de sticlă scrisă cu litere de aur: C. DOHOTARU, comisar şef. Se duse în dreptul unei ferestre deschise şi privi în stradă: soarele căzuse în spatele acoperişurilor de peste drum şi o adiere iscată din senin îi răcori faţa. Şi-ar fi lăsat mai mult faţa mîngîiată de vînt, dar auzi paşi. Din fundul coridorului apăru un poliţist gras cu nişte dosare în mînă. În dreptul Prinţesei întrebă fără să se oprească:

– Ce cauţi aici?

– Îl aştept pe nenea Dohotaru, minţi repede.

La capătul coridorului, poliţistul urcă scările care duceau spre etajele superioare.

Fără îndoială, cel mai important lucru era să scape de manifeste: se aplecă pe fereastră şi scutură legăturica. Manifestele, ca nişte fulgi mari, duse de vînt, se risipiră în faţa clădirii.

Speriată de zborul lent al manifestelor, Prinţesa goni spre casa scărilor şi coborî în goană treptele. Paznicul de la poartă tocmai dispăru în stradă. Prinţesa îşi încetini pasul şi părăsi clădirea. În stradă porni în direcţia opusă celei în care dispăruse paznicul. În urma ei auzi strigăte, apoi ro-

pot de paşi. Pentru o clipă crezu că e urmărită, dar poliţiştii înconjurară oamenii care, curioşi, începură să adune fluturaşii căzuţi de la etaj.

– MĂ, NENOROCITULE! urlă Teşu cu faţa transfigurată. Eu la ora asta ar fi trebuit să fiu de mult acasă. Spune că ai fost la gară, că-ţi rup falca!

Izbi cu sete în faţa lui Guriţă. Guriţă se lovi de perete, se chirci, apoi căzu în genunchi.

– Mă, mie să nu-mi leşini! îl ameninţă Teşu. Eu n-am timp să stau după tine! Întîi mărturiseşti după aceea faci ce vrei, poţi să şi mori!

Guriţă îşi şterse cu dosul palmei firicelul de sînge care îi apăruse în colţul buzelor şi în clipa aceea se auziră bătăi în uşă şi apăru un gardian cu părul zburlit:

– Vă cheamă domnul comisar şef, raportă lui Teşu. Au fost arestaţi doi indivizi care au distribuit manifeste în faţa poliţiei.

Teşu îşi luă vestonul de pe spătarul scaunului şi se uită spre Guriţă: acesta tocmai se chinuia să se ridice.

– Stai cu băiatul aici! ordonă Teşu şi ieşi din celulă.

Gardianul cu părul zburlit se apropie de Guriţă, îl luă de braţ şi-l ajută să se ridice.

– De ce te bat, băiatule?

– Nu ştiu.

– Lasă că ştii tu, doar nu te bat degeaba. Mărturiseşte, că ăştia te nenorocesc.

– Dar dacă n-am ce să mărturisesc?

Gardianul clătină nemulţumit din cap.

(Va urma)

A 27-a EDITIE A TETRATLONULUI ATLETIC INTERNAȚIONAL „PRIETENIA"

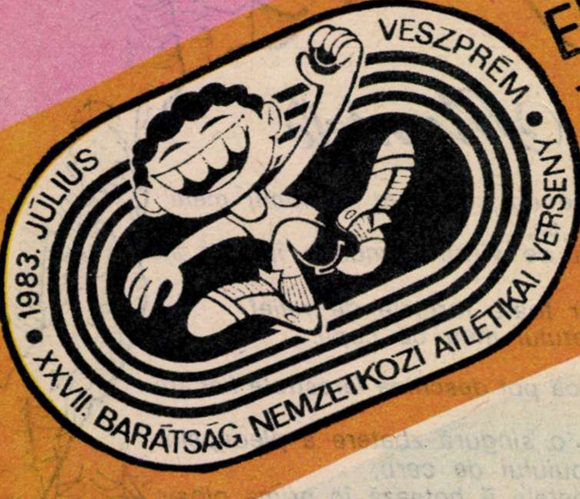
VESZPRÉM
1983. JÚLIUS
XXVII. BARÁTSÁG NEMZETKÖZI ATLÉTIKAI VERSENY

1

2

Inițiat în urmă cu trei decenii, concursul sportiv **Tetratlonul atletic internațional „Prietenia"** și-a cîștigat un binemeritat prestigiu. Gîndit ca o întrecere sportivă menită pe de o parte să stimuleze gustul pentru sport și mișcare, pentru performanță chiar, al copiilor în vîrstă de pînă la 14 ani, dar în același timp și ca o modalitate dintre cele mai eficiente de mai bună cunoaștere reciprocă și de întărire a prieteniei dintre pionierii din țările respective, Tetratlonul atletic internațional este, de fiecare dată, așteptat cu nerăbdare și cu bucurie, participarea la el constituind visul de... un an al cîtorva milioane de copii. Așa se și explică de ce „disputa" la nivel național dintre mereu mai numeroasele echipe din școlile generale e dîrză și spectaculoasă, fiecare dintre acestea dorind să ocupe locul întîi, ceea ce le dă dreptul de participare la... faza internațională găzduită, rînd pe rînd, de către una dintre țările participante.

Cea de-a 27-a ediție a Tetratlonului „Prietenia", desfășurată în vara acestui an, a fost găzduită de Republica Populară Ungară. Întrecerile, la care au participat cele mai bune echipe de fete și de băieți din nouă țări socialiste – **Bulgaria, Cehoslovacia, Cuba, R.D. Germană, Polonia, Mongolia, Ungaria, Uniunea Sovietică** și **România** –, plus cîte doi atleți (o fată și un băiat) de fiecare țară, situați pe locul întîi la individual în fazele naționale, s-au desfășurat, în zilele de 15 și 16 iulie a.c. pe stadionul din orașul Veszprém. Dovedind o bună formă sportivă, dar mai ales o fierbinte dorință de a cuceri locuri pe podium, de a contribui și ei la creșterea prestigiului sportului românesc peste hotare, pionierii noștri și-au mobilizat toate forțele și posibilitățile, mulți dintre ei realizînd în cele patru probe (viteză pe 60 m, săritura în înălțime, aruncarea mingii de oină și alergarea de rezistență pe 500 m pentru fete și pe 800 m pentru băieți) recorduri personale și ocupînd astfel locuri fruntașe între cei 126 de sportivi participanți la concurs. Iată rezultatele celor mai merituoși dintre reprezentanții noștri care au urcat pe podium la individual, cucerind astfel medalii de aur, de argint și de bronz: **MARIAN SAMOILĂ — locul doi la 60 m, cu 7,2; IONICA DOMNIȚEANU — locul doi-trei la 60 m, cu 7,9** la egalitate cu cubaneza Pena Gonzales Migdalija; **CORNEL MIHAI** și **MARIAN SAMOILĂ — locul doi și, respectiv trei, la 800 m, primul cu 2:06.6, al doilea cu 2:07.4; CĂTĂLINA GHEORGHIU** și **LUMINIȚA MARCU — locul doi și, respectiv trei, la săritura în înălțime, prima cu 1,66 m, a doua, cu 1,64 m; CĂTĂLINA GHEORGHIU — locul întîi și medalia de aur la 500 m, cu 1:18.9, secondată de colega ei ANGELA GRIGORE, cu 1:19.4. În clasamentul pe echipe, atît fetele noastre (cu 2 057 puncte), cît și băieții (cu 2 018 puncte) s-au clasat, fiecare, pe locul doi, iar pe națiuni, România a ocupat locul trei (cu 4 075 puncte,** după Cuba (locul întîi, cu 4 414 puncte) și Ungaria (locul doi, cu 4 202 puncte). Ținînd seamă de faptul că-n această ediție a concursului îndeosebi atleții cubanezi au realizat performanțe excepționale (de exemplu, Modesto Cadogan Jimenez a aruncat mingea de oină la... 112,74 m, record absolut al Tetratlonului „Prietenia" și a realizat 1:58.6 la 800 metri), putem spune că pionierii noștri au avut o frumoasă comportare, pentru care merită felicitări.

*

Concursul sportiv a fost, ca de obicei, completat cu numeroase alte activități desfășurate în spiritul Tetratlonului, care-și merită din plin denumirea de „Prietenia". Micii atleți au petrecut, înainte de întreceri, cîteva zile minunate de vacanță, în marea și fru-

Fotografiile noastre: *1. Deschiderea festivă a concursului. 2. Luptă strînsă la 500 m. fete. 3. Start în proba de 800 m. băieți. 4. Și aici învingătorii au dat autografe. 5. O săritură cu mult peste ștachetă. 6. Reprezentanții noștri – pe locurile doi și trei la 800 m. 7. Start în proba de 500 m. fete. 8. Reprezentantele noastre – pe locurile unu și doi la 500 m 9. Componenții echipei noastre.*

7

8

9

3

4

5

moasa tabără Csillebérc, de lîngă Budapesta, timp în care, printre... antrenamente, au vizitat, împreună, capitala țării gazdă, avînd astfel prilejul să vadă și să admire numeroase monumente istorice și de artă și au întreprins o călătorie de aproximativ 30 km, cu „trenulețul pionierilor". După concurs au părăsit ospitalierul și frumosul oraș Veszprém, poposind la Zamka, cea mai mare și mai modernă tabără de pionieri din Ungaria, aflată pe malul lacului Balaton. Înotul, plimbările cu bărcile cu vîsle sau cu bicicletele acvatice ori cu corăbiile cu pînze, întrecerile sportive amicale, jocurile de tot felul le-au umplut din plin cele 14 zile de odihnă și reconfortare petrecute împreună în această tabără, zile care, fără îndoială, vor rămîne de neuitat pentru ei.

C. DIACONU

6

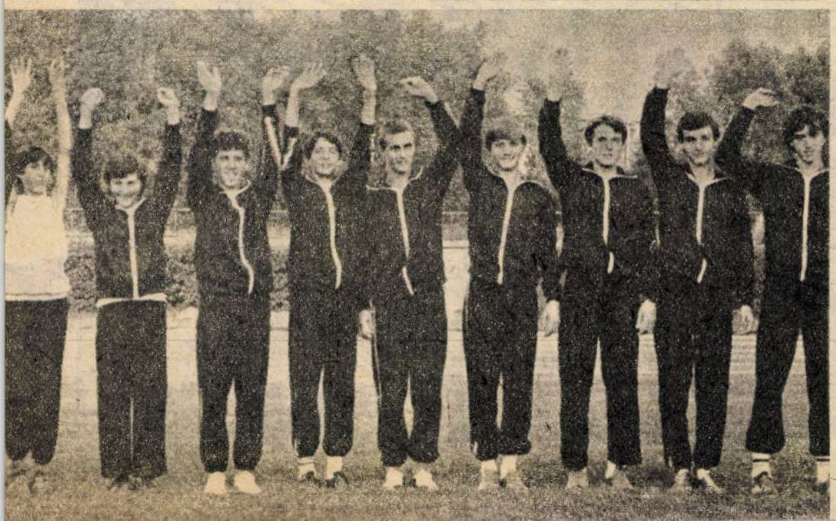

Șah la campion!

Mitru Marius, cu mingea de tenis într-o mînă și racheta în cealaltă, alerga ușor, încălzindu-și mușchii. Îl însoțea tot alaiul său gălăgios. Pariase că va juca mingea la perete de o sută de ori la rînd fără să rateze nici o lovitură. Prietenii săi nu depășeau șaptezeci de puncte, bun și atît avînd în vedere regula care cerea să nu încalci linia trasată la opt metri de zidul acoperit de urmele glorioaselor lovituri. Cu o săptămînă în urmă, Marius reușise să facă optzeci și patru de puncte. Record. Ieri urcase, cu mare efort la nouăzeci și unu. Record doborît. Acum, trăgea la recordul absolut: o sută de puncte dintr-o sută posibile. Se simțea în formă, avea acea senzație de ușurință în mișcări și de claritate a gîndirii pe care le cunoștea din alte împrejurări, foarte diferite dar avînd o trăsătură comună: izbînda.

Marius zîmbea enigmatic, știa el ce poate, dar cînd dădu colțul blocului rămase, așa cum se spune în astfel de cazuri, cu gura căscată: Titi Gorovei, urcat pe o scară de zidar, cu sculele la îndemînă și-n cap cu basca plină de pete portocalii, revopsea în această culoare, care era de fapt a peretelui, zona împestrițată de miile de bufnituri ale mingiilor de tenis cu care se antrenau băieții. În afară de bidineaua din mînă, mai avea pregătite încă vreo cinci-șase, nu se știe unde le găsise.

— Dă-te jos, strigă uluit Marius. Ce faci acolo?!

Întrebare inutilă. Titi Gorovei surîse fîstîcit și-și văzu de lucru.

— N-auzi? Coboară! **Știi** bine că am treabă!

— Păi azi o să-ți fie cam greu, vrei că murdărești mingea? Trebuie să aștepți pînă mîine, să se usuce zugrăveala. Luați și voi cîte-o bidinea și dați-i drumul, să termin mai repede.

— Dar **cine** te-a pus să zugrăvești, aiuritule?!

— Cum cine? Tu! Aseară! Ai uitat? Mi-ai zis, ce facem, mă, Titi, cu zidul ăla, că l-am pătat într-un hal fără hal, ce-ar fi să-i dăm din nou o față ca lumea? Eu te-am ascultat și cum aveam niște vopsea potrivită m-am apucat de lucru. Așa ai spus, așa fac. Te-ai răzgîndit?

Marius mormăi abia ascunzîndu-și ciuda:

— N...nu. Vezi-ți de treabă. Uitasem. Am destule pe cap. Bine că ți-ai adus aminte.

Și întorcîndu-se către prieteni:

— Ca să vedeți și voi ce uituc pot să fiu! Dar zidul o să arate frumos, trebuie să recunoașteți. Haideți, toată lumea la bidinea!

Cineva încercă să lanseze ideea că Marius aranjase lucrul special ca să nu mai facă tentativa de record fiind nesigur de rezultat. Marius avea însă o privire care, cel puțin atît timp cît rămase el acolo, puse capăt discuției. Dezbrăcați în maiou și chiloți, trecură cu toții la treabă; știau că nu e bine să-l supere.

Pe seară, în parc, Marius mătură nervos cu dosul palmei piesele așezate cu grijă de Titi pe tabla de șah:

— Îți bați joc de mine? M-ai vîrît într-o situație imposibilă; **acum umblă vorba că sînt laș!** Cum poți să minți spunînd că eu te-am pus să zugrăvești?!

— Altă cale n-aveam, oftă Titi Gorovei, culegînd piesele de pe jos. Dacă recunoșteam că e ideea mea, nu m-ar fi ascultat nimeni, n-ar fi pus mîna nimeni la treabă.

— Și-atunci te-ai folosit de numele **meu!** Nu e prima dată cînd minți în felul ăsta. La fel ai făcut și cu plantatul trandafirilor, și cu orchestra de muzicuțe; mereu ai spus că e ideea mea!

— Ce era să fac? Pe tine te ascultă toți, ai autoritate. N-ai văzut? Acum peretele ăla jupuit strălucește, e ca nou, o să fii lăudat pentru spiritul de inițiativă.

— Și tu de ce n-ai autoritate? se răsti Marius.

— Nu știu. N-am și gata.

— Dar cîștigă-ți, blegule, o autoritate **a ta** și pe mine mai lasă-mă în pace!

— Ușor de zis, să-mi cîștig autoritate. Parcă n-am încercat? Degeaba. Mai bine hai să facem o partidă, te rog de-o lună și mereu îmi spui că un jucător de categoria întîi n-are rost să-și piardă timpul cu un începător.

Marius împrăștie disprețuitor piesele abia reașezate:

— Normal. Tu nu ești un adversar pe măsura mea. Te bat prea repede și mă plictisesc.

...Rămas singur, Titi rîndui a treia oară piesele, Scoase cu grijă din portofel diagrama, tăiată din ziar, a partidei decisive din finala campionatului național, pe care începuse s-o analizeze de cu seară, încercînd să-i schimbe cursul adică să-l învingă pe campion. Măcar în gînd... Șah la campion!

OVIDIU ZOTTA

Cutezătorii

Redactor șef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacție: OVIDIU ZOTTA
Prezentarea artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentarea tehnică LUCIA SICOMAȘ
Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departamentul export-import presă P.O.B. 136 - 137 Telex 11 226 București.

Index 41838 12 pagini 1,50

ÎNTÎLNIREA DE PE PLANETA MISTERIOASĂ

5

SCENARIUL:
SORIN ȘTEFĂNESCU
DESENE:
ION ȘI V. MIHĂESCU

REZUMATUL EPISODULUI 5: Dan, Ron și Ed au pornit spre structura detectată în timpul coborîrii dar aparatele de propulsie se defectează în plin zbor iar ei se prăbușesc pe un sol foarte elastic.

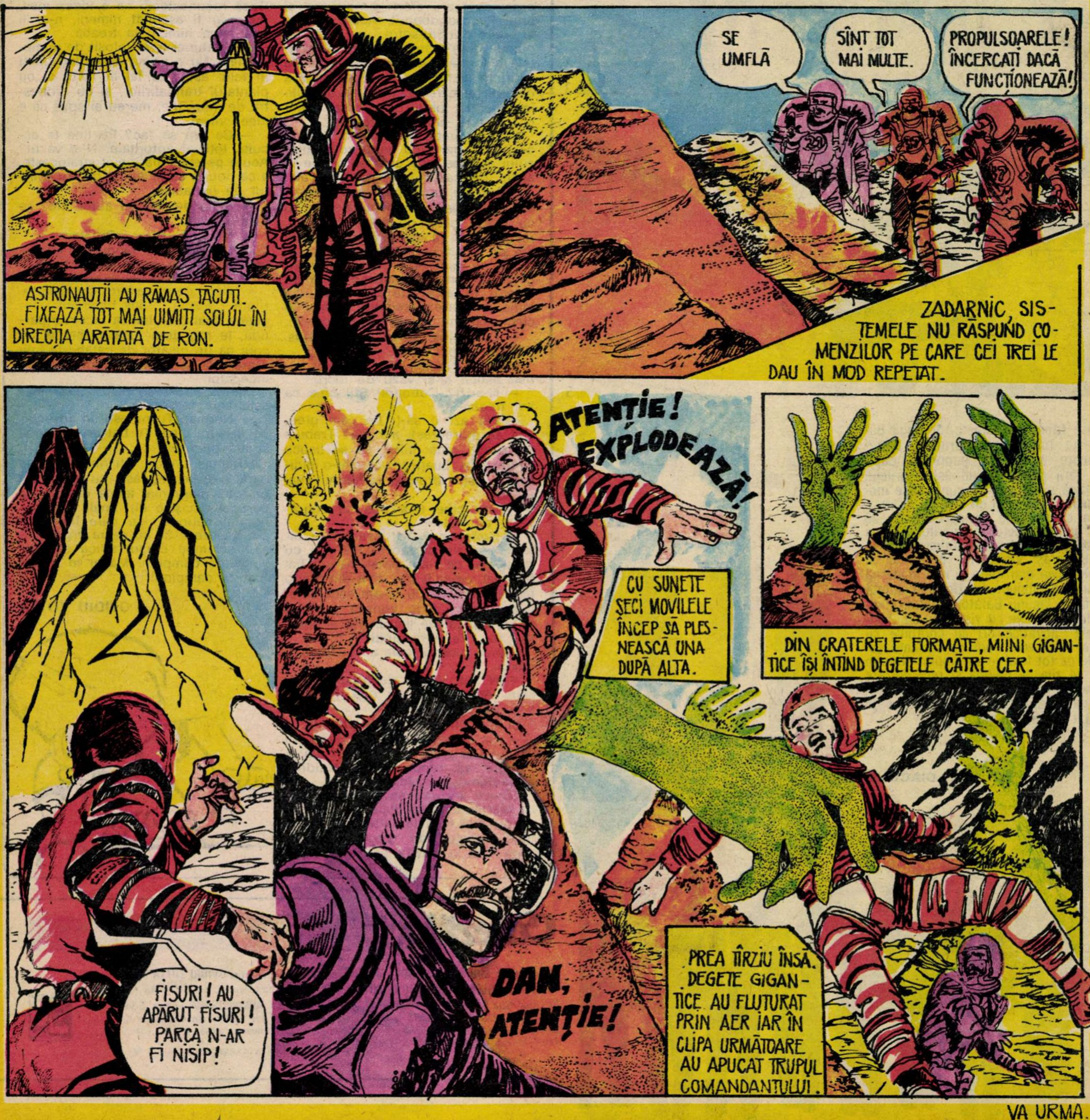
ASTRONAUȚII AU RĂMAS TĂCUȚI. FIXEAZĂ TOT MAI UIMIȚI SOLUL ÎN DIRECȚIA ARĂTATĂ DE RON.
SE UMFLĂ
SÎNT TOT MAI MULTE.
PROPULSOARELE! ÎNCERCAȚI DACĂ FUNCȚIONEAZĂ!
ZADARNIC, SISTEMELE NU RĂSPUND COMENZILOR PE CARE CEI TREI LE DAU ÎN MOD REPETAT.
ATENȚIE! EXPLODEAZĂ!
CU SUNETE SECI MOVILELE ÎNCEP SĂ PLESNEASCĂ UNA DUPĂ ALTA.
DIN CRATERELE FORMATE, MÎINI GIGANTICE ÎȘI ÎNTIND DEGETELE CĂTRE CER.
FISURI! AU APĂRUT FISURI! PARCĂ N-AR FI NISIP!
DAN, ATENȚIE!
PREA TÎRZIU ÎNSĂ. DEGETE GIGANTICE AU FLUTURAT PRIN AER IAR ÎN CLIPA URMĂTOARE AU APUCAT TRUPUL COMANDANTULUI.

VA URMA.

Cutezătorii

37

JOI, 15 SEPTEMBRIE 1983,
ANUL XVII (NR. 832)

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Succes în noul an școlar!

O AMPLĂ ACȚIUNE-CONCURS:
„PATRIE ROMÂNĂ, ȚARĂ DE EROI“

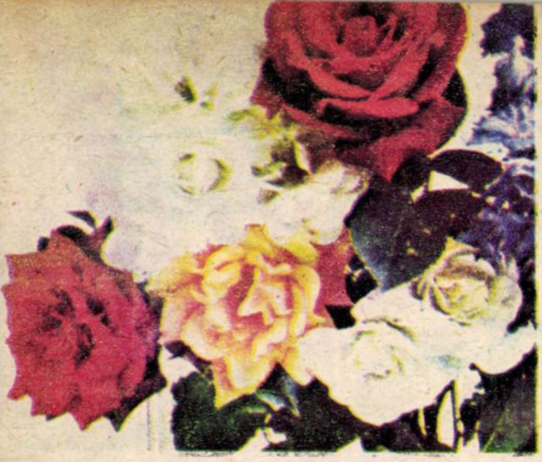

Sub soarele eroicelor vremi
O hartă nouă au în jur Carpații...
Întîiul ctitor al acestei nații
Ne este totdeauna viu îndemn!

Tovarășe Nicolae Ceaușescu, gînd de soare
V-aducem în pionieresc raport:
Și noi vom ști, în tineresc efort,
Să fim urmași ai clasei muncitoare!

Cu drag, cu hărnicie și ardoare
În școli, ateliere învățăm,
Prinosul muncii - patriei să-l dăm
Să fie mîndră și înfloritoare.

Ștafeta tinereții uteciste
O preluăm în brațe mici, dar tari,
Să fim ai României făurari
Spre culmi tot mai înalte, comuniste,

Făgăduim cu dragoste curată
Că noi nimic nu vom precupeți;
Puterea brațelor vom dărui
Să fie țara mîndră și bogată.

Ne este comunismul drum de glorii,
Frumoși și tineri anii ne-nfloresc;
Spre șantiere noi, spre noi victorii,
Vom înălța pămîntul românesc!

Vouă, dragi copii ai patriei noastre socialiste, dragii mei prieteni, vă urez o viață tot mai bună, tot mai îmbelșugată și fericită! Și voi, cei care vă aflați pe băncile școlii, trebuie să învățați, să învățați și iar să învățați! În toate domeniile, trebuie să avem permanent în vedere că viitorul României este în mîinile tineretului, ale copiilor, că de felul cum va crește tineretul, cum vor crește copiii patriei noastre, așa va fi și viitorul României socialiste. Și am deplina convingere că creștem un tineret bun, copii sănătoși — și fizic, și intelectual —, cu o minte și cu o gîndire înaripată, care se pregătesc să servească patria, poporul, comunismul!

NICOLAE CEAUȘESCU

UN NOU AN ȘCOLAR

15 septembrie, treaptă de lumină în viața spirituală a țării. Porțile unui nou an de învățămînt se deschid milioanelor de copii și tineri care se îndreaptă cu emoție, dar și cu mîndrie spre sălile de clasă și amfiteatre.

E un moment solemn cu largi și profunde rezonanțe, o sărbătoare a inimii și minții trăită cu intensitate de întregul nostru popor care privește spre copii și tineri cu nespusă grijă, cu părintească atenție. Grijă exprimată în cel mai înalt grad în politica înțeleaptă a partidului, concretizată prin crearea unor deosebite condiții materiale, de viață și învățătură. An de an această zestre a crescut, s-a îmbogățit în raport direct cu fiecare bătălie, cu fiecare cucerire dobîndită de popor odată cu înaintarea țării pe drumul ascendent al dezvoltării sale socialiste.

Anii cei mai frumoși, de mari împliniri, care dau învățămîntului din România dimensiuni noi, sînt anii de după Congresul al IX-lea care inaugurează una dintre cele mai rodnice și luminoase epoci din istoria patriei - epoca Ceaușescu. Printre marile inițiative și realizări care au schimbat complet chipul țării în această perioadă de uriașe înfăptuiri conceptul despre modernizarea învățămîntului se înscrie la loc de cinste. Pentru că așa cum arată secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, legarea învățămîntului de producție constituie calea cea mai sigură pentru realizarea unui învățămînt modern. Numai acolo, lîngă producătorii de bunuri, lîngă vetrele încinse ale furnalelor, în marile combinate chimice, pe șantierele care zăgăzuiesc apele pentru a da lumină și căldură, în adîncul minelor, pe ogoarele însorite, în laboratoarele electronice, în preajma sondelor, în fabrici, tineretul studios va găsi minunate posibilități de concretizare și înțelegere mai clară a studiilor teoretice, de afirmare a talentelor și aptitudinilor, de cizelare a caracterelor. Educarea prin muncă și pentru muncă devine astfel arcul voltaic care călește și luminează drumul în viață al celei mai tinere generații, al copiilor și tinerilor de azi, care mîine vor prelua ștafeta muncii. Fiindcă ei, acești copii și acești tineri sînt deopotrivă prezentul și viitorul țării.

Astăzi, peste cinci milioane opt sute de mii de copii și tineri pășesc în școli și facultăți. Altfel spus, fiecare al patrulea cetățean al țării învață. Lor le stau la dispoziție peste 30 de mii de unități școlare de toate tipurile și profilurile (față de 24,060 în anul 1965) din care peste 3 500 funcționează în limba de predare a naționalităților conlocuitoare. Laboratoare, ateliere, pentru învățămîntul primar, gimnazial, li-

ceal, profesional şi de maiştri; laboratoare, săli de lucrări practice şi ateliere didactice în institute şi facultăţi stau la dispoziţia copiilor, a tineretului. Aproape 11 000 de biblioteci şcolare îşi aşteaptă permanent cititorii, dar şi manualele gratuite şi un imens fond alocat de stat în acest an pentru diferite tipuri de materiale didactice atît de necesare pentru continua dezvoltare a învăţămîntului.

Cu atenţia mereu trează, cu acea ocrotitoare şi părintească grijă pentru copii, pentru tineret, pentru viitor, secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, arăta în cuvîntarea rostită la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice şi politico-educative: **„O atenţie deosebită trebuie să acordăm formării tinerei generaţii pentru muncă, pentru luptă, educării ei în spirit revoluţionar. În această privinţă trebuie să se acorde o atenţie mai mare, în toate formele de învăţămînt — începînd din grădiniţă pînă la cursurile postuniversitare — formării şi educării patriotice, revoluţionare a tineretului, a tuturor cetăţenilor patriei noastre.“**

A creşte în spirit revoluţionar, înseamnă a-ţi îndeplini cu cinste îndatoririle de şcolar, de elev, de student, înseamnă a învăţa în acest spirit, a-ţi perfecţiona necontenit cu pasiune şi responsabilitate pregătirea profesională, înseamnă a avea iniţiativă, spirit creator, înseamnă a avea conştiinţa că mîine vei fi creator de bunuri, că vei contribui la ridicarea patriei pe noi culmi de progres şi civilizaţie.

A fi revoluţionar înseamnă a lupta mereu cu inerţia, cu delăsarea, înseamnă a lupta mereu pentru cinste şi adevăr.

Aceasta este coordonata principală pe care se angajează în momentul de faţă şcoala, întregul învăţămînt din ţara noastră. Această cerinţă majoră găseşte un larg ecou şi în rîndurile purtătorilor cravatelor roşii cu tricolor participanţi la lucrările Forumului Naţional al Pionierilor de la Iaşi. În telegrama adresată secretarului general al partidului, tovarăşului Nicolae Ceauşescu, participanţii la Forumul Naţional al Pionierilor, în numele milioanelor de pionieri din patria noastră, al tuturor copiilor ţării, cu adîncă emoţie şi înaltă responsabilitate se angajează:

„Aşa cum ne învăţaţi şi ne îndrumaţi permanent, mult iubite şi stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, vom intensifica, în detaşamente şi unităţi, preocuparea pentru educarea tuturor copiilor în spiritul înaltelor idealuri morale ale poporului român, al normelor şi principiilor etice comuniste, iniţiind ample acţiuni care să asigure cultivarea sentimentelor de prietenie, a respectului faţă de adevăr, a cinstei, modestiei şi corectitudinii în întreaga activitate, în şcoală, şi în Organizaţia Pionierilor, în familie şi societate. Aşa cum ne cereţi Dumneavoastră, în spiritul materialismului dialectic şi istoric, al socialismului ştiinţific creator, vom lupta cu hotărîre împotriva a tot ceea ce este vechi şi perimat, vom acţiona neabătut pentru promovarea noului, a spiritului revoluţionar în întreaga noastră activitate, încît să devenim oameni cu o înaltă conştiinţă socialistă, demni făuritori ai societăţii comuniste pe pămîntul drag al patriei.“

Cu aceste simţăminte şi cu hotărîrea nestrămutată de a învăţa şi munci, şcolarii, întregul tineret al patriei păşeşte în această zi de septembrie spre şcoală.

COSTACHE ANTON

Cîntec

Eu am puterea
să-mi înfloresc buzele-n cîntec,
ţesut din toate florile cîmpului,
care să ocrotească
brazi dezmierdaţi de răşină
şi aurul grîului
şi toate cîntările buciumelor
care au fost
şi care vor veni,
care să stea în calea oricărei furtuni
ca mîinile unui uriaş blînd,
şi-mi umplu ochii cu lumina
gliei româneşti,
şi rostesc un nume:
CEAUŞESCU!

Alina Hoarţă,
Şcoala generală nr. 20, Iaşi

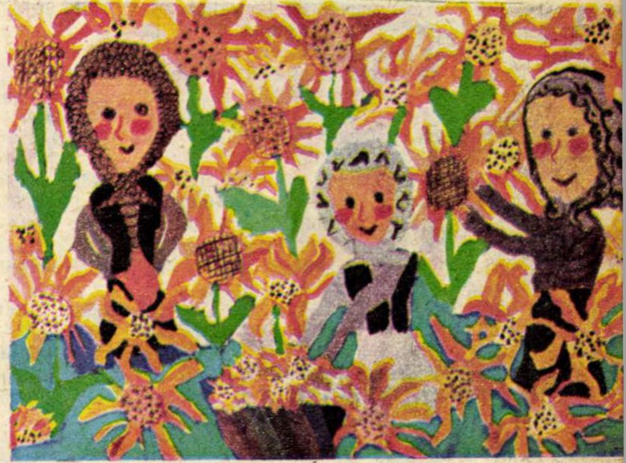

Mădălina Smeu, clasa a VII-a,
Casa Centrală a pionierilor şi şoimilor patriei, Bucureşti

Mîndria mea

Mă-ncîntă strălucirea priveliştilor tale,
Oglindă a vitejiei poporului străbun,
Sînt mîndră să pot spune că ţara mea-i în ele,
Că-i moştenesc, prin vreme, tot ce-are ea mai bun.

Într-o lumină nouă bătrînii tăi Carpaţi
Îşi leagănă cu foşnet pădurile măreţe,
Şi apele se schimbă-n mii de kilowaţi,
Şi pretutindeni creşte o nouă frumuseţe.

De la hotar de piatră şi pînă-n largul mării,
Din piscul avîntat şi pînă la vîlcele,
Cît ochiul te cuprinde, pînă-n adîncul zării,
Eşti ţara mea frumoasă, mîndria vieţii mele!

Şi lanuri mătăsoase alunecă în valuri
Şi-n unduiri de aur se coc spicele-n soare,
Aici, în armonia acestor calde plaiuri,
E vrednicia noastră pe-ntinsele ogoare.

Mă-ncîntă strălucirea priveliştilor tale,
Păstrate ne-ntinate sub licăriri de stele
Şi-s mîndră să pot spune cum m-am legat de ele
De ţara mea frumoasă, mîndria vieţii mele!

Costinela Tacea,
clasa a VII-a A,
Şcoala generală nr. 1, Buşteni

O AMPLĂ
ACȚIUNE-CONCURS
DE EDUCAȚIE
PATRIOTICĂ,
REVOLUȚIONARĂ

Patrie română „ta

2 700000 de participanți și... tot atîția cîștigători!

Iată rezultatul cu totul deosebit al unui concurs aflat la prima sa ediție – continuînd astfel tradiția marilor acțiuni de educație patriotică ale Organizației Pionierilor. Succesul, care poate fi înscris în cartea de onoare a pionieriei, își găsește explicația în scopul major, patriotic, pasionant și emoționant în același timp pe care acțiunea și l-a propus: cultivarea dragostei și devotamentului copiilor pentru patria dragă, pentru partid, pentru tradițiile glorioase ale strămoșilor, ca și a mîndriei față de realizările părinților lor, a comuniștilor, a întregului popor în munca de înflorire a patriei socialiste. Dornici să răspundă și ei însuflețitoarelor idei ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimate la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1–2 iunie 1982, purtătorii cravatelor roșii cu tricolor s-au angajat, îndrumați de profesori, de specialiști, cu toată ființa lor, în cercetarea și însușirea istoriei, în acțiuni cu adînci sensuri patriotice, avînd mereu în memorie cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu: „Nu se poate vorbi de educație patriotică socialistă fără cunoașterea și cinstirea trecutului, a muncii și luptei înaintașilor noștri".

La început, fiecare unitate, constituindu-se într-un uriaș echipaj, și-a propus numeroase activități de cunoaștere a istoriei patriei, a locurilor natale, a evenimentelor petrecute în localitatea și județul lor, de înțelegere a semnificației acestor evenimente în cadrul istoriei noastre naționale. Tot mai multe cercuri ale micilor istorici, cercuri de muzeografie și numismatică – îndrumate de specialiști – au apărut în fiecare școală, antrenînd pionierii și școlarii la efectuarea de săpături arheologice, la depistarea unor piese arheologice de valoare deosebită, la organizarea unor bogate expoziții. Pornind de la cunoașterea mărturiilor materiale ale istoriei naționale, legate de continuitatea pe aceste meleaguri a vieții și activității neîntrerupte a poporului român, aflate în muzeele locale și județene, pionierii au constituit sau au extins în propriile unități muzeele școlare, au alcătuit monografii științific documentate, au realizat machete și schițe de reconstituire a unor bătălii sau lupte purtate pe teritoriul localității respective, au organizat expediții pe teme de istorie, etnografie, folclor. După desfășurarea concursurilor – ținînd seama atît de răspunsurile la probele teoretice cît și de rezultatele concrete la nivelul tuturor detașamentelor, a unităților – fiecare județ a desemnat echipajul cîștigător, pentru a participa la tabăra organizată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, în luna august, la Năvodari.

328 de pasionați ai istoriei și... istoria unui concurs

Cum poate fi într-o tabără unde copiii care numără doar doi, trei ani peste zece – înarmați cu date, cifre și o mulțime de amănunte – discută cu cea mai mare ușurință despre Menumorut sau Decebal? Despre Mircea cel Bătrîn sau Mihai Viteazul? Despre descoperirile arheologice care atestă că timp de milenii, pe teritoriul patriei noastre s-au succedat toate orînduirile sociale cunoscute de omenire și despre dovezile materiale care atestă originea și continuitatea poporului nostru pe acest teritoriu?

Într-o astfel de tabără nu poate fi decît nemaipomenit de interesant! Fiecare echipaj, venit de pe alt meleag, are de povestit o mulțime de lucruri noi aflate sau chiar descoperite de el. Și fiecare vrea să dovedească că are cunoștințe trainice de istorie, arheologie, etnografie. Dealtfel, prilejul le este oferit chiar în cadrul taberei: un concurs ce urmează să se desfășoare probînd cunoștințele de istorie, ca și posibilitățile de creație plastică și literatură, desigur, pe aceeași temă.

Se mobilizează toate forțele și... frumoasele ambiții! Astfel, în fiecare dormitor încep să fie răsfoite caietele, jurnalele, însemnările pe care micii istorici au avut grijă să și le aducă cu ei. Mai sînt o dată revăzute și materialele pregătite pentru Sesiunea de referate la care tocmai participaseră cu toții. Cine știe ce întrebări vor fi puse?! Nimic nu trebuie pierdut din ve-

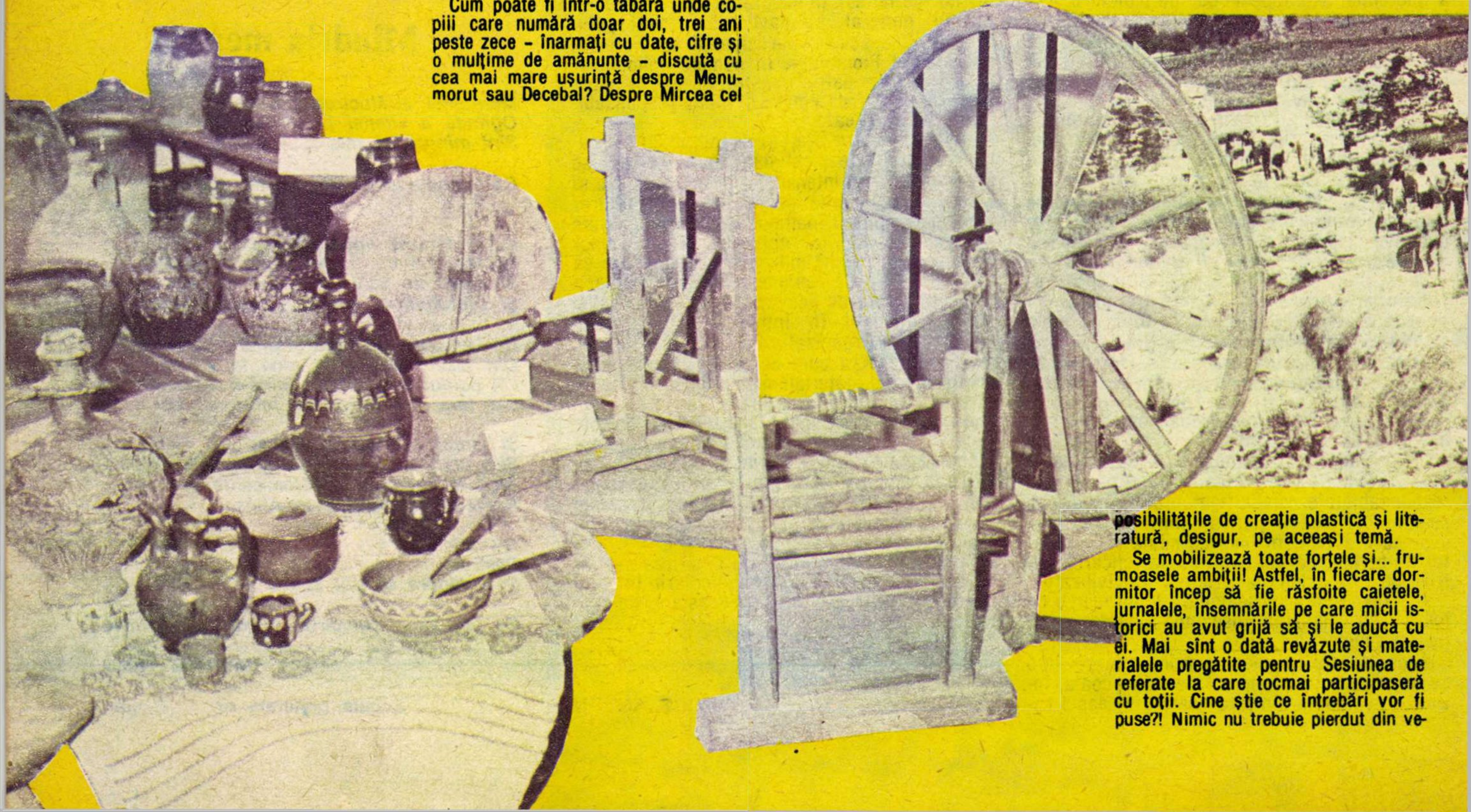

ră de eroi

Felicitări premianților!

arheologie, etnografie, folclor. Desemnarea celor mai bune echipaje s-a dovedit a fi o sarcină deosebit de grea, iar paginile de față nu au putința decît să le amintească, revista rezervîndu-și bucuria de a cuprinde în numerele viitoare file din bogatele și documentatele jurnale alcătuite de-a lungul concursului.

În urma analizei activității desfășurate în unitățile de pionieri în cadrul concursului „Patrie română — țară de eroi", Consiliul Național al Organizației Pionierilor a acordat următoarele premii:

Trofeul C.N.O.P și C.C.E.S. – Unitatea de pionieri de la Liceul pedagogic Ploiești, județul Prahova.

Premiul I – Unitatea de pionieri a Școlii generale nr. 3, Sighetu Marmației, județul Maramureș.

Premiul II – Unitatea de pionieri a Școlii generale nr. 1, Buftea, Sectorul agricol Ilfov, București; Unitatea de pionieri a Școlii generale Cotorca, județul Buzău.

Premiul III – Unitatea de pionieri a Școlii generale nr. 5, Tîrgoviște, județul Dîmbovița; Unitatea de pionieri a Liceului „Frații Buzești", Craiova, județul Dolj.

Mențiuni: Unitatea de pionieri a Școlii generale nr. 5, Fălticeni, județul Suceava; Unitatea de pionieri a Școlii generale nr. 1, Șimleu Silvaniei, județul Sălaj; Unitatea de pionieri a Școlii generale nr. 1, Basarabi, județul Constanța.

Premiul special al juriului pentru preocuparea de constituire și îmbogățire a muzeelor școlare: Unitatea de pionieri a Școlii generale Beliu, județul Arad; Unitatea de pionieri a Școlii generale Stanomiru, comuna Zatreni, județul Vîlcea; Unitatea de pionieri a Școlii generale nr. 4, Giurgiu; Unitatea de pionieri a Școlii generale Telec-Bicazu Ardelean, județul Neamț; Unitatea de pionieri a Școlii generale Cotorca, județul Buzău.

Pagini realizate de
ELENA MĂNESCU
Foto: GR. PREPELIȚĂ

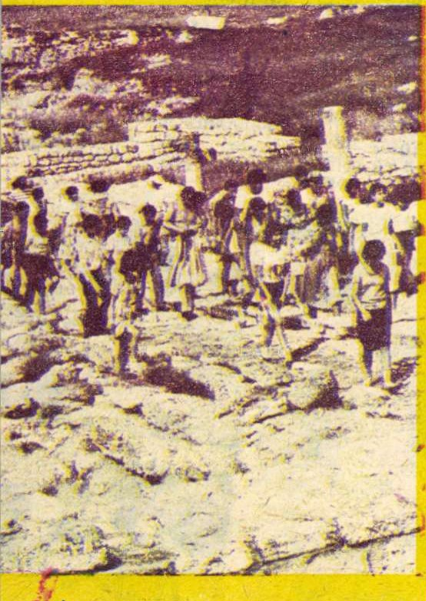

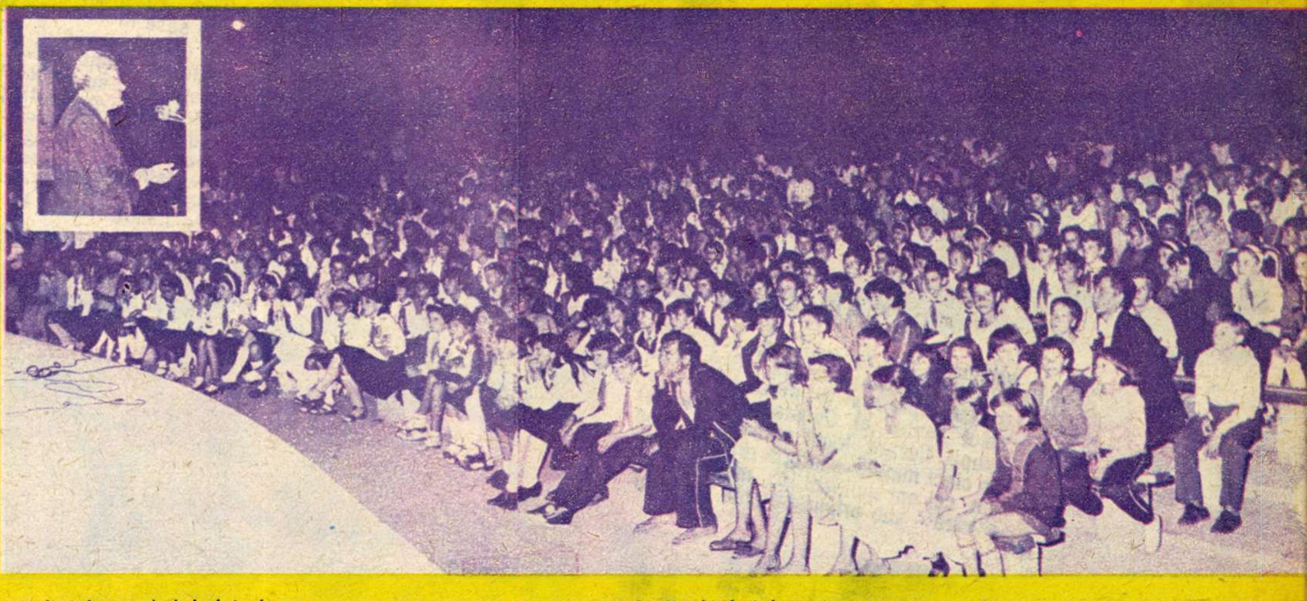

dere.

În zilele acelea, premergătoare concursului, pentru prima oară comandanții instructori trebuiau să insiste pentru a-i convinge să meargă la plajă, la activitățile sportive sau artistice. Se părea că pe tinerii istorici nu-i preocupa decît... istoria!

3 280 de răspunsuri, dintre care 3 196 foarte bune și excelente, a fost decizia membrilor juriului după ore bune de examinare și „cîntărire" a rezultatelor probei de istorie.

Ce-i de făcut? Se pot da atîtea premii? Da, cît mai multe premii. Acești copii le merită. Pe echipaje, pe probe, individual etc. Astfel că, la închiderea taberei, în cadrul festivității de premiere cei mai mulți dintre ei au urcat pe scenă!

Totuși, cele mai puternice emoții s-au dovedit a fi în momentul decernării premiilor pentru activitatea desfășurată de ei în unitatea de pionieri, de la declanșarea acțiunii și pînă la închiderea anului școlar. Albumele-jurnal, inventarul colecțiilor realizate de micii istorici și imaginile fotografice ale muzeului, expoziției sau colecțiilor, monografiile elaborate, itinerariile și rezultatele obținute de către expedițiile de cercetare și cunoaștere – toate au fost studiate – la nivel republican – de către un juriu competent alcătuit din specialiști în istorie,

▲ *Adesea, seara, în marele amfiteatru al taberei, cei 328 de mici istorici își așteptau oaspeți de seamă. Atunci știrea ocolea întreaga tabără și cele aproape 2 000 de locuri se ocupau din vreme pentru a-i asculta fie pe prof. univ. dr.* **Hadrian Daicoviciu,** *fie pe scriitorul* **Dumitru Almaș,** *fie pe prof. univ. dr.* **Panait I. Panait,** *sau pe tov.* **Virgil Teodorescu,** *directorul Muzeului Arhivelor Statului.*

NĂVODARI - CONSTANŢA AUGUST 1983

CONCURSUL „CEA MAI BUNĂ PATRULĂ ŞCOLARĂ DE CIRCULAŢIE"

SECVENŢE DIN FILMUL FINALEI REPUBLICANE A CELEI DE-A XIII-A EDIŢII

– Tovarăşe comandant, patrula şcolară de circulaţie de la Liceul pedagogic din Blaj, judeţul Alba, este gata pentru începerea misiunii. Raportează pioniera Alina Strulea, comandanta patrulei.

Amiază toridă, de sfîrşit de august. Undeva, nu prea departe, marea vuieşte molcom, chemîndu-te parcă la ea. Dar nimeni dintre cei prezenţi nu se gîndeşte în aceste clipe nici la apa ei caldă, nici la nisipul fin şi fierbinte, nici la soarele care îşi revarsă cu dărnicie ultravioletele atît de preţioase. De-acum, baia şi plaja au fost date uitării. A început competiţia şi toată atenţia e concentrată asupra ei. Fiecare dintre cei peste 328 de „mici miliţieni" doreşte şi speră să obţină cît mai multe puncte în cele patru probe.

– Patrulă, drepţi! La dreap-ta! Înainte, marş!

În şir indian, în pas cadenţat, în strălucitoarele lor uniforme, cele patru fete şi cei patru băieţi din Blaj se îndreaptă spre marea intersecţie din vechiul centru al Constanţei unde îşi ocupă, fiecare, locul stabilit. Şi, timp de cinci minute, conform ordinului primit, cei opt miliţieni în... miniatură dirijează – sub privirile atente ale juriului şi curioase ale multor trecători – intensa circulaţie a vehiculelor şi a pietonilor...

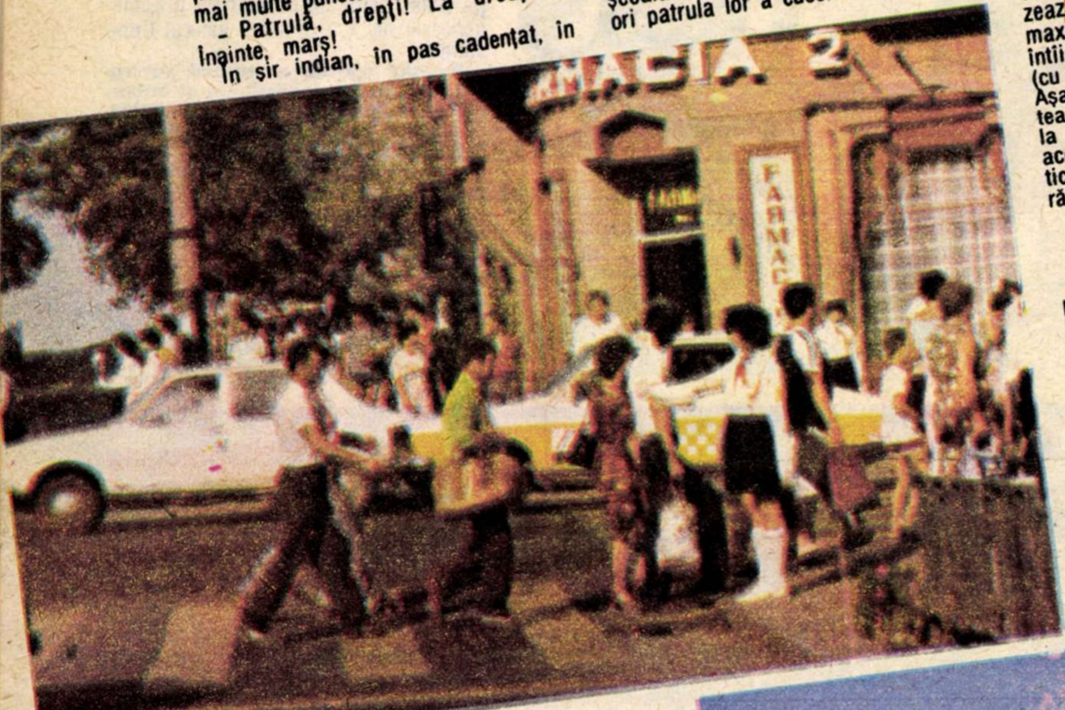

...Patrula judeţului Alba şi-a încheiat misiunea cu succes. Comportarea lor a atins aproape perfecţiunea. Juriul e plăcut impresionat şi de modul de prezentare la raport, şi de ţinuta lor impecabilă, şi de temeinicele cunoştinţe de care au dat dovadă în dirijarea circulaţiei în intersecţie, şi de faptul că au observat şi-au reţinut mai toate greşelile comise sub ochii lor de către unii participanţi la trafic. Cei opt se îndreaptă veseli, fericiţi spre profesorul şi antrenorul lor care îi îmbrăţişează pe rînd, îi felicită. Se pare că visul, ambiţia lor de-a cuceri locul întîi la această ediţie se va realiza. Ar fi o încununare a bogatei activităţi de treisprezece ani care se desfăşoară în şcoala lor în acest domeniu. De cîteva ori patrula lor a cucerit locul întîi pe judeţ. Mult timp însă le-a trebuit pînă au reuşit să se afirme şi la nivel naţional. Evenimentul s-a petrecut acum doi ani, cînd au luat locul trei pe ţară. Apoi, anul trecut, au reuşit să urce încă o treaptă, ocupînd locul doi în finala republicană. Iar acum... La tragerea la sorţi a ordinii de intrare în concurs, judeţului Alba i-a revenit numărul 1. Nu-i, oare, ăsta un... semn bun? Ba da, că uite, încă de la început au păşit cu... dreptul. Să nu ne grăbim însă cu pronosticurile. Concursul abia a început. Mai sînt încă 40 de echipaje şi toate-s bine şi chiar foarte bine pregătite. Aşa că surprizele pot apare oricînd.

Şi chiar aşa se şi întîmplă. Aprecieri la fel de elogioase în cadrul primei probe – cea de dirijare a circulaţiei – primesc multe alte patrule: şi cea a judeţului Călăraşi, şi cea a judeţului Botoşani, şi cea a judeţului Constanţa... În total, 36 de patrule realizează, la această probă, punctajul maxim (160 p.), situîndu-se pe locul întîi, restul de cinci ocupînd locul doi (cu 150 p.), locul trei rămînînd... gol. Aşadar, după prima probă, majoritatea concurenţilor sînt, în continuare, la egalitate de... şanse. Tocmai de aceea cea de-a doua probă, cea teoretică, e aşteptată cu şi mai multă nerăbdare.

TREI BĂIEŢI CAM... GRĂBIŢI

Năvodari, tabăra „Delfin". Singura probă care se desfăşoară aici, la „domiciliul" temporar al concurenţilor, e cea teoretică. A fost nevoie de două mari săli de mese pentru a-i cuprinde pe toţi. Examen în toată legea. Cele două chestionare, fiecare conţinînd cîte şase întrebări pe teme de circulaţie rutieră, unele dintre ele fiind ilustrate cu schiţe destul de complicate, destul de greu de descifrat, i-au solicitat din plin pe participanţi, fiecare fiind obligat să se concentreze la maximum şi să-şi pună la „bătaie" toate cunoştinţele în domeniu. Toată lumea de pe margine era convinsă că cele 45 de minute aflate la dispoziţia concurenţilor sînt cam... puţine. Dar... surpriză! După doar douăsprezece minute, unul dintre concurenţi se ridică de la masă şi predă juriului cele două chestionare.

– Ai terminat?!

– Da, am răspuns la toate întrebările. Şi sînt convins că n-am greşit la nici una.

Nătăm numele acestui băiat atît
de... rapid şi de sigur pe el: Mihai
Vlad, de la Şcoala generală nr. 4, din
Sibiu. S-ar putea să fie un „savant"
într-ale circulaţiei, cine ştie! Numaide-
cît însă sîntem obligaţi să mai notăm
două nume: Gicu Terza şi Marian
Luca, ambii de la Şcoala generală n
3 din Vaslui. Se pare că pentru cei tr
răspunsurile la cele patrusprezece î
trebări au fost o joacă şi toţi îi p
vesc cu admiraţie. Dar... din nou s
priză! După vreo jumătate de o
cînd cei mai mulţi dintre concurenţi
ieşit din săli şi discută cu aprind
răspunsurile date, şi Mihai, şi Gicu
Marian descoperă că s-au cam gră
că, din dorinţa de-a termina prim
de a le lua... piuitul celorlalţi, au
greşit pe ici pe colo. Cînd, a dou
s-au afişat rezultatele, s-au con
definitiv că „graba strică treaba
primul loc nu se afla nici unul
ei, ci doi băieţi care s-au ridicat
mesele lor printre ultimii: **Ionu**
nilă, din judeţul Tulcea, şi **Radu**
doveanu, din judeţul Bistriţa, s
dintre toţi concurenţii care au d
punsuri exacte la toate într
realizînd maximum de puncte
Despre cei doi, căpitanul Corne
ţină, reprezentantul Inspect
General al Miliţiei, Direcţia Ci
ne-a spus că **„...oricînd băie**
ţia ar putea să se prezinte, c
depline, la examenul teoreti
obţinerea permisului de c

O CIFRĂ FOARTE... GRE

Marele şi frumosul parc a
lui, de pe malul lacului Tăb
poligonul-şcoală de circula
acest parc, se desfăşoară
treia probă – cea decisivă

ratată: conducerea bicicletei.
ă și cîte un băiat de fiecare
semnați prin tragere la sorți,
uiesc să conducă, fără gre-
că se poate, „Pegasul" pe cei
ativ 300 metri de șosele în mi-
prevăzute la tot pasul cu
și cu indicatoare, să intre și
corect din intersecțiile compli-
care numai cei ce cunosc bine
de deplasare pe două roți pe
ile publice au șanse să nu se
e.

deloc ușor, dar și mai greu e
enul de îndemînare cu care debu-
proba. Înainte de-a porni pe
e strădute supravegheate de ar-
tăcuți, dar exigenți, concurenții
ie să execute mai întîi șase op-
strînse – trei pe dreapta, trei pe
ga –, între două jaloane atît de
opiate, încît la început nimeni nu
dea că vreunul dintre participanți
i în stare să „scrie" fără greșeală
a asta atît de grea în spațiul acela
t de mic. Și, într-adevăr, mulți sînt
care greșesc, cei care pun piciorul
s, ating bordura sau jaloanele ori
s din spațiul prevăzut. Alții însă –
estui – se dovedesc... maeștri. Unul
intre aceștia e **Marian Bildaru**, re-
rezentantul județului Ialomița. Con-
usă cu siguranță și îndemînare, bici-
cleta îl ascultă tot timpul, opturile ie-
șindu-i perfect, scrise parcă de tipar.
Emoționat de aplauzele cu care îl răsplătește numeroasa asistență, inclusiv membrii juriului, Marian ne dezvăluie „secretul" performanței lui: **„Îmi place mult bicicleta, merg pe ea de cînd mă știu, iar pentru acest concurs m-am pregătit mai bine de o lună, zi de zi."**

CUNOSCUȚI SAU NU, CAII-PUTERE AU FOST ȘI EI BINE STRUNIȚI

Un membru al patrulei școlare de circulație care se respectă trebuie să fie în stare să stăpînească și să conducă și caii-putere instalați pe patru roți. Cum e în stare, de pildă, **Marian Luca,** unul dintre cei trei „băieți grăbiți" de care v-am vorbit mai sus, reprezentant al județului Vaslui. A cam greșit el la proba teoretică, dar și-a luat din plin revanșa la conducerea cartului, probă desfășurată pe modernul cartodrom din renumitul parc al pionierilor constănțeni.

Marian are doar 12 ani, dar a urcat pe cart în clasa I, și de-atunci tot conduce. Și între timp a cucerit și cîteva locuri fruntașe în competiții județene și interjudețene. Așa că pentru el, proba de cart a fost realmente... floare la ureche. Cum a fost și pentru alții. Dar nu pentru toți.

Se știe că acești cai-putere nu se află peste tot, așa că unii dintre cei care au venit aici n-au avut niciodată prilejul să țină în mînă... hățurile lor. Daniela Peri, reprezentanta județului Timiș, a urcat pentru prima oară pe cart aici, la Constanța, cu o zi înainte de probă, în cadrul antrenamentului obligatoriu. A învățat, în cîteva minute doar, care e pedala de accelerație și care cea de frînă, cum să țină volanul și cum să schimbe vitezele și acum, înainte de a-i veni rîndul să intre în concurs, speră să se descurce. Desigur, nu contează ce timp va realiza, nici chiar dacă va „cosi" toate jaloanele fixate pentru slalom, „ambiția" ei se limitează de această dată doar la terminarea cursei, pentru ca patrula ei să nu fie descalificată la această probă. Și cu toate că urcă pe cart teribil de emoționată, Daniela reușește această performanță și e primită la sosire cu aplauze binemeritate.

După vreo șase zile de întreceri și alte cîteva rezervate plajei și vizitării Litoralului, concursul s-a încheiat.

Tradiționala festivitate de premiere. În sfîrșit, sînt anunțați ...învingătorii. **Pe locul întîi și cîștigătoare a trofeului și a titlului de campioană a celei de-a XIII-a ediții a acestui popular concurs pionieresc — PATRULA ȘCOLARĂ DE CIRCULAȚIE DE LA ȘCOALA GENERALĂ NR. 2 DIN COMUNA OVIDIU, JUDEȚUL CONSTANȚA. Pe locurile 2—6 s-au situat, în ordine, patrulele județelor Alba (de la Liceul pedagogic din Blaj), Mureș (de la Școala generală din Ideciu de Sus), Vrancea (de la Școala generală nr. 10 din Focșani), Argeș (de la Școala generală nr. 1 din Costești) și Botoșani (de la Școala generală nr. 5 din Dorohoi).**

Cupele, diplomele și premiile oferite de către organizatori (C.N.O.P., I.G.M.B. și M.E.I.) i-au răsplătit din plin pe cîștigători. Dar admirația noastră o merită și ceilalți participanți la această finală, toți acești pionieri și școlari care, îndrumați de cadre didactice inimoase și pasionate, se străduiesc nu numai să învețe să circule corect ca pietoni și bicicliști, ci și să-i antreneze pe toți colegii lor din școlile în care învață în însușirea și respectarea cu strictețe a regulilor de deplasare pe drumurile publice, contribuind astfel și ei la diminuarea substanțială a accidentelor de circulație din rîndul copiilor.

Foto și text:
C. DIACONU

Ei sînt cîștigătorii celei de-a XIII-a ediții a acestui mare și îndrăgit concurs.

O INVITAȚIE DE ONOARE

Schiță de GICA IUTEȘ

N-a trecut mult și ne-am convins că Ghenuță cel mic e un fel de Prîslea cel năzdrăvan. Peste două zile, nici mai mult nici mai puțin!...

Aveam fizica și dirigenția una după alta cînd Arhimededoi a intrat în clasă cu paltonul pe umeri și fără catalog. A rămas în picioare la catedră și, după ce ne-a fiert puțin, așteptînd să înceteze foiala și zumzăiala, ne-a adus la cunoștință cu un zîmbet solemn:

– Azi nu facem ore! Avem o invitație de onoare! Cît aș număra pînă la cinci, toate lucrurile să fie în pupitru! Lună sub bancă, soare pe bancă! Urmează îmbrăcarea și încolonarea în curte doi cîte doi! Mergem în vizită la Uzina „Vulcan".

A izbucnit un chiot sărbătoresc de bucurie și apoi a început un fel de întrecere, care și cum ajunge primul la cuier. Cineva a deschis ușa clasei, dar pe semne din pricina gălăgiei s-a speriat așa de tare, că repede a închis-o la loc.

Dar cînd dirigintele nostru a trîntit odată capacul catedrei (ceea ce nu mai făcuse tovarășul diriginte niciodată), ne-am venit în fire imediat.

– Ce-i aiureala asta? se miră el. Ghenuță Alexandru din clipa asta preiei comanda detașamentului pentru vizitarea Uzinei „Vulcan"!

Toate capetele s-au întors spre Sandu Ghenuță: abia atunci ne-am dat seama! La Uzina „Vulcan" lucra tatăl său. Copleșit de misiunea încredințată se postă lîngă cuier și tăcut, cu mîinile ridicate începu să ne dirijeze.

În curte ne-am oprit să-l așteptăm pe Arhimededoi, cînd hop Ghenuță cel mic, cu fularul tîrîș, cu căciula pusă anapoda, dă fuga, fuga și-și caută loc în rînd. Nimeni nu-i zice nici dă-te mai încolo, dar Ghenuță cel mare cum dădu cu ochii de el se și grăbi să pună lucrurile la punct.

– Da, mătăluță ce cauți aici? Înapoi, în clasă!

– Ete! făcu Petrică. Însă văzînd că nu-i de glumă, că Sandu se îndrepta glonț spre el, făcu ce făcu și se lipi de pulpana lui Bebe Panaitescu, scîncind:

– Da, ce? merg și eu să-l văd pe tătăițu meu! Spune-i tu, Bebe, să mă ia!

– Auzi, auzi! rîse Bebe acoperindu-l cu pulpana hainei.

Cu o mutră de parcă și rîdea și plîngea în același timp, Sandu se apropie cît putu de Arhimededoi și-i aduse la cunoștință catastrofa.

– Tovarășe profesor, frate-meu cel mic s-a luat după noi!

– Dă-l în primire Adinei. Să nu-l scape din ochi!

Dar micuțul se aciuise din nou pe lîngă Bebe, habar n-avea de semnele ce i le făcea Sandu. Petrică Ghenuță dintr-a doua B era în toate drepturile lui: din cîte ne-a informat mai tîrziu Bebe (confesorul lui), învățătoarea îl învoise să meargă în vizită la Uzina „Vulcan" împreună cu pionierii dintr-a șaptea. Ne-o făcuse!

Și ne-a lăsat cu gurile căscate, cînd am văzut cîte cunoștințe are în uzină: nenea Tudorel Bobu, secretarul U.T.C., nenea Ușurelu, controlorul de calitate, Vasilică Budașcă, premiantul anului doi de la Școala profesională.

– Salut, bătrîne!

– Ia te uită! avem un șoim în mijlocul nostru!

– Ura, Petrică!

Iar el, numai zîmbre și zîmbet, se uită în sus la Bebe, mîndru și fericit. Adică: „Vezi? Vezi că și ei se bucură c-am venit?" Numai lui Sandu nu i-a trecut supărarea. Nu-l scapă din ochi, îl supraveghează pe sub sprîncene. Cînd, prietenul său Vasilică Budașcă își amintește deodată:

– Aoleu, măi Petrică! Să nu uit să-ți dau șpanul ăla...

– Ia să nu-i mai dai nimic!

ROMAN FOILETON 111

Francisc Munteanu

PRINȚESA din ȘEGA

30

GURIȚĂ se întoarse acasă după miezul nopții cu fața tumefiată, cu buza de sus ruptă și cu o mulțime de vînătăi pe piept și pe spate.

Maică-sa începu să se vaite, vru să alerge la poliție, să le ceară socoteală, dar bineînțeles, soțul ei o opri:

– Ai înnebunit? Îi reclami pe ăia care l-au bătut? Pe urmă, enervat, îl luă pe Guriță în primire: De ce te-au bătut, mă?

– Nu știu, minți el. Mergeam pe stradă, trotuarul era plin de hîrtiuțe, am ridicat una și ne-au arestat pe toți cîți am fost acolo. Ziceau că am răspîndit manifeste.

– Atunci să știi că ai scăpat ieftin. În ultimul timp, tot orașul e plin de manifeste și polițiștii sînt înnebuniți.

ROMAN FOILETON 112

Spală-l, dădu ordin nevesti-si, și la culcare! Și dacă nu ți se desumflă fața, nu te las nici la examene, chiar dacă rămîi repetent. Ne faci de rușine, băiatule! Cine o să-mi comande coșciuge dacă se află că am un copil bănuit că-i comunist?...

DIMINEAȚĂ, cînd Prințesa nu-l văzu pe Guriță la școală, se sperie. Înseamnă că l-au reținut la poliție, că-i arestat. Se simțea vinovată, nu fu atentă în clasă, madam Grama o admonestă, apoi la lecția de geografie și directorul îi atrase atenția să nu caște gura la pereți:

– Parcă nu te-ai fi trezit încă. Te-am întrebat în ce emisferă e România?

– În emisfera nordică.

– Și mai înainte n-ai auzit întrebarea?

– Nu. M-am gîndit prin ce țări trece ecuatorul.

– Sînt curios cum te prezinți poimîine la examene?

– Cu lecțiile învățate, domnule director.

După cursuri se duse de-a dreptul acasă la Guriță. Voia să afle dacă părinții lui știu că e arestat. O întîmpină mama lui Guriță și Prințesei i se păru că era bucuroasă de venirea ei.

– Chiar am vrut să trec pe la voi să te rog să învățați împreună pentru examene.

– Dar de ce n-a fost la școală? tatonă Prințesa.

– Pentru că e bolnav. A fost să aducă ceva din pod și a căzut de pe scări.

Prințesei îi veni să zîmbească, dar se reținu:

– Desigur, doamnă, vin cu mare plăcere să învățăm împreună. S-a lovit rău?

Intrară împreună în camera lui Guriță: el le auzise vocile și își aranjă pernele ca să poată sta în fund.

– Povestește-i cum ai căzut de pe scări, insistă maică-sa, să audă și Andreea cît ești de neatent.

Ieși în bucătărie. Prințesa așteptă să i se piardă zgomotul pașilor, abia atunci se așeză pe marginea patului.

– Te-au bătut?

Guriță nu-i răspunse; dădu numai din cap în semn că da.

– Te-a durut?

– Păi, cum să-ți spun...

– Înseamnă că te-a durut.

– Numai la început, pînă m-am obișnuit...

Prințesa se apleacă spre el și-l sărută pe fața învinețită.

– Dacă m-ai săruta după fiecare bătaie, m-aș duce în fiecare zi la poliție.

CELE doă manifeste găsite în belciugele burlanului de scurgere de pe frontispiciul poliției întări și mai mult

Cuvintele lui Sandu Ghenuță îl fac pe Petrică să se întristeze ca un cer senin năpădit de nori. Cînd apare taică-său, se pitește pe după Bebe. (Curios lucru că și Sandu face la fel: se vîră în spatele lui Pompilică Sîrbovan care-i cel mai înalt dintre noi.)

– Dragi copii... începe maistrul Ghenuță, bine ați venit la noi în uzină. Este de datoria noastră, a părinților, să vă arătăm locul nostru de muncă! Să știți cu ce nume pășiți în viață! Sîntem bucuroși că ați venit împreună cu profesorul Seneșan Arhimede! Și dumnealui și-a făcut practica la noi în uzină și ne pare bine că nu ne-a uitat...

– Cum să vă uit, maistre?! Să știi că interviul de duminică mi-a dat o idee!

– Ai picat la țanc, măi Dede! Am o problemă!...

Ascultam și nu ne venea a crede. Dar ce se mira Sandu! Mormăia nedumerit:

– Și cînd îi povesteam de Arhimededoi se prefăcea că habar n-are! „Nu mai spune! Chiar așa?" Iar cînd uitam să-i povestesc, nu știam de ce mă întreabă: „Ei, dar ce mai face profesorul ăla după care ziceați că muriți de drag?"

Prin geamlîcul uriaș răsar și dispar curcubeie. Sînt fulgerările scurte de la sudură. O pornim într-acolo cu nea Tudorel Bobu, care ne-a luat în primire să ne arate uzina. Poartă pe cap ceva ce nu-i nici bască, nici șapcă, ci un fel de cipilică pestriță și unsuroasă pe care o tot plimbă cînd de pe-o ureche pe alta, cînd de pe ceafă pe frunte, și invers:

– Asta-i sala de montaj.

Totul e aici mare, înalt: piesele, mașinile, oamenii. Strungurile uruie, zumzăie și șpanul albăstrui se ridică, se răsucește ca niște nesfîrșite semne de întrebare. Vasilică Budașcă prinde o panglică de șpan, o răsucește repede pe mînă ca pe-un scul... (Își ține făgăduiala față de Petrică.) Bebe capătă și el un ghem de șpan. Pe urmă fiecare își aduce aminte că ar avea trebuință de o provizie de șpan.

– Acesta e un strung Carusel! ne face atenți nea Tudorel.

E gozav cîte operații face: rotunjire, filetare, găurire, zimțuire, retezare. Pe toate le notează Adina. Ambițioasă mai e... Își face un dicționar tehnic complet. Cum a văzut caietul cu dicționarul meu mineresc, mi l-a cerut să-l copieze, să fie acolo...

Dar eu nu mai notez. Îmi place să mă uit. Ghenuță cel mic urmărește cu gura căscată podul rulant. Se vede că e tare impresionat, stă sub aripa lui Bebe ca un pui lîngă cloșcă. (Are ce are Bebe ăsta, că toată puștimea se ține după el, de parcă-i uns cu miere.)

Podul rulant lunecă ușor de la stînga la dreapta și dintr-o singură mișcare bine calculată, macaragiul înclină clonțul macaralei și haț, apucă piesa enormă, ridicînd-o ca pe-un fulg. Ceva mai încolo e o stivă întreagă de asemenea piese.

– Ce sînt astea? întreabă Adina cu pixul gata pregătit.

– Sînt niște roți! își dă cu părerea Pompilică.

Dar Sandu Ghenuță îl corectează imediat:

– Nu sînt roți. Sînt piese pentru morile de ciment. (Se cunoaște că la anul vrea să dea examen la Liceul industrial de siderurgie.)

Vasilică Budașcă traversează hala, calcă grijuliu cu pași rari.

– Tovarășu' Bobu! Tovarășu' secretar. A zis tovarășu' maistru să aduceți bobocii s-o vadă pe „802"!

– Ei, poftim! Ne face boboci! Ce-o fi 802?

– Aceasta este o „Rampă de noroi", începe să ne explice maistrul Ghenuță.

– În carne și oase! completează Arhimededoi, plimbîndu-se de colo-colo ca-n clasă. Noi cunoaștem acest aparat din lecția precedentă, cînd am discutat despre mecanica fluidelor. Deplasarea unui fluid dintr-un spațiu în altul prin acționare mecanică se face prin diferite sisteme de pompe.

– Cine știe ce este o pungă de noroi? întreabă maistrul Ghenuță și rîde la Bebe. Bebe se face roșu ca para, în timp ce mă trezesc că-i suflu:

– Înainte de țiței!

Bebe dă din mînă de parcă ar alunga o muscă sîcîitoare și murmură un răspuns limpede și corect.

– Nota zece, Panaitescu!

Bebe nici nu clipește. Dar cred că inima lui zburdă fericită pe acoperișul uzinei. Iar Ghenuță cel mic în extazul admirației repetă plin de convingere:

– Zece!

Printre hohotele de rîs maistrul Ghenuță se miră ca și cum ai zice că acum l-a descoperit.

– Ia te uită! s-a completat și schimbul de mîine!

Rampa de noroi e în rodaj. Pe o tablă sînt înscrise cu cretă observațiile constatate la ora pornirii.

Ascultăm cum bate inima lui „802". Părerile sînt împărțite. Controlorul de calitate, nenea Ușurelu, pare nemulțumit de ceva:

– Monoblancul e slăbit!

Adina deschide repede caietul. Dar nu mai are timp să noteze. Arhimededoi se uită la ceas: vizitarea uzinei s-a terminat. Își ia rămas bun de la maistrul Ghenuță, îi mulțumește și în numele nostru. Gata. Tudorel Bobu ne conduce spre altă ieșire, o ușă mare de fier pe care scrie „C.T.C.", adică control tehnic de calitate. Ne strecurăm printre două șiruri de lăzi enorme. Sînt „Pompe de noroi", care și-au făcut rodajul. Gata ambalate, vor duce marca fabricii peste hotare. „Made in Romania". Se poate citi pe fiecare. Cele din stînga sînt pentru „Argentina", cele din dreapta pentru „R.P. Chineză". Mă simt nu știu cum, tare mîndru în sinea mea. Dar ce mîndru trebuie să fie Sandu Ghenuță. Eu îl credeam cam molîu, din pricina firii lui blajine: cam retras, și nici prea vorbăreț. Cînd colo el are atîția prieteni. Vasilică Budașcă, de pildă. Acum însă îl văd cu alți ochi. De pildă, azi cînd i s-a încredințat comanda detașamentului pentru vizitarea uzinei... Dacă vrea, știe să fie și energic:

– În-co-lo-na-rea!

Zîmbesc și mă grăbesc să mă aliniez.

Îndată ce ieșim pe poartă o aud pe Adina șoptind:

– Monoblanc! Monoblanc!

Dar n-o aud numai eu. Ghenuță cel mic îi sare în față:

– Zece!

Adina tresare speriată. Toți rîdem, ea bombăne:

– Obrăznicătură!

Obrăznicătura sare într-un picior, zburdă fericit.

Dar frate-său îl ajunge din urmă și-l readuce la realitate.

– Dacă tu crezi că ai să pupi cravata roșie...

– Dar ce-am făcut?

Lasă că discutăm noi acasă!

ROMAN FOILETON

113

convingerea lui Dohotaru că Pricop a avut dreptate: manifestele au fost aruncate din clădirea instituției. Desigur, era exclus ca autorul să fi fost un polițist. Obsedat, își puse de zeci de ori întrebarea: dar atunci cine? Ora infracțiunii s-a stabilit ușor: cu un minut sau două înaintea alarmei. Și dacă presupusul agent comunist nu era polițist, logic trebuia să fie un străin, venit sub pretextul unor treburi de rezolvat, dar la ora aceea nu se mai țineau audiențe. În continuarea acestei deducții, misteriosul vizitator trebuia totuși să aibă legături apropiate cu salariații poliției, altminteri n-ar fi putut pătrunde în clădire.

Investigațiile făcute la etajul întîi n-au dat rezultate. Ancheta s-a extins și la etajele superioare. Prin metoda excluderii, prin urmărirea celor care și-au părăsit birourile, un singur om putea fi bănuit: arhivarul. El fusese singurul care a circulat și pe coridoarele etajului întîi la ora critică. Arhivarul, un plutonier gras, adusese la acea oră niște dosare de la Serviciul Biroului Populației. Dohotaru îl luă la întrebări:

– Da, domnule comisar șef, eu am văzut un civil, vreau să spun un străin de poliție cu cîteva minute înaintea alarmei.

Și de ce ai tăcut pînă acum?

– Din respect pentru dumneavoastră.

– Cum adică?

– Vă spun. Eu am stat de vorbă cu persoana respectivă, vreau să spun am schimbat cîteva cuvinte cu ea și am rămas cu impresia că vi-e rudă sau în orice caz cineva foarte apropiat de dumneavostră.

– Pe mine nu mă caută rudele pe coridor! Și ieri, sigur n-am avut nici o vizită. Te-aș ruga să-ți măsori cuvintele!

– Persoana vă aștepta pe dumneavoastră.

– Cine, mă? își ieși Dohotaru din fire .

– Persoana, răspunse speriat arhivarul.

– Și cum arăta persoana?

Arhivarul își duse palma pînă la înălțimea pieptului.

– Cam atîta.

Deci ruda mea era un pitic?

– Nu, domnule comisar șef. Un copil. O fetiță.

– Și de ce ți s-a părut că mi-e rudă?

– Pentru că mi-a spus că-l așteaptă pe „nenea Dohotaru". Cine și-ar permite să vă spună „nene"?

Dohotaru dădu dispoziție să fie căutat paznicul de la poartă care a dat alarma. Sergentul se prezentă în biroul comisarului sef:

– Ordonați!...

– Dumneata ai asigurat ieri paza între orele 14 și 22?

ROMAN FOILETON

114

– Da, domnule comisar șef. Eu am descoperit manifestele și tot eu am dat și alarma.

– Nu asta mă interesează: a intrat ieri în clădirea poliției o persoană străină înaintea alarmei?

– Nu, domnule comisar șef. N-avea cum să intre.

– Uite, arhivarul susține că ieri, în jurul orei șase și douăzeci, a văzut o fetiță pe coridorul etajului întîi. Poate ai dormit în post?

– Eu nu dorm în post, domnule comisar șef. Eu asigur paza acestei clădiri de peste douăzeci de ani. Pe fetița aceea am văzut-o cînd a intrat.

– Mai înainte ai spus că n-ai văzut nici o persoană străină.

– Fetița nu era o persoană străină. A intrat în clădire împreună cu domnul comisar Pricop. Discutau ceva, n-aveam cum s-o opresc.

Pricop își aduse aminte cu greu de fetiță:

– Parcă... Da, da, mi s-a alăturat chiar în poartă și m-a întrebat ceva. Da, acum îmi aduc aminte: s-a interesat de comisarul Beraru. I-am spus că e în concediu medical. Pe urmă am intrat la dumneavoastră și nu mai știu numic depre ea.

– Cine dracu putea fi fetița aceea? se întrebă încruntat Dohotaru și de unde știe numele tuturor comisarilor? Brusc se plesni cu palma peste frunte. O știu! Trebuie să fie aceeași cu cea de la Gara Triaj, cu cea de la tapițeria lui Barta. Teșu îi știe numele și adresa.

TEȘU, care își amînase aniversarea căsătoriei pentru a doua zi, fusese luat chiar cînd rostea toastul în cinstea nevesti-si. Ținea paharul ridicat deasupra capului, cînd se auzi soneria de la ușă:

– El e! țipă triumfător Teșu.

– Cine? întrebară cei de la masă.

– Șeful cel mare. Mi-a promis că vine să ciocnească un pahar de vin cu noi. E o mare cinste. Înseamnă că mă apreciază.

Servitoarea s-a întors în salon cu un polițist. Acesta salută oficial:

– M-a trimis domnul comisar șef.

Teșu își ridică amîndouă mîinile spre tavan să se facă liniște. Voia să audă cu toții ce-i transmite șeful cel mare.

– Spune dragă, se adresă polițistului.

Polițistul îi răspunse fără să-și schimbe poziția de drepți. Voia să pară cît mai oficial:

– A spus să vă transmit textual: dacă în zece minute nu sînteți în biroul dumnealui, vă trece la circulatie.

(Va urma)

Ilustrate din vacanță

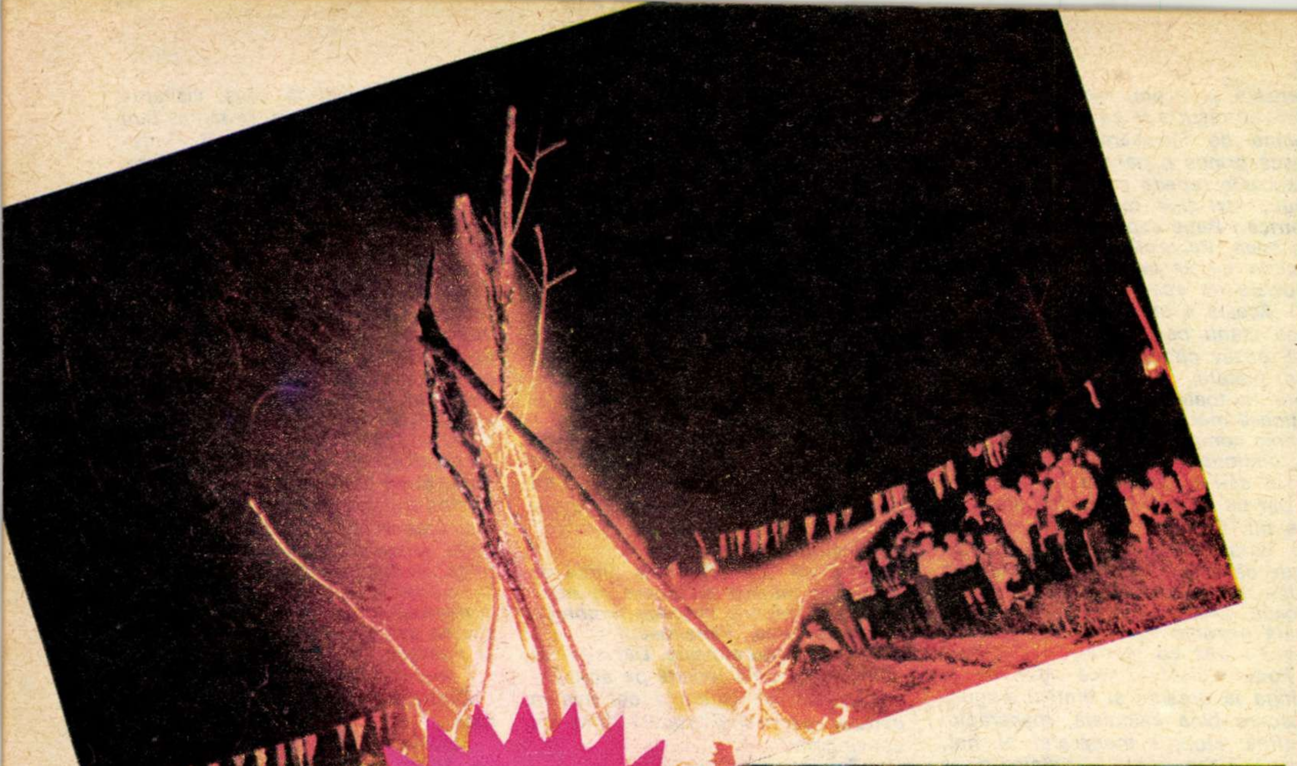

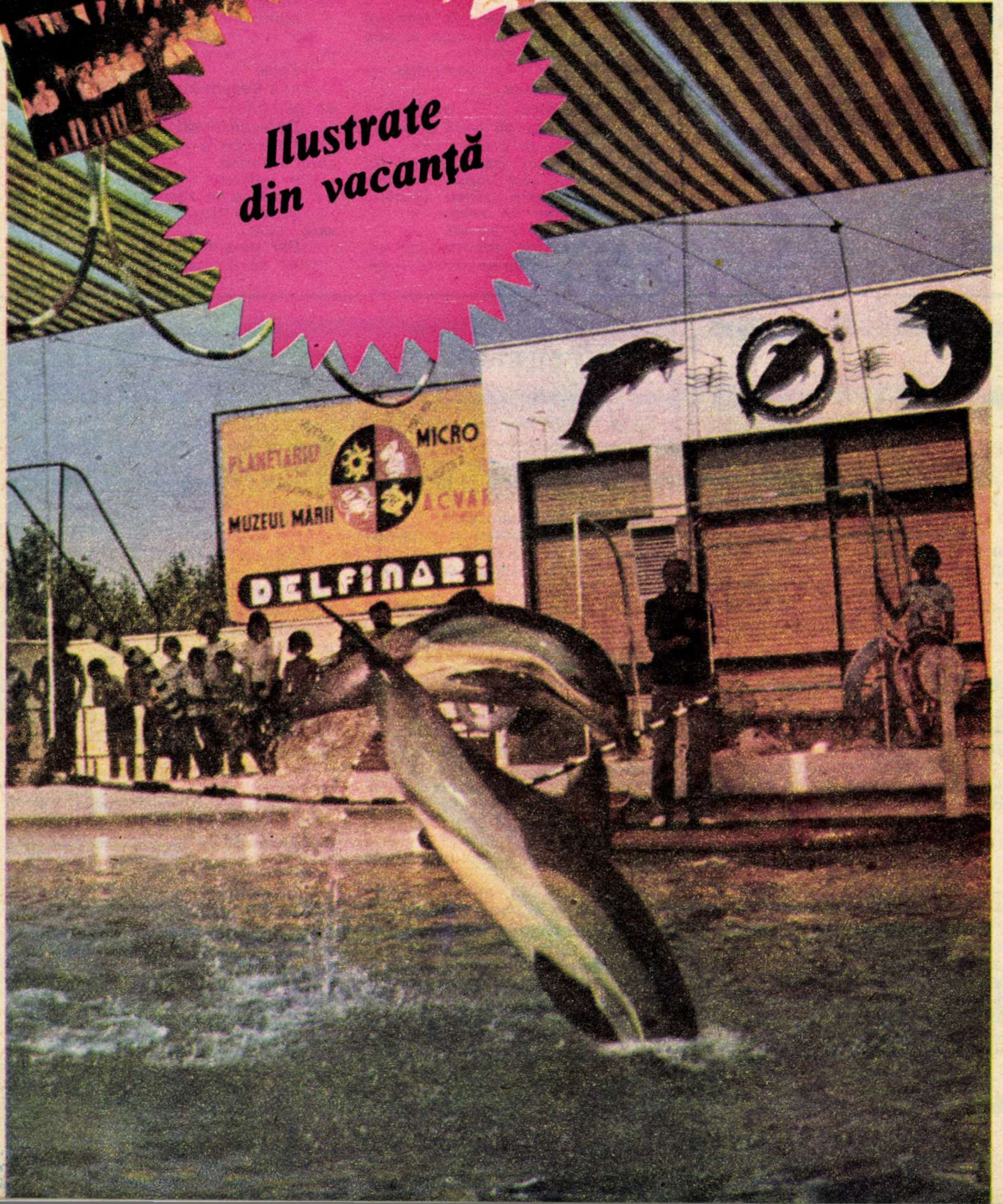

„Bun venit" în Dumbrava de la Copou

Cu toții pășesc nerăbdători pe aleea ce duce spre casa de un alb strălucitor, cu scări largi, luminată de soarele sfîrșitului de iulie.

În prag cine credeți că-i întîmpină? Lizuca și nedespărțitul ei prieten, Patrocle. Cine n-o cunoaște pe eroina minunatei creații sadoveniene? Și cu toate acestea, surpriza pe care grupul de actori ieșeni le-a făcut-o pionierilor participanți la forum, prezentîndu-le cîteva scene din povestire, a fost neașteptată. Apoi oaspeții au fost invitați să viziteze încăperile casei în care a trăit și a creat, de-a lungul a 18 ani, scriitorul. Aici, sub pana maestrului, au prins contur chipul Lizucăi, al Ancuței, al lui Ionuț Jder și al multor eroi îndrăgiți.

...Copiii străbat încăperile în liniște, privind cu atenție fotografiile, cărțile, mobilierul, obiectele personale care i-au aparținut marelui scriitor Mihail Sadoveanu. Dintr-un tablou zîmbește, parcă, mama autorului, femeia cu priviri pătrunzătoare, în amintirea căreia „Ceahlăul literaturii românești" a creat-o pe neasemuita Vitoria Lipan. Și cu siguranță, fiecare a tresărit atunci cînd, într-o vitrină, a zărit pălăria cu boruri largi sau undițele și tașca de vînătoare ale celui care ne-a lăsat nemuritoarele descrieri ale Deltei.

Vizita la Casa memorială „Mihail Sadoveanu", din Dumbrava de la Copou, rămîne pentru toți o amintire frumoasă, căreia îi adaugă, în aceeași zi, o alta, pășind în micul parc cu copaci seculari străbătut odinioară de pașii „Luceafărului" poeziei românești — Mihai Eminescu — ce se îndreptau nerăbdători spre...

Casa „Vasile Pogor"

Acolo, la „casa cu ferestre luminate", se întîlneau membrii societății literare „Junimea": Eminescu, Creangă, Caragiale, Alecsandri, Slavici, Maiorescu, precum și alți mari oameni de cultură ai timpului.

Despre viața „Junimii" și a junimiștilor au aflat pionierii multe lucruri, încă neștiute de ei, de la scriitorul ieșean Mircea Radu Iacoban, care i-a întîmpinat cu căldură la intrarea străjuită de coloane albe de marmură. Apoi copiii au pășit pragul casei. Inimile le tresaltă în timp ce vizitează numeroasele încăperi care alcătuiesc astăzi **Muzeul de literatură al Moldovei.** Pe scările pe care odinioară a pășit Eminescu, pionierii urcă la etaj. Înainte de a ajunge în salonul „Junimii", unde se întîlneau scriitorii, îi întîmpină camera în care a locuit Luceafărul poeziei românești și care acum este dedicată celor doi mari prieteni: Eminescu și Creangă.

E. ROȘCA

„Bună ziua, prieteni!"

Cuvinte de bineţe rostite în decursul vacanţei de mii, de sute de mii de ori. Vechii prieteni – chiar de la sute de kilometri distanţă – s-au revăzut, noi şi noi cunoştinţe şi-au pus temelii trainice.

De neuitat vor rămîne drumeţiile în ospeţie şi schimburile de experienţă organizate chiar în cadrul Forumului Naţional al Pionierilor, de la Iaşi. În imaginile noastre (1 şi 2) sînt surprinse momente ale întîlnirii pionierilor din forum cu pionieri din Hîrlău. Primirea caldă din vechiul şi atît de noul tîrg moldovenesc a fost impresionantă. Însuşi tovarăşul primar, Constantin Coman, le-a prezentat oaspeţilor oraşul, realizările comuniştilor de aici. Cît priveşte activitatea de sport, de joc şi voie bună organizată de gazde, în satul de vacanţă Pîrcovaci, se înţelege, nu va fi uşor dată uitării.

O scrisoare primită nu de mult la redacţie povesteşte o acţiune asemănătoare, trimiţîndu-ne spre ilustrare şi fotografii (foto 3). Iată ce ne spun prietenii noştri:

„Vă scriu pionierii din Teaca, judeţul Bistriţa-Năsăud, bucuroşi de reuşita unei frumoase şi tradiţionale activităţi pionereşti – drumeţie în ospeţie şi schimb de experienţă.

Gazde ne-au fost copiii din comuna Ghidfalău, judeţul Covasna, foştii noştri oaspeţi din luna mai. Cum a fost revederea? Cu multă bucurie, cu multă veselie, încă de la gară, unde am fost aşteptaţi. La sosire la şcoală, după cuvintele de bun sosit şi bun găsit rostite de pionierii comandanţi de unitate Nagy Réka şi Lăcrămioara Arcălean, tovarăşul primar al comunei, Vass Klára, ne-a prezentat istoricul, prezentul şi viitorul localităţii. Spre seară am prezentat un frumos program artistic – pionierii gazdă şi oaspeţi – în jurul focului de tabără. Pionierii gazdă au prezentat cîntecul „Copiii lumii doresc pacea", cîntece populare, dans modern, dans popular local. Noi, pionierii oaspeţi, am prezentat un montaj literar-muzical, un program de brigadă, o baladă, un grup vocal, cîntece în limbile română, maghiară şi germană.

A doua zi, cu toţii am vizitat municipiul Sfîntu Gheorghe, staţiunea Malnaş-Băi şi lacul Sf. Ana. După-amiază am asistat la căminul cultural din Ghidfalău la activitatea cercului „Prietenii filmului", după care am vizionat şi un film.

Totul decurgînd atît de frumos, pionierii celor două unităţi au hotărît să se revadă şi în anul şcolar viitor."

ELENA MĂNESCU

Unul dintre momentele vesele, de joc şi bună dispoziţie în tabără la Năvodari, 1983.

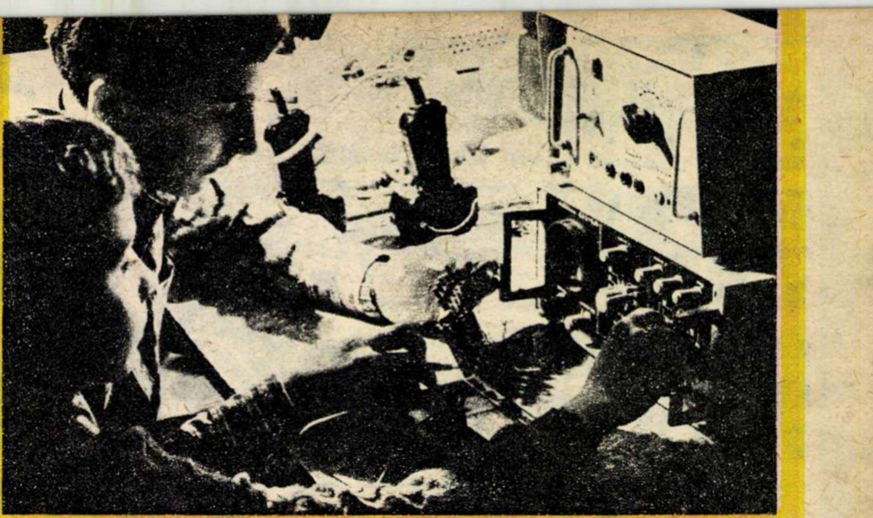

În imagine, doi dintre pasionaţii şi talentaţii pionieri ai Cercului de construcţii radio de la Casa pionierilor şi şoimilor patriei din Sibiu.

PE ACEEAŞI LUNGIME DE UNDĂ

Dincolo de şoseaua care leagă Braşovul cu Timişul de Jos, la Dîmbul Morii, abia ghicindu-se între brazi, într-o poiană de un verde crud, în aerul tonic al muntelui şi-au stabilit tabăra pionieri din toate judeţele ţării. O pasiune comună îi leagă şi îi reprezintă: **radiotelegrafia.** Au venit aici să se cunoască, să schimbe păreri şi idei, să se antreneze şi să-şi reprezinte cu cinste locurile natale la **faza republicană a concursului de specialitate.**

De departe, tabăra părea pustie. Am aflat ulterior că pionierii plecaseră într-o drumeţie pe cărări de munte. De acolo, din înaltul muntelui priveau oraşul de la poalele Tîmpei. Dar, încă de la intrare, am fost întîmpinaţi de pionierii Mihai Cordoş (Cluj-Napoca) şi Adrian Jilcu (Vulcan — judeţul Hunedoara). De la ei am aflat că în tabără se află doar detaşamentul de serviciu, nr. 4.

Cristina Mesaroş din Mediaş (judeţul Sibiu) ne-a relatat că, încă de pe cînd avea 6 ani, tatăl ei, radioamator pasionat, a iniţiat-o în tainele preocupărilor sale. I-a explicat în ce mod curentul electric se transformă în unde radio, a iniţiat-o în limbajul Morse. Ca un rezultat firesc s-a născut o pasiune, aşa că, din clasa I s-a înscris la cercul de specialitate al Casei pionierilor şi şoimilor patriei din oraşul natal, împreună cu prietena sa, Viorica Şimon. Statornice în pasiune şi prietenie, azi eleve în clasa a VI-a a Şcolii generale nr. 7 din Mediaş, ele s-au aflat împreună şi în tabără.

Şi alţi pionieri cu care am stat de vorbă: Emöke Pap, Ileana Kiss (Casa pionierilor şi şoimilor patriei din Cehu-Silvaniei, judeţul Săla,), Corneliu Merluşcă (Casa pionierilor şi şoimilor patriei Bacău), Lenuţa Nemeş, Ana-Maria Tyukodi (Casa pionierilor şi şoimilor patriei Satu Mare) ne-au comunicat bucuria lor că se află în tabără. De la toţi am înţeles că dorinţa lor este de a se perfecţiona în continuare, de a urma cursurile unui liceu de specialitate.

Dar iată că se întorc, pe cărările prieteniei, veseli, excursioniştii. Printre ei e şi Mihaela Popescu, de la Şcoala generală nr. 175 din Bucureşti, elevă în clasa a VII-a, desemnată în martie 1983 cîştigătoarea concursului internaţional „Cupa Dunării". Cu un an înainte ea s-a remarcat la prima ediţie în „Cupa Federaţiei".

Din palmaresul campioanei am reţinut: cîştigarea locului I cu echipa din care făcea parte în 1981 şi 1982 la Concursul republican de radiotelegrafie pentru pionieri şi şcolari (Nucşoara), iar în 1982 locul I la individual. Elevă cu frumoase rezultate la învăţătură, Mihaela povesteşte că se antrenează zilnic cîte două ore, timp în care recepţionează radiograme, le verifică, face transmisii.

La un semnal s-a format careul, după care, cu toţii, s-au îndreptat spre sala de mese. Urmau zile de antrenament, de concurs, dar şi excursii, drumeţii, într-o atmosferă de voioşie — zile de neuitat din albumul de vacanţă.

EDITH BRUDI

P.S. Ulterior, am aflat că munca Mihaelei Popescu a fost şi în acest an răsplătită. Echipa municipiului Bucureşti, din care făcea şi ea parte, s-a clasat pe locul I; la individual Mihaela a ocupat locul II la proba de regularitate (pe locul I Marian Poteraşu din judeţul Buzău), locul III la recepţie viteză (pe locul I Marian Poteraşu, judeţul Buzău; locul II Iulian Petcu — Casa Centrală a pionierilor şi şoimilor patriei Bucureşti) şi locul II la transmitere viteză (pe locul I fiind din nou Marian Poteraşu, campion absolut la radiotelegrafie sală, în ediţia din acest an).

Cutezătorii

Redactor şef: MIHAI NEGULESCU; Secretar responsabil de redacţie: OVIDIU ZOTTA; Responsabil de număr: COSTACHE ANTON; Prezentarea artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentarea tehnică: LUCIA SICOMAŞ

Redacţia Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti 33. Telefon: 17 60 10. ADMINISTRAŢIA: Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departamentul export-import presă P.O.B. 136—137 Telex: 11 226 Bucureşti.

Index 41838 12 pagini 1,50

ÎNTÎLNIREA DE PE PLANETA MISTERIOASĂ

8

SCENARIUL:
SORIN ȘTEFĂNESCU
DESENE:
ION ȘI V. MIHĂESCU

Rezumatul episodului precedent: Cei trei astronauți sînt „atacați" de miini gigantice care apar din nisip.

9

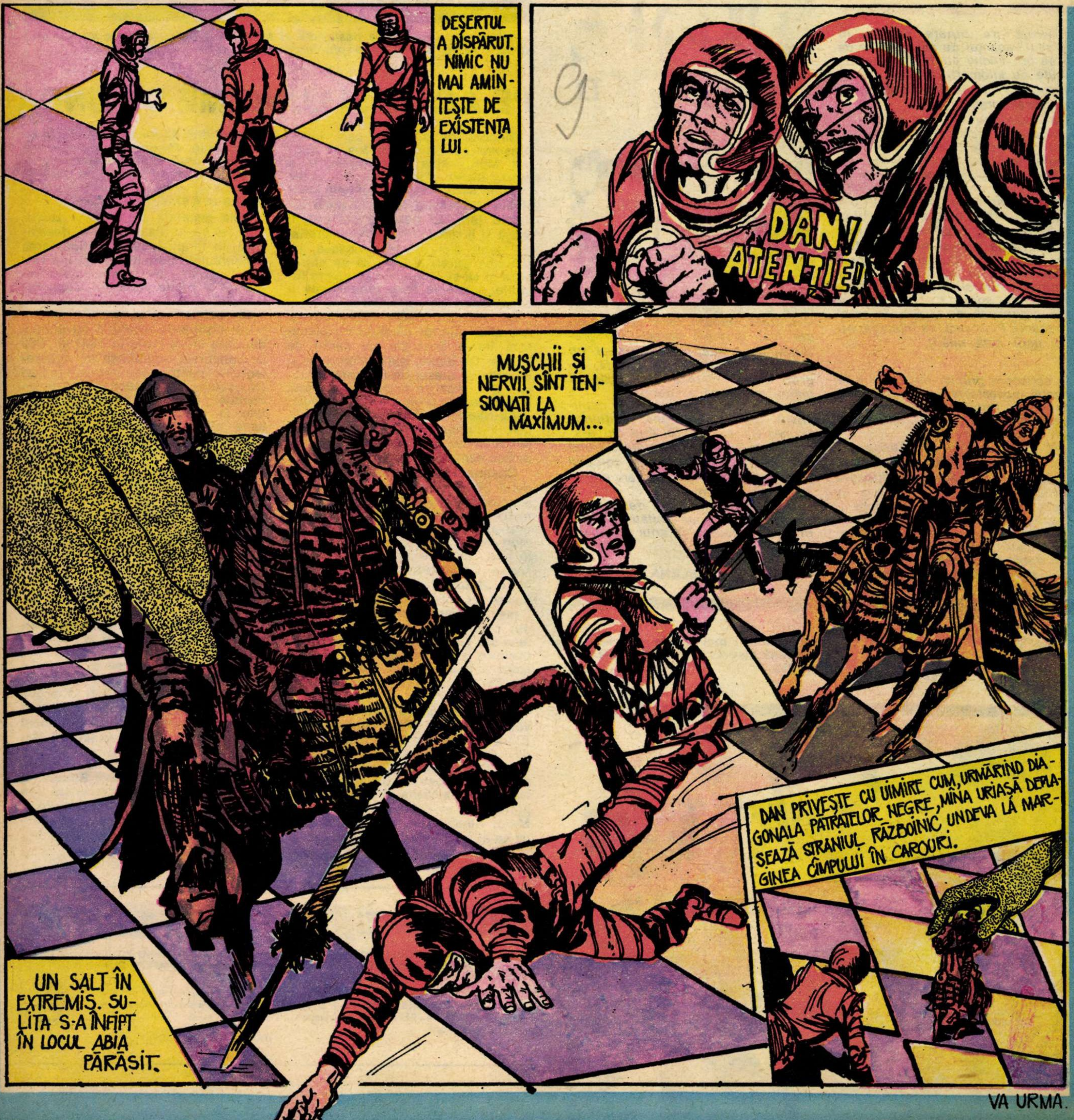
DEȘERTUL A DISPĂRUT. NIMIC NU MAI AMINTEȘTE DE EXISTENȚA LUI.
DAN! ATENȚIE!
MUȘCHII ȘI NERVII SÎNT TENSIONAȚI LA MAXIMUM...
DAN PRIVEȘTE CU UIMIRE CUM, URMĂRIND DIAGONALA PĂTRATELOR NEGRE, MÎNA URIAȘĂ DEPLASEAZĂ STRANIUL RĂZBOINIC UNDEVA LA MARGINEA CÎMPULUI ÎN CAROURI.
UN SALT ÎN EXTREMIS. SULIȚA S-A ÎNFIPT ÎN LOCUL ABIA PĂRĂSIT.

VA URMA.

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Cutezătorii

JOI, 22 SEPTEMBRIE 1983,
ANUL XVII (NR. 833)

ÎN ACEST NUMĂR:

- CONSTELAȚIA „PIONIERII" (pag. 4—5)
- MĂRTURII NEPIERITOARE ÎN MUZEUL DE ISTORIE A TRANSILVANIEI DIN CLUJ-NAPOCA (pag. 6—7)
- PETALE DE LUMINĂ ALE PRIETENIEI (pag. 10—11)

38

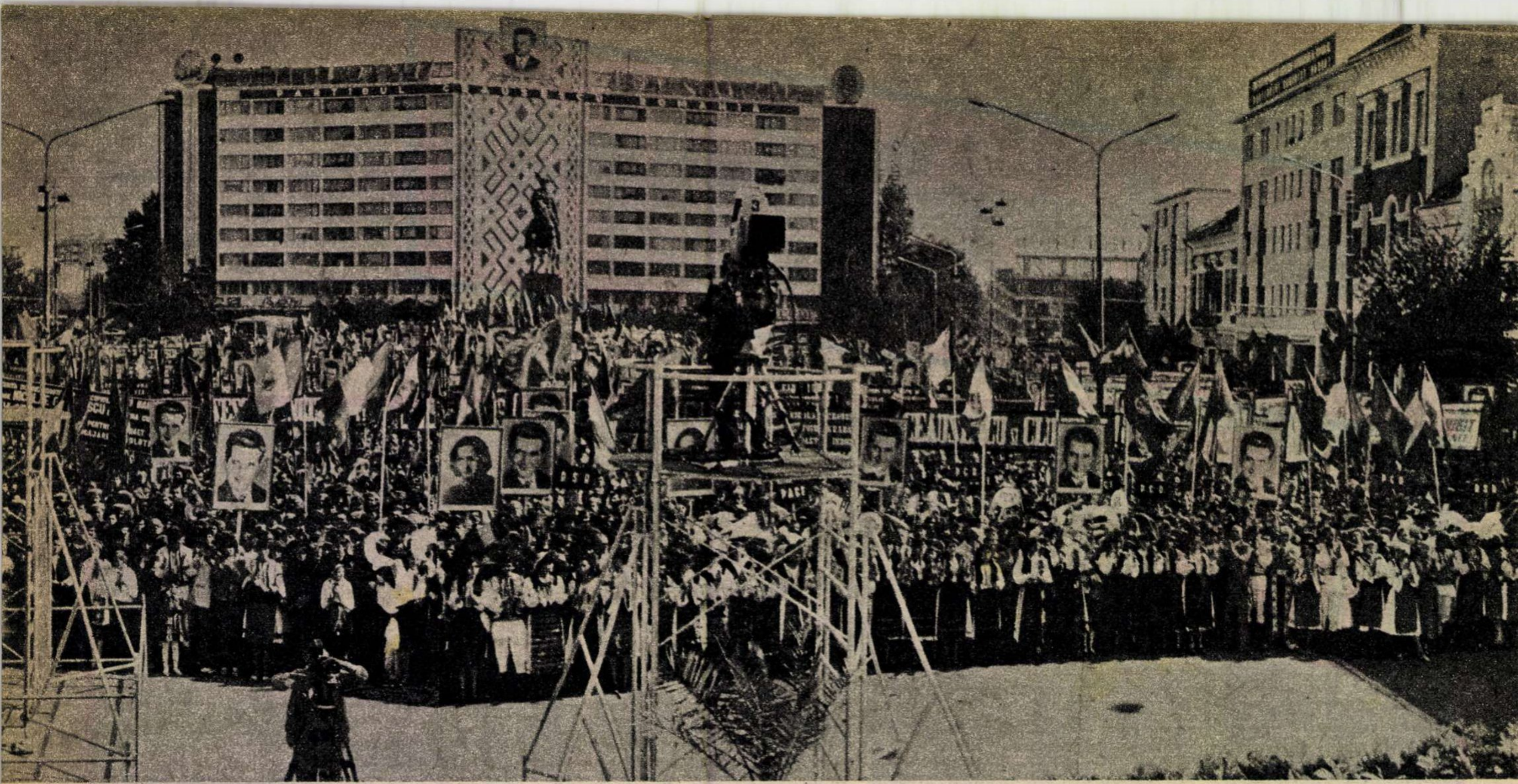

ÎN CADRUL VIZITEI DE LUCRU ÎN JUDEȚUL CLUJ, SECRETARUL GENERAL AL PARTIDULUI, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, A PARTICIPAT LA DESCHIDEREA NOULUI AN DE ÎNVĂȚĂMÎNT

VA MULTUMI
DIN INIMA PENTRU COPILARIA

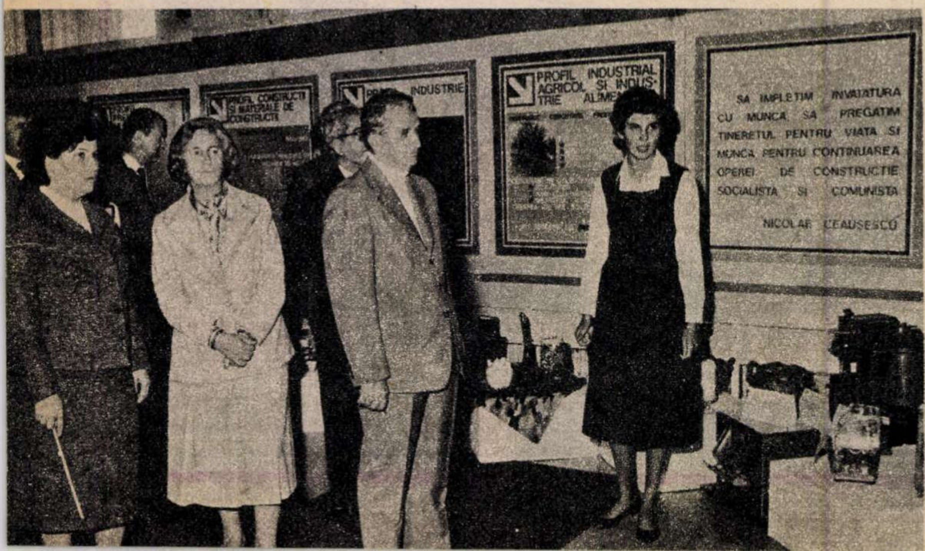
PROFIL CONSTRUCTII SI MATERIALE DE CONSTRUCTII
PROFIL INDUSTRIE
PROFIL INDUSTRIAL AGRICOL SI INDUSTRIE ALIMENTARA
SA IMPLETIM INVATATURA CU MUNCA SA PREGATIM TINERETUL PENTRU VIATA SI MUNCA PENTRU CONTINUAREA OPEREI DE CONSTRUCTIE SOCIALISTA SI COMUNISTA
NICOLAE CEAUSESCU

Participarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la deschiderea anului de învățămînt, adevărată sărbătoare a școlii românești pe care tînăra generație a țării o trăiește cu emoție și nespusă bucurie, a pus cu pregnanță în evidență locul de maximă importanță pe care conducerea partidului și statului, societatea noastră, îl acordă înzestrării tineretului cu temeinice cunoștințe, cu o înaltă ținută morală și o înaintată conștiință patriotică, revoluționară, pentru a putea deveni constructori de nădejde ai socialismului și comunismului pe pămîntul României.

Piața Mihai Viteazul din Cluj - Napoca, unde a avut loc grandioasa adunare populară prilejuită de vizita secretarului general al partidului în județul Cluj și de deschiderea noului an de învățămînt, a reunit, în ziua de 15 septembrie, zeci de mii de locuitori ai municipiului și ai așezărilor învecinate - muncitori, țărani cooperatori, studenți, elevi - care și-au manifestat și cu această ocazie încrederea nezdruncinată în politica partidului și statului nostru, sentimentele de dragoste, de înaltă stimă și prețuire pe care clujenii le nutresc, alături de toți fiii țării, față de conducătorul partidului și statului, cel mai iubit fiu al națiunii noastre, de numele căruia sînt legate marile împliniri ale județului, ale întregii Românii socialiste.

În cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Cluj-Napoca, secretarul general al partidului s-a referit pe larg la succesele obținute de oamenii muncii din județul Cluj și din întreaga țară în dezvoltarea economico-socială a României socialiste, la sarcinile ce le revin pentru îndeplinirea exemplară a hotărîrilor Congresului al XII-lea și ale Conferinței Naționale ale partidului, în vederea realizării unei noi calități a muncii și vieții, a creării condițiilor necesare trecerii la un nou stadiu de dezvoltare a patriei noastre. Reliefînd puternica dezvoltare pe care o cunoaște astăzi învățămîntul din țara noastră, secretarul general al partidului a subliniat înalta misiune ce revine școlii în pregătirea multilaterală a cadrelor de care are nevoie patria în înflorirea ei continuă. Și de această dată, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat necesitatea realizării unei mai bune unități între învățămînt, cercetare și producție, cerința de a pune permanent la baza întregii activități a învățămîntului tot ce este nou în domeniul științei și tehnicii, al cunoașterii umane, de a așeza în toate domeniile, la baza activității noastre, concepția revoluționară despre lume și viață, materialismul dialectic și istoric. **„Este necesar să păstrăm și să dezvoltăm continuu spiritul revoluționar, novator, spiritul umanist al învățămîntului românesc** — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu. **Să facem în așa fel încît, prin întreaga sa activitate, învățămîntul să constituie factorul fundamental pentru educarea și formarea omului nou, pentru crearea unui cetățean cu o înaltă conștiință revoluționară și patriotică, înarmat cu tot ce este mai nou în toate domeniile — constructorul societății comuniste, al unei Românii libere și independente!“.** Tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat tuturor tinerilor fii ai patriei cuprinși în învățămînt chemarea părintească de a învăța cu perseverență, de a face totul pentru a se pregăti cît mai temeinic pentru a deveni cetățeni de nădejde ai patriei socialiste.

Pentru pionierii și școlarii țării, pentru întregul tineret cuprins în învățămîntul românesc, magistrala cuvîntare a secretarului general al partidului constituie un deosebit de prețios document programatic, ce le mobilizează energiile și le insuflă puternic dorința de a învța cît mai bine, hotărîrea de a se pregăti cît mai temeinic pentru muncă și viață, de a crește ca tineri revoluționari, de a-și sluji cu fierbinte dragoste și devotament patria, poporul, sub luminoasa flamură a Partidului Comunist Român.

Doresc ca, și de aici, de la Cluj, să adresez întregului tineret al patriei noastre chemarea de a face totul pentru a-și însuși cele mai noi cunoștințe din toate domeniile de activitate! Învățați, învățați și iar învățați, dragi prieteni! Pregătiți-vă pentru a deveni buni cetățeni ai patriei noastre, cu înalte cunoștințe în domeniile în care învățați, pentru a putea să asigurați dezvoltarea pe noi trepte a patriei, să duceți mai departe făclia civilizației, a umanismului revoluționar, a socialismului și comunismului! Să duceți mai departe făclia unității poporului român, a statului nostru, puternic, unitar și independent!

NICOLAE CEAUȘESCU

UNITATEA ÎNTREGULUI
NOSTRU POPOR ÎN CADRUL FRONTULUI
DEMOCRAȚIEI ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE!

CONSTELAȚIA „PIONIERII"

LUMINĂ DE SEPTEMBRIE

Cum să nu fie atît de emoționați, în această dimineață de septembrie cînd parcă însuși soarele i-a salutat solemn și ceremonios și pe ei, cei ce pășeau întîia oară pragul școlii sub tradiționalele arcade de flori cu care voi, pionierii, îi întîmpinați în fiecare an pe micii voștri prieteni, pe proaspeții școlari! Și cum să nu fiți emoționați și voi, școlarii „veterani", care la startul acestei dimineți de toamnă ați pornit din nou, ca într-un sărbătoresc și impetuos asediu, către cetățile învățăturii. Mii de gînduri au decolat înalt, cutezător spre orizontul de lumină al cărții, mii de inimi, de tinere conștiințe s-au reunit în crezul fierbinte, în angajamentul ferm de a răspunde caldei chemări și părinteștilor îndemnuri adresate vouă, întregului tineret studios al țării, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, de la tribuna deschiderii noului an de învățămînt.

Ne-am aflat chiar în această primă zi de școală printre pionierii și elevii Liceului industrial nr. 37 din Capitală. Mulți dintre ei ne-au mărturisit că, însuflețiți de aceste calde îndemnuri, sînt hotărîți să înalțe ștacheta învățăturii cu mult față de anul trecut. **Daniel Ciobanu, din clasa a VIII-a A,** ține să discute „concret", de pildă despre faptul că el însuși n-a dovedit ce poate și cît poate învăța, chiar la obiectul care-l pasionează: matematica. „Or, fără cunoștințe solide de matematică – spune el – nu mă pot prezenta la apropiatul meu examen de mîine, al unei meserii cu profil tehnic." **Cristian Costea,** poate cel mai „polivalent" elev din clasa a VI-a A, cum ni-l prezintă **Ileana Petrescu,** comandanta detașamentului – bun matematician, pasionat de electronică, înzestrat la desen și înotător de performanță – a fost cel mai nerăbdător să facă, în fine, cunoștință cu primul manual de fizică. Unii colegi au fost cam intrigați că în loc să le împărtășească cuvenitele impresii de vacanță, el răsfoia febril cartea de fizică, împreună cu prietenul și „colaboratorul" său întru-ale electronicii, **Daniel Oțel.** Firește, ei sînt inițiați de mult în tainele acestui obiect (activează la cercul de electronică al Casei pionierilor și șoimilor patriei din sectorul 2), dar fizica mecanică e un capitol nou pe care abia așteaptă amîndoi să-l exploreze. Cristian e și foarte modest, de vreme ce ne informează doar așa, în treacăt, că este component al ștafetei 1972 – înot băieți –, deținătoare a titlului de campioană republicană în întrecerile desfășurate la Cluj-Napoca chiar în cursul acestei vacanțe.

Și ne-a emoționat tot aici, în clasa a IV-a A, acel gest plin de tandrețe, cu care premiantul detașamentului, **Robertino Bulumac** îl încuraja, ținîndu-l protector pe după umăr, pe noul său coleg de bancă, **Bogdan Bursuc.** Ni s-a părut firesc apoi, fiindcă atît de emoționatul coleg era nou-venit în clasa lor. Dar iată, Bogdan descoperă că un nou manual se adaugă celor de citire, de matematică: **cartea de istorie** pe care o deschide cu un gest pios către această lume de eroi și de legendă, pe care pînă acum îi cunoscuse doar din lecturile sale îndrăgite. Și-atunci am înțeles, din bucuria și lumina ivite pe chipul micului școlar, cum și din această dintîi carte de învățătură despre istoria milenară a poporului nostru se aprinde, în sufletele celor mai tineri fii ai săi, flacăra iubirii de țară, flacăra vie a patriotismului.

Cu astfel de gînduri și năzuințe ați pornit acum, la început de an școlar voi, toți copiii țării, hotărîți să le împliniți prin faptele de muncă și învățătură, să vă pregătiți temeinic pentru mîine, pentru viitorul de aur și lumină al patriei socialiste.

ILEANA PIȚA

Sub aceleași impresionante cununi de flori, „bobocii" clasei I A au trecut pragul Școlii generale Nr. 104 din Capitală.

15 SEPTEMBRIE '83
MULT SUCCES MICUȚILOR NOȘTRI COLEGI!

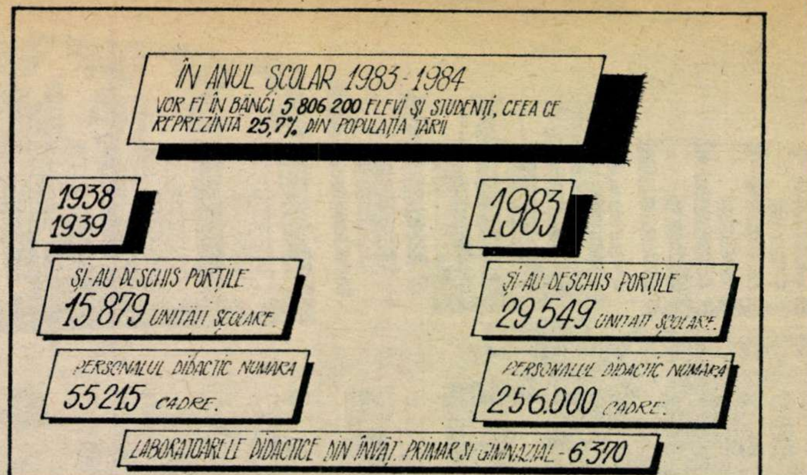

ÎN ANUL ȘCOLAR 1983-1984 VOR FI ÎN BĂNCI **5 806 200** ELEVI ȘI STUDENȚI, CEEA CE REPREZINTĂ **25,7%** DIN POPULAȚIA ȚĂRII

1938 1939	1983
ȘI-AU DESCHIS PORȚILE 15 879 UNITĂȚI ȘCOLARE.	ȘI-AU DESCHIS PORȚILE 29 549 UNITĂȚI ȘCOLARE.
PERSONALUL DIDACTIC NUMĂRA 55 215 CADRE.	PERSONALUL DIDACTIC NUMĂRĂ 256.000 CADRE.

LABORATOARELE DIDACTICE DIN ÎNVĂȚ. PRIMAR ȘI GIMNAZIAL - 6 370

TELEX

Să privim acest grafic care include doar cîteva cifre ce ilustrează dezvoltarea impetuoasă a învățămîntului în țara noastră. Desigur, cifrele, comparațiile sînt deosebit de grăitoare, dar poate că și mai convingătoare, și mai emoționante sînt nenumăratele scrisori pe care copiii, pionierii le trimit redacției la început de drum, la început de an școlar. Iată cîteva:

„An nou în școală nouă!" *ne vestesc cu bucurie copii din municipiul Satu Mare. Aflăm apoi că școala cu numarul 20 este ca o floare de-abia înflorita. În timpul verii, organizați pe brigăzi, pionierii mai mari s-au dovedit neîntrecuți organizatori, gospodari pricepuți, dînd un substanțial ajutor constructorilor. Celor mai mici le-au spus să-și păstreze forțele pentru zilele din preajma deschiderii anului școlar cînd va fi nevoie de mai multă migală și răbdare la așezarea vitrinelor, la punerea perdeluțelor, la ștersul prafului, la aranjarea florilor... Și iată că aceste zile au sosit. Totul a fost pus la punct: sălile de clasă, laboratoarele, biblioteca, atelierul și chiar baza sportivă care n-a fost nici ea lasată pentru „mai tîrziu", socotindu-se, pe bună dreptate, că și sportul, mișcarea o să-i stimuleze în obținerea de rezultate foarte bune la învățătură, așa cum au hotărît cu toții, încă din primele zile de școală. Să le urăm mult succes!*

„Școala noastră ca o floare" *este un generic sub care pionierii din toate județele țării și-au pregătit cu multă grijă și dragoste școala în vederea deschiderii acestui nou an de învățămînt. Din județul Buzău, de pildă, aflăm că peste 30 000 de purtători ai cravatei roșii cu tricolor au amenajat laboratoarele, sălile de clasă, au executat reparațiile necesare mobilierului școlii, au recondiționat materialul didactic, au pregătit bazele sportive în vederea orelor de educație fizică, a întrecerilor sportive între detașamente.*

„6 000 de pionieri arădeni *de la școlile generale din Semlac, Șilindia, Galșa, Vîrfurile, Ususău, Chesinț, Socodor, Sepreuș, Beliu, Șicula, Șagu, Vinga – aflăm de la subredacția pionierească de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Arad – au fost prezenți zilele acestea, alături de părinții lor, la lucrări de sezon, în grădini și livezi, pe ogoare. N-au uitat însă nici ziua de 15 septembrie. De aceea, și-au organizat astfel activitatea încît în școlile lor, la acea dată, pentru oricine era o plăcere să le pășească pragul.*

Deplină angajare

Cu sentimentul deplinei angajări, pionierii și școlarii din județul Călărași au răspuns prezent chemării cîmpului, acolo unde se decide în aceste momente cantitatea și calitatea recoltei.

Animați de cele mai frumoase gînduri, disciplinați și exigenți cu calitatea lucrării efectuate, peste 15 000 de pionieri și școlari din județ au contribuit zilnic, în perioada 1–15 septembrie, la o serie de lucrări specifice campaniei agricole de toamnă: recoltarea legumelor, depănușatul sau recoltatul porumbului.

Cu note maxime în cotalogul receptivității și responsabilității pionierești se înscriu unitățile de pionieri din municipiul Călărași și orașul Oltenița, precum și cele din comunele Modelu, Borcea, Fundulea, Tămădău, Dragalina, Chirnogi, Mînăstirea.

În imagine vi-i prezentăm pe pionierii Școlii generale nr. 2 Călărași la culesul tomatelor de la I.A.S.-Mircea Vodă.

Subredacția „Cutezătorii"
Casa pionierilor și șoimilor
patriei Călărași

2

ARIPILE PASIUNII

La Săliște, în apropierea orașului Sibiu, **Tabăra republicană de aeromodelism** i-a primit în al 15-lea an consecutiv pe aeromodeliștii cei mai buni din toate județele țării.

Așadar, numeroși pionieri, care și-au transformat pasiunea pentru tehnică – în special modelism – într-o preocupare extrașcolară de căpătîi, au fost prezenți aici, într-un decor minunat, pentru a se întrece la probele practice și teoretice, pentru a-și împărtăși idei și păreri de specialitate și, desigur, pentru a se odihni și cunoaște aceste frumoase plaiuri transilvănene.

Dar iată că printre pionierii participanți s-au aflat și „veterani" ai taberei. Precum Diana Mihaela Tîrlă de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Bîrlad, județul Vaslui, care, venind pentru a șasea oară în tabăra de la Săliște, povestea cu mîndrie: „Cu șase ani în urmă, fiind în clasa a II-a, mi s-a înmînat aici, la Săliște, mențiunea pentru „Cel mai tînăr participant". S-a dovedit a fi o incurajare căci în anii 1978 și 1979 am cîștigat titlul republican la proba „captiv viteză", în anii următori situîndu-mă tot pe locuri fruntașe. În imediata mea apropiere se afla Eduard Coman, în vîrstă de numai 7 ani, din comuna Săhăteni, județul Buzău. El s-a remarcat la proba de construcții de aeromodele. Fiind cel mai tînăr participant, va urma exemplul Dianei? După cît pare de îndrăgostit de aeromodelism, avem motive să credem că da.

Într-o sală mare, luminată de soarele puternic de august, se desfășura proba de construcții aeromodele (foto 1). Aici l-am cunoscut pe Aureliam Fărcaș (elev în clasa a VI-a) de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Arad. Ambiția acestui pasionat aeromodelist poate o să-l ajute să-și vadă visul cu ochii. Dorește să devină... pilot! Pînă în prezent s-a calificat pe locul I (proba de construcții și zbor – faza I) la Concursul județean de aeromodele „Ciocîrlia" (1982), locul I la Concursul județean „Libelula" (aceleași probe, 1983), locul I la Concursul de aeromodele de la Păuliș, iar la Tăbara republicană de aeromodele din acest an s-a calificat tot pe locul I la proba de construcții.

1

Deși mulțumit de rezultatul obținut în tabăra republicană, pasiunea lui nu cunoaște răgaz nici în zilele de vacanță. Noi planuri așteptau să se materializeze acasă, la Arad, chiar în următoarele zile de la întoarcerea din tabără. Cu gîndul era deja – după cum mărturisea – la aeromodelul captiv „IAR-823", cu care urma să se prezinte la cea de-a 14-a ediție a „Memorialului Aurel Vlaicu", în luna septembrie.

Într-un alt grup am cunoscut cîțiva pionieri din județul Constanța: Ovidiu Dan Petrișor, Elvis Burlan, Cătălin Telembici... Printre ei se afla și Vasile Vartolomei, din clasa a VII-a, desemnat campion absolut la faza pe județ în 1983.

Cu mîndrie firească, tovarășul profesor îndrumător al cercului de aeromodele de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Constanța susținea că pasiunea, seriozitatea și pregătirea temeinică la antrenamente îl caracterizează pe Vasile. El s-a calificat pe locul I și, implicit, și-a calificat județul pe care-l reprezintă pe locul de frunte la proba „aeromodel planor A2" (foto 2).

Din rîndul gazdelor, am făcut cunoștință și cu pionierul Mihai Cernica, reprezentant al Casei pionierilor și șoimilor patriei Sibiu, cîștigătorul locului III la proba aeromodel planor faza a II-a. El ne-a vorbit despre bucuria de a avea ocazia să se întîlnească și să se confrunte cu colegi din toată țara, stăpîniți de aceeași pasiune. Desigur, este un prilej deosebit, dar poate că cel mai important lucru ce merită reținut este rolul pe care îl are tabăra de la Săliște în cultivarea pasiunii pionierilor pentru acest atît de captivant domeniu al tehnicii. Poate că mulți dintre cei care lansează astăzi aeromodele făurite de imaginația și iscusința lor, mîine, vor scruta cutezător universul.

EDITH BRUDI

LIRA DE AUR - 1983

Concursul muzical de interpretare instrumentală „Ciprian Porumbescu", organizat la Suceava în cadrul Festivalului național „Cîntarea României", a ajuns în acest an la cea de-a XII-a ediție, ediție omagială consacrată aniversării a 100 de ani de la nașterea marelui artist patriot. Aici și-au dat întîlnire peste 200 de tineri muzicieni, care peste cîțiva ani vor deveni mari, și avem toate motivele să sperăm că nu numai în sensul vîrstei.

Pe Geanina Săveanu am întîlnit-o, într-o seară, în sala de muzică, unde împreună cu profesorul său tocmai încerca să se obișnuiască cu scena și cu acustica sălii. Am ascultat-o cîntînd la vioară, iar în ziua următoare, după concert, am stat de vorbă cu ea. A venit la Suceava împreună cu mai mulți colegi din Galați, cu profesorul Ionel Nistor.

— Anul trecut am luat o mențiune — mi-a spus Geanina.

— Am aflat că ai încercat să cînți la mai multe instrumente. De ce te-ai oprit tocmai la vioară?

— Știu eu? Mi se pare că prin sunetul viorii se pot exprima cel mai fidel nuanțele sentimentelor și stărilor sufletești... Dar pînă să ajungi aici, trebuie să înveți să stăpînești perfect instrumentul.

— Și cu timpul liber cum rămîne?

— În cazul meu și aici decide vioara, deși mai am o pasiune: îmi place foarte mult să scriu. În acest an am luat premiul I pe județ la concursul „Tinere condeie".

— Ce înseamnă pentru tine să scrii?

— Îmi place să observ natura, aș dori s-o pot exprima cu metafore potrivite. De altfel, îmi place și desenul. Suceava m-a impresionat puternic cu frumusețile sale naturale și cu atmosfera sa istorică, să nu mai vorbesc despre concertul de la Stupca, unde am trăit clipe de neuitat, de mare bucurie că mi s-a oferit ocazia să pot cînta în satul lui Ciprian Porumbescu.

Intrînd în discuție, profesorul Ionel Nistor a apreciat în mod deosebit perseverența Geaninei în memorizarea și elaborarea în detalii a pieselor cîntate.

— Ce considerați dumneavoastră drept cel mai important lucru pentru buna colaborare dintre elev și profesor? — l-am întrebat.

— Înainte de toate, încrederea reciprocă. Fără încredere nu se poate ajunge la nici un rezultat deosebit. Acasă, la Galați, avem o orchestră de cameră și lucrăm permanent, folosim toate ocaziile să cîntăm împreună. Din această orchestră mai avem aici un concurent. Cred că e foarte important ca aceia care au talent să vină și să cînte la Suceava. Oricum, e primul pas spre afirmarea lor!

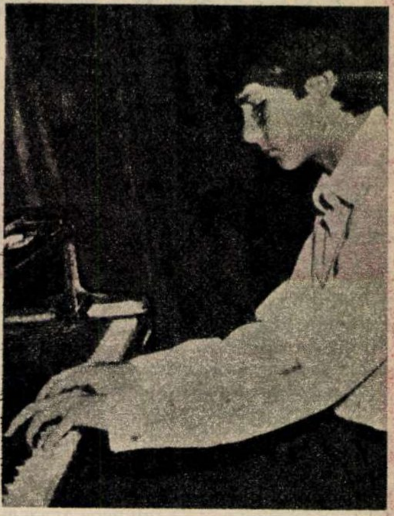
„Diploma de laureat" și trofeul „Lira de aur" au fost cucerite de Valeriu-Ene Rogacev — Liceul de artă „George Enescu" București (pian).

*

La decernarea premiilor, Geanina Săveanu a luat o mențiune, iar Azoiței Remus, celălalt elev din orchestra din Galați — premiul I.

Felicitări și succes — și nu numai lor!

SZILÁGYI N. ÉVA

Să descoperim împreună:

Mărturii nepieritoare în

MUZEUL DE ISTORIE A TRANSILVANIEI DIN CLUJ-NAPOCA

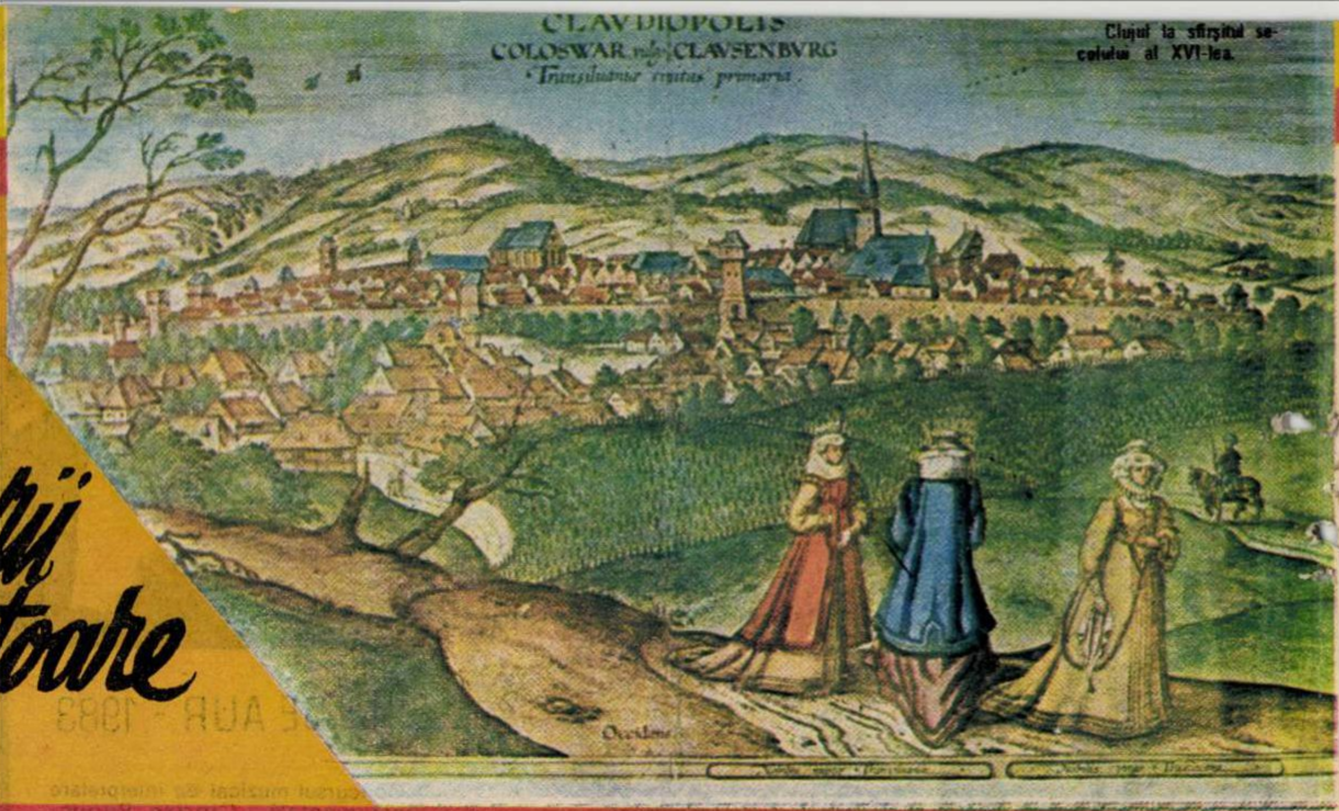

Clujul la sfîrșitul secolului al XVI-lea.

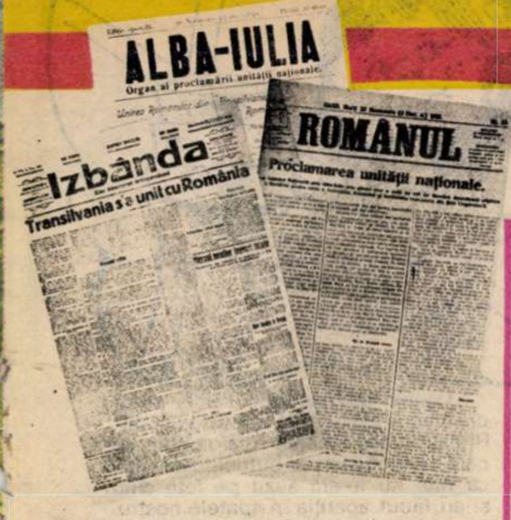

ALBA-IULIA

Organ al proclamării unității naționale.

Izbânda

Transilvania s'a unit cu România

ROMANUL

Proclamarea unității naționale.

Piatra și unealta, și rîul, și pragul, cuvîntul și gîndul viu se aud și se vad urcînd – părintești, eroice – cu mii de ani în urmă spre zilele noastre. Românie eternă – Moldovă, Transilvanie și Țară Românească – vatră cu trei aripi de lumină și-o singură inimă, bătînd înălțător în pieptul neamului nostru. Guri străine, arme și picioare străine au căutat în vremuri să rupă și să calce, să apuce și să întunece această vatră. Dar cum spune Eminescu, în celebra sa **Scrisoarea III,** „cum veniră se făcură toți o apă și-un pămînt". Tot ce-am avut și avem mai bun și temeinic n-au putut fi știrbite de nimeni: limba română, ființa noastră, pămîntul și dorința, și puterea de-a fi uniți, de-a fi un popor liber și independent. Istoria patriei ne stă mărturie pentru adeverirea acestor înălțătoare crezuri: poporul român, întreaga lui istorie ne sînt adevăr, ne arată drumul de veacuri al României spre marea Unire de la 1918, spre anii noștri de lumina.

Muzeul de istorie din Cluj-Napoca, ce este închinat Transilvaniei, el însuși avînd o vîrstă de aproape două secole, ni se înfățișează ca un organism viu, evocînd dezvoltarea istorica a acestui pămînt românesc, încă din epocile paleoliticului pînă în secolul nostru.

Sanctuarele dacice de la Sarmizegetusa.

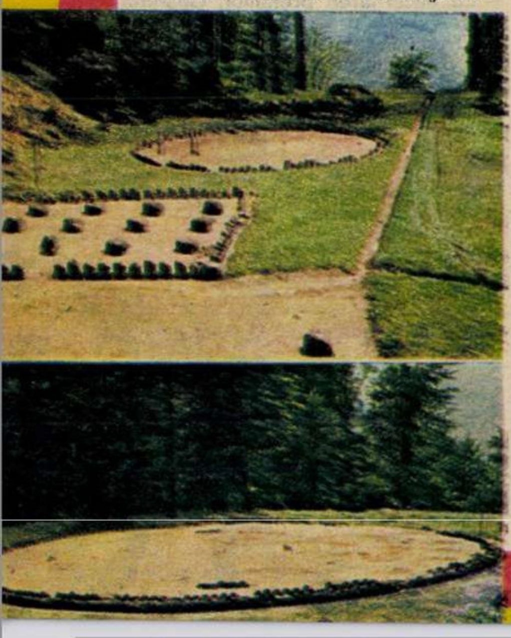

UN DRUM DE MII DE ANI!

Sa ne uitam spre cel mai adînc trecut...

Vom găsi aici toporașe sau vîrfuri de lance și răzuitoare paleolitice în vîrstă de 120 000 de ani descoperite în peșterile de la Cioclovina și Ohaba-Ponor ori Sita Buzăului: unelte de piatră șlefuită din neolitic; olărie din timpuri imemoriale; vestigiile culturii Criș și ceramica liniară – cele mai vechi din toată Transilvania.

De reținut îngemănarea peste munți cu cultura Boian din Țara Românească. De mare preț sînt urmele culturii Petrești – cu ceramica pictata, executată admirabil cu o tehnică și un gust artistic desăvîrșite – neoliticul fiind în pași grăbiți către epoca bronzului; acum apar idolii de lut și de alabastru, semnele unei scrieri rudimentare; în morminte sînt descoperite urme de ocru-roșu (simbol al vieții), mărgele din cochilii de scoici, ace, cuțite lungi de cremene, colane din aramă și mărgelușe. Pot fi ușor identificați tracii și ilirii. O metalurgie specifică acestei perioade producătoare de unelte de cupru (amestecat cu plumb, cositor sau antimoniu) duce spre domnia bronzului. Triburile încep să se întărească, agricultura și metalurgia se dezvoltă, turmele de oi și vite se măresc, cultura se amplifică. Descoperirile de la Teiuș sau Cluj pun în valoare străchini cu toarte înălțate deasupra buzei, cuțite curbe de piatră, brățări plate și ace de păr; se pare că femeile erau foarte elegante și frumoase, iar copiii deosebit de inventivi. Vetrele de foc de la Periam, cu cîte patru straturi succesive de lipitură arsă, probează o civilizație în plin progres care anunță **FIERUL!** Numai Uioara de Sus ne oferă un depozit de 1 000 kg – care cuprinde peste 5 800 de obiecte – seceri, topoare, unelte de minerit, lame de ferăstrău, pumnale și săbii, obiecte de podoabă ca: brățări, vase artistice, brîie din lamă de bronz – o adevărată cronică a economiei și culturii transilvănene deschisă către epoca revoluției fierului. Prima vîrstă a noii epoci de pe teritoriul transilvănean se întinde între secolele VIII și IV î.e.n. Se cristalizează, astfel, din mulțimea triburilor tracice, cei care se vor numi de-acum încolo milenii întregi **DACII;** viața politică, economică și culturală capătă noi dimensiuni – epoca dacică fiind cunoscută prin înaintata ei civilizație economică pe întreg teritoriul României de azi. Te întîlnești în acest muzeu cu dacii noștri de acum 3 000–4 000 de ani, care construiau cuie și scoabe, piroane, țiglă, tuburi de lut ars ale unei conducte de apă de la Sarmizegetusa – așezate într-un jgheab de lemn, tocul și ușorul de la poarta unei case, cărămizi de mari dimensiuni, stîlpi de andezit de la Cetatea din Costești etc. Dacia preromană ne înfățișează relațiile ei cu Grecia, Macedonia și Roma, în toata Transilvania fiind întîlnite monede provenite din aceste țări. Impunătoare este Cetatea de la Piatra Roșie cu locuințele din interior și coloanele de afară sau incinta sacră a Sarmizegetusei. Dacii erau oameni uniți și gospodari, mari constructori și iubitori de vatră, erau culți și cu un mare simț al libertății în tot ceea ce făceau. Cultura noastră țărănească, dorul și cîntecul, Miorița, frumusețea satelor și-a îmbrăcămintei oamenilor, de-acolo de la daci vin. Vreți să vedeți daci? Uitați-vă la oierii din Mărginimea Sibiului sau la cei din Oaș și Maramureș.

Cinstim eroii neamului — pionieri din Cluj-Napoca la Monumentul lui Mihai Viteazul.

COLUMNE DACO-ROMANE

Cucerirea romana a Daciei a influențat mult și adînc întreaga structura și modul de-a fi al oamenilor de-aici. Civilizația începe să fie pătrunsă de influența cuceritorilor în toate direcțiile. Totuși localitățile Daciei romane le continuă pe cele din vechea Dacie, deși orașele se dezvoltă după modul roman – cu temple, foruri, amfiteatre, băi etc. Podoabele, vasele, obiectele de uz casnic împletesc stilul roman cu cel dacic. În economie, cultură, în viața politică și administrativă se petrece un profund act de contopire, o simbioză adîncă între tot ce era valoros atît din partea romanilor cît și a dacilor – creîndu-se astfel premisele nașterii poporului român în Transilvania dacică, la fel ca în Moldova și Țara Românească, la fel ca în toată Dacia. Tot acum sosesc la noi și zeii; mai mici sau mai mari, ei sînt „ajutați" de coloniștii romani, cu tot cu alte divinități, să ne impresioneze pe noi, dacii! La rîndul ei, cultura autohtonă devine un cadru ideal de receptare a celei de tip occidental-roman care se grefează în chipul cel mai adînc în sensibilitatea și creația dacică.

Acum și-n aceste condiții – deosebit de prielnice – începe formarea minunatei limbi române; acum și-n aceste condiții începe formarea neasemuitului nostru popor român.

Și poporul român, și limba română – iar Transilvania de-atunci ne stă și azi mărturie în acest sens – se vor desăvîrși într-un lung și prielnic proces, înainte și după 271 e.n., cînd împăratul Aurelian ordonă evacuarea Daciei.

Măreția civilizației daco-romane în Transilvania, ca de altfel în toată țara, ni se înfățișează ca o eră a muncii îmbrățișate cu lumina, cu truda și lupta, cu eforturile eroice ale unui neam în devenire. Roata olarului se învîrte mai departe, fluierul își cîntă doinele, dar și vestimentația orașelor, clădirea caselor, ordinea lucrurilor încep să capete un demers mai nou: necropola tumulară daco-romană din sec. II e.n. de la Cașolț (Sibiu) este edificatoare; vasele de ofrandă de la Morești (Tg.Mureș) sau de la Lechința (Luduș), ori Brețcu (Tg.Secuiesc) demonstrează îngemănarea artei romane cu arta dacilor din Transilvania și din toată Dacia. Grandoarea artei monumentale romane cucerește încetul cu încetul toate centrele Daciei, iar împărații latini și civilizația latină, ca și obiceiurile populare latinești se contopesc adeseori cu tradițiile dacice: pe monede, în temple și statui, de la limba vorbită la odele care se scriau ori se citeau; vestigiile arheologice descoperite în cetățile dacice din Munții Orăștiei (Grădiștea Muncelului, Blidaru, Costești), datînd din perioada Burebista-Decebal, precum și cele de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa – capitala Daciei romane –, din castrele romane, din orașele ori așezările rurale ale Transilvaniei au menirea să facă proba, dovada unui proces romano-dacic de întemeiere a poporului nostru român încă din timpuri imemoriale.

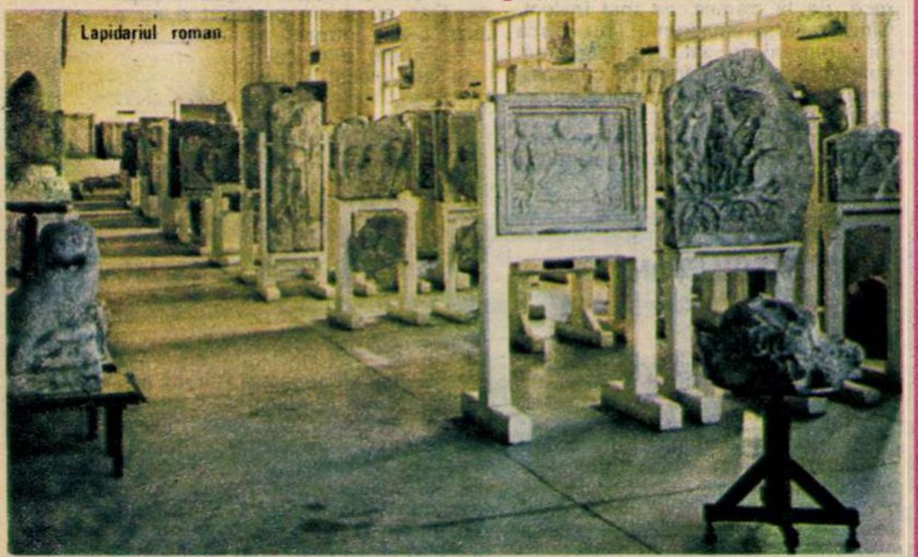

Lapidariul roman.

Columnă românească

CLUJ NAPOCA

RĂDĂCINILE UNIRII

Retragerea armatelor imperiale nu s-a făcut nici simplu, și nici ușor, și fără urmări în întreaga noastră ființă națională. Urmează o lungă perioadă cînd se prefigurează și se instaurează orînduirea feudală – precumpănitoare fiind agricultura, meșteșugurile; tot în această perioadă, la sate se produc diferențieri sociale și economice – apar fruntași locali sau șefi, aceștia anunțîndu-i pe voievozii de mai tîrziu. Peste toată țara și îndeosebi peste Transilvania, în această lungă perioadă au trecut tot felul de migratori de la goți și alani pînă la gepizi; prin prima jumătate a secolului al V-lea sînt pomeniți și hunii, iar mai tîrziu avarii. Din secolul al X-lea începe, în Transilvania, pătrunderea maghiarilor. Dar aceștia întîmpină rezistența și replica puternică a satelor și orașelor conduse în vremea aceea de legendari voievozi – Menumorut, Gelu și Glad și alții – eroi evocați în cîntece și balade care și azi ne insuflețesc.

În ordinea dispunerii expoziționale, o importanță deosebită, prin valoarea istorică și documentară, în acest muzeu îl prezintă și „Telegarul" roman – numărînd peste 230 de piese-cărămizi, țigle, olane, tipuri de mozaic sau „lapidariul roman", care conține peste 300 de piese epigrafice și sculpturale – toate descoperite în Transilvania –, un adevărat tezaur de cultură și artă; tot așa cum lapidariul medieval reunește într-o colecție unică geniul pietrarilor din atelierele centrului clujean, de la epoca romană pînă la goticul tîrziu sau Renașterea matură, trecînd prin baroc. Cele trei tezaure amintite sînt adevărate „muzee de cultură antică în muzeu", sînt capodopere uriașe, de valoare inestimabilă, care trebuie cunoscute de către orice tînăr care are sentimentul înălțător al patriotismului și dragostea față de neamul românesc.

Evul mediu în Transilvania începe în secolul al X-lea, după ce – eroic, fundamental și definitiv – se încheiase demult, în urmă cu veacuri, procesul durabil de formare a limbii române și a poporului român în toate țările române. După această perioadă, sistemul feudal instaurat a dat frîu liber stăpînilor de pămînturi să asuprească secole la rînd țărănimea română, maghiară sau de alte naționalități. Dar această lume unitară în lupta ei pentru libertate se ridică împotriva exploatării într-un lung șir de răscoale de la 1437 pînă la cea din 1785. În marele curs al luptelor eroice pentru eliberarea socială și independența națională se încheagă conștiința națională și se pun astfel bazele națiunii române moderne. Din cele mai vechi timpuri, relațiile politice, culturale și economice între cele trei țări românești – Moldova, Transilvania și Țara Românească – n-au contenit nici o clipă. Prima unire, prevăzută de Mircea cel Bătrîn sau Ștefan cel Mare, va avea loc sub domnia lui Mihai Vodă Viteazul, cînd acesta a ridicat primul sceptru al Unirii la Alba Iulia.

Revoluția de la 1848 – cînd se pun noi temeiuri istorice în toate țările române, clatină și zdruncină din temelii și feudalitatea din Transilvania. Vocea lui Avram Iancu înfrățită cu cea a lui Nicolae Bălcescu, Tudor Vladimirescu sau Vasile Alecsandri răsună în toate piepturile românilor. Și însuși eroismul limbii române este redat în muzeu prin prezentarea întîielor texte și manuscrise tipărite, cum sînt paginile din Psaltirea Scheiană și Codicele Voronețian (sec. XV), Evangheliarul românesc apărut în 1561 la Brașov sau Palia de la Orăștie din 1585, pînă la perioada iluminismului românesc din Transilvania, ilustrat de Școala Ardeleană – toate acestea consonînd cu spusele lui Grigore Ureche care afirma că: „rumânii cîți se află lăcuitori la Țara Ungurească și la Ardeal, și la Maromoroș de la un loc sînt cu moldovenii și toți de la Râm să trag". Încă din marea vechime, orginea daco-romană a tuturor românilor, unitatea lor etnică și lingvistică, necesitatea de a învăța și a gîndi în limba română sînt cele mai solide temeiuri pentru unitatea politica și libertatea întregului popor român, spre care Transilvania a ținut în veci flacăra și steagurile luptei, aprinse. Toate acestea au culminat cu Marea Adunare de la Blaj, din 9–15 mai 1848, unde s-a făcut auzită voința maselor românești „Noi vrem să ne unim cu țara!"

ION CRÎNGULEANU

(Continuare în pag 9)

1 Gorgona Meduza de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa

2. Zeița Diana de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa.

3. Zeița Bendis-Diana — mască de bronz, secolul I î.e.n.

4. Statuetă celtică — bronz, secolul III î.e.n.

1

2

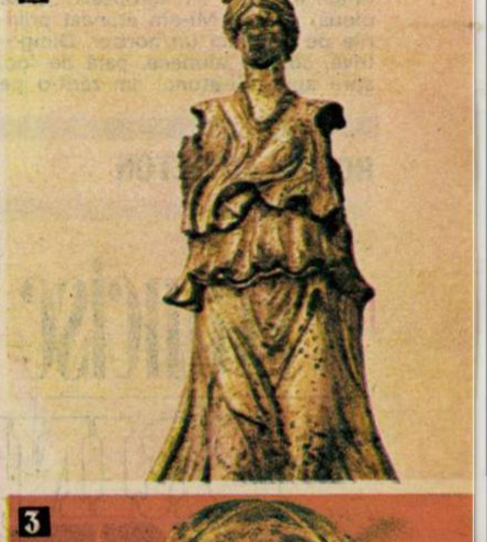

3

4

Într-o zi de neuitat

Schiţă de
ŞTEFAN ZAIDES

Cînd stăteam şi gîndeam pe îndelete la ce-i putea trece prin cap lui Laurenţiu, parcă-parcă îi dădeam dreptate. Cel puţin Elvirei aşa i-am şi spus: „Băiatul n-a venit din oraşul ăla încins, unde-a tocit cartea un an întreg, să ne care nouă varul şi nisipul, şi apa!"...

Elvira, după obicei, şi-a zvîrlit într-un gest nervos codiţele pe umeri, apoi mi-a replicat scurt: „Aşa, Bogdane!" Şi a dispărut. „Hei! stai puţin să!"... începusem eu, dar parcă mai avea cine să mă asculte?

Peste vreo oră, ridicîndu-mi ochii dintr-o carte şi privind pe geam, le-am zărit pe Elvira, Oana, Tanţa şi Fulguşor trecînd drumul spre curtea şcolii. Mi-am dat seama că ceva-ceva se cam schimbase în alura ei de băieţoi obraznic. I-am spus-o şi lui văru-meu, Laurenţiu. „Fetele s-au dus la şcoală"... Văru-meu s-a întins, cît era de lung, pe patul meu, cu ochii pironiţi în tavan. A căscat surd şi abia într-un tîrziu mi-a răspuns:

— Şi... ce fac... acolo?...

— Habar n-am! — i-am răspuns şi eu, cu gîndul la eroul cărţii pe care o citeam.

Undeva, departe, răsună cîntecul gutural al unui guguştiuc. Îi răspunseră alte uguituri. „Ce le-o fi venit?!" m-am trezit eu din toropeală. „O să plouă, oare?!" Mi-am aruncat privirile pe cer: nici un norişor. Dimpotrivă, soarele aluneca, pară de foc, spre apus. Şi-atunci am zărit-o pe Fulguşor cum se căznea cu ditamai căldarea cu apă. Parcă ar fi cîntărit o tonă apa aceea! Dar ce să faci cu o mînă de om, cum e Floarea a lui nea Chiţu?! De-aia îi şi spunem Fulguşor.

Am urmărit-o cîteva clipe cu privirile: reuşeşte, nu reuşeşte!... Pariam — în gînd — cu mine însumi că n-o să poată urca pînă sus la zidari cu găleata aia pe schele.

Arucîndu-mi privirile pe fereastră, o zării pe Fulguşor sus, sus pe vîrful schelei. „Iot-te, dom'le, c-a reuşit!" mi-am zis cu uimire, dar şi cu ciudă. „Ce zgîtie de fată! Şi ce încăpăţînare!..." m-am trezit vorbind cu voce tare.

Văru-meu părea posomorît:

— Ce zici, Bogdane?

— Ia vino să vezi!

Laurenţiu s-a ridicat agale şi a venit lîngă mine, la fereastră. I-am arătat-o pe Fulguşor: „O vezi? A urcat cu căldarea aia pînă sus, singură-singurică!" Laur a rîs: „Vezi-ţi de treabă, că-i grea cît şi ea!".... „Păi, aia-i, înţelegi?! Fulguşor a reuşit, totuşi! Trebuia s-o fi văzut numai ce luptă a dat!... Văru-meu privea însă altceva cu intensitate. „Ia te uită! a spus el cu uimire. O vezi?" „Pe cine?!" „Pe Elvira. Fata cu codiţe". „Unde?" „Tot acolo, pe schele! Şi-a pus o basma roşie pe cap, o vezi?".

O zărisem, da: pe fiecare treaptă a schelei se afla cîte o fată, iar sus de tot — Elvira. Din mînă în mînă fetele purtau sus cărămizile. „Ai văzut?" a întrebat iar Laur. „Văzut... Dar, nu mă priveşte. Hai mai bine să facem în fundul curţii o miuţă în doi."

Am bătut mingea pînă către seară. Fără arţag, fără patimă. Pînă ce văru-meu, plictisit, a spus: „Hai, las-o-ncolo de minge. Că mi s-a făcut o foame!"... Masa era întinsă pe terasă. Acolo am cinat. Cînd tocmai isprăviserăm, pe sub gard păşeau greu, bătrîneşte, fetele: veneau de pe şantier. „Am săltat ceva!" spunea Fulguşor. „Să fie vreo sută?!" Elvira rîse încet: „Ei, o sută!... Dac-or fi cincizeci!" „Numai atîtea!?" „Atîtea", oftă surd Elvira. Şi nu ştiu de ce, privirea ei parcă-parcă alunecă spre casa noastră!

……………………………………

Să fi deschis soarele abia o geană! Da şi nu prea. Laur mă scutură scurt de umăr. „Hai, Bogdane!" Ne ridicarăm repede din aşternut şi ne strecurarăm tiptil din casă. Apa rece, de la cişmea, ne mai învioră. Cînd traversarăm drumul, nu mişca încă nimeni în sat. Ne-ncărcarăm bine spinările cu cărămizi: cinci eu, cinci Laur. Un drum, două, trei... zece!

Leoarcă de sudoare, nu alta! Fiece treaptă a schelei mi se părea lungă de-un kilometru!...

Stateam amîndoi sub salcia pitică din micul zăvoi aflat în curtea şcolii. Rîuleţul ne răcorea picioarele, pe care le simţeam ca butucii. Aproape că nici nu le-am auzit pe fete cînd şi-au făcut apariţia în spatele nostru.

— La odihnă, da? a întrebat Elvira în loc de salut.

— Şi tratament... a adăugat ironică, cu un glas subţire şi puţintel, Fulguşor.

Laurenţiu a făcut un gest de parcă ar fi vrut să se ridice, dar s-a răzgîndit. Eu m-am mulţumit să mormăi ceva; apoi am vrut să mă-ntorc spre ele, dar atunci de sus, de pe schele, nea Matei, şeful zidar, a strigat de-a vuit crîngul.

— Ei, bravo, halal băieţi, să fiţi sănătoşi!

M-am mulţumit să zîmbesc.

Elvira, cu un ochi la nea Matei şi un altul la locul unde zărise stiva de cărămizi, nu mai ştia ce să creadă...

— Aşa, va să zică, Bogdane! şopti ea. Dar eu m-am prefăcut a nu o auzi. L-am întrebat pe Laur:

— Facem o miuţă?!...

Şi am plecat alene.

……………………………………

...Amurgul ne-a prins jucînd încă.

Francisc Munteanu

PRINŢESA din ŞEGA

31

DEŞI era încă ameţit de băutură, Teşu îşi făcu apariţia la poliţie să se încadreze în cele zece minute acordate de Dohotaru. Ajuns în biroul comisarului-şef, să nu-şi trădeze nesiguranţa în mişcări, se sprijini de cîte o mobilă, de pervazul ferestrei, apoi îşi lipi genunchii de spatele unui fotoliu ca să stea neclintit.

- Să trăiţi, domnule comisar-şef.

Vorbele însă nu aveau de ce să se sprijine: sunau hodorogite, ieşite parcă dintr-un butoi.

Dohotaru îl măsură din priviri: normal ar fi fost să-l dea afară din birou. Starea de ebrietate a subalternilor îi producea repulsie, dar Teşu avea o justificare: fusese chemat în afara orelor de serviciu, de la un banchet.

- Ştii cine a aruncat manifestele din clădirea poliţiei?

- Nu, domnule comisar-şef. Auzise că autorul ar putea fi chiar un angajat al poliţiei şi se temu ca Dohotaru sa nu-l învinuiască pe el.

- Îţi spun eu. Fetiţa care te-a dus de nas în tapiţeria lui Barta, care te-a păcălit cu adresa aceea falsă. În interesul tău, sper că i-ai reţinut numele şi adresa.

Teşu făcu o mişcare şi fu nevoit sa se sprijine şi cu mîinile de fotoliu.

- Bineînţeles, domnule comisar-şef.

- Atunci îţi iei cîţiva oameni, te duci acasă la ea, faci o percheziţie, poate găseşti şi probe concrete, manifeste sau multiplicatorul şi o arestezi.

- Pentru minori nu se întocmesc acte de arestare.

- Nu te credeam chiar atît de beat, Teşule! N-o arestezi: o reţii şi o aduci aici.

- Am înţeles, domnule comisar-şef.

CA DE OBICEI, avocatul Vasiliu luă birja chiar din faţa Tribunalului: era obosit, plictisit. Fusese numit din oficiu apărătorul unui escroc care a tras pe sfoară o mulţime de familii sărace sub pretextul unor relaţii cu oamenii suspuşi care ar fi putut interveni pentru cîte o permisie pentru ostaşii în termen. Cine n-ar fi vrut să-şi vadă acasă fiul, soţul, fratele?

Creduli, oamenii se împrumutau, se îndatorau să-l îmbogăţească pe escroc. Acesta fusese arestat în plin flagrant delict: avea buzunarele doldora de bani.

Vasiliu n-avea cum să-l apere: studiind dosarul, nu găsi pentru el nici o circumstanţă atenuantă.

Cînd îl vizită la închisoare, avu o surpriză: clientul lui nu părea deloc speriat. Dimpotrivă. Stătea lungit pe pat şi fuma. Ştia din experienţă că arestaţilor li se luau ţigările, pînă la proces nu aveau voie să aibă relaţii cu nimeni.

- Cu cine am onoarea? întrebă deţinutul fără să se întoarcă spre el.

Fuma şi privea cu o atenţie deosebită plutirea rotocoalelor de fum.

Vasiliu se prezentă oficial:

- Mă numesc Emil Vasiliu şi sînt avocatul dumneavoastră din oficiu. Altminteri, răsfoind dosarul, n-aş fi acceptat să vă apăr. Vreţi să discutaţi în poziţia asta orizontală?

Deţinutul se ridică şi se aşează pe marginea patului.

- Să ştiţi, domnule avocat, aţi avut mare noroc că v-am fost repartizat dumneavoastră. Permiteţi-mi să mă prezint: Dante Caramitru.

- Vă cunosc numele din dosar.

- Caramitru e doar unul dintre ele. Pînă acum am fost arestat şi condamnat de 18 ori. Cunosc închisorile din aproape toate oraşele ţării. Celula pe care o deţin acum are un mare avantaj: e răcoroasă. Adunaţi, anii pe care i-am primit totalizează frumoasa cifră de 141. Vă daţi seama că obiectiv n-am putut satisface dorinţa judecătorilor. Nici aici n-o să stau prea mult; am nişte treburi de rezolvat...

- Siguranţa dumneavoastră, domnule Dante Caramitru, mă uluieşte. De data asta însă situaţia dumneavoastră e foarte precară: n-am găsit în dosarul dumneavoastră nici o circumstanţă atenuantă.

- Nici nu-mi plac circumstanţele astea. De circumstanţe atenuante se folosesc cei slabi. Vă ofer 50 de mii de

AŞ FI VRUT SĂ FIU GULIVER

Schiţă de COSTACHE ANTON

Începînd de prin clasa a V-a mă întorceam din vacanţă în ultima zi. Uneori întîrziam o zi, două. Ba, chiar şi o săptămînă. Prin asta n-aş vrea să se înţeleagă că mă lenevisem. Statutul meu de elev era cunoscut şi clar. Premiul întîi în fiecare an. Iar pe lîngă premiu, numai laude: frecvenţă exemplară, seriozitate, disciplină, spirit de iniţiativă etc., etc. Şi totuşi, de la o vară la alta întoarcerea din vacanţă devenise mai dificilă decît o ascensiune pe Everest. Unchiul Paraschiv, fratele mamei, este inginer agronom şi eu îmi petreceam aproape jumătate de vacanţă la el. Începutul lui septembrie mă prindea negru ca un ţipar, sub un cer înalt, limpede şi albastru, cu nori albi care abia se mişcau aidoma unor corăbii cu pînze cînd vîntul abia se simte. Dar albe erau şi drumurile (albe de praf) şi eu hoinăream nestingherit, străbăteam ţarina de la un capăt la altul însoţit de lanul de floarea-soarelui aruncat ca o uriaşă basma galbenă în stînga. Drumurile erau drepte, trase parcă de o riglă pe planşetă, dar se întîlneau sau se întretăiau formînd pătrate, romburi sau cercuri de parcă cineva ar fi colorat cu migală un mozaic uriaş. Îmi plăcea acest mozaic şi mă jucam trecînd prin fiecare pătrat sau cerc şi oprindu-mă după voie la vie, la livada de nuci, la grădina de legume sau la stînă, unde mă întîmpina, de departe, cu un lătrat vesel Răsură, prietenul de joacă şi năzdrăvănii al atîtor vacanţe. După ce mîncam o porţie de caş dulce, Răsură mă conducea prin uriaşa, nesfîrşita pădure de porumb pînă la crescătoria de crapi. Aici, pe o masă rotundă cu trei picioare găseam o ciorbă fierbinte (o ciorbă de crap, bineînţeles), aromată cu frunză de pătrunjel sau de leuştean şi îndulcită cu smîntînă.

Cum mă vedea moş Dumitru, paznicul iazului (paznic, îngrijitorul crescătoriei de crapi, mecanic la uzină, dar şi stăpîn peste pompele care trimiteau apă la fîntînile ţîşnitoare din ţarină) îşi împingea pălăria din pai de secară spre ceafă şi spunea cu necaz:

– Ce mă fac, mînzule? Nu-i gata mămăliguţa! Ai timp s-aştepţi? Eu zîmbeam:

– Aştept, moş Dumitre!

Îmi arunca un prosop din pînză albită de cînepă, spunînd:

– Pînă una, alta, poţi să faci o baie în iaz.

Mă uitam spre iaz, mă uitam şi spre căsuţa cu acoperiş înalt de ţiglă şi înălţam din umeri: „Aş face mai degrabă un duş." Moş Dumitru se mira: „A, nu-ţi mai place baia în iaz! Te-ai nărăvit la duşul cu apă caldă!... Bine, bine, fă ce vrei!...

Ciorba de crap cu mămăliguţă era grozavă! Dar nu pentru ciorbă mă opream eu la crescătoria de crapi. Şi moş Dumitru ştia, dar se prefăcea că nu ştie. Îşi aprindea o ţigară, o fuma în linişte. Strîngea vasele, apoi le spăla, le aşeza tacticos în blidar şi numai într-un tîrziu, uitîndu-se la soare, zicea: „Cred că ar fi cazul să văd şi de pompe. Vii cu mine?" Simţeam cum îmi năvăleşte în obraji tot sîngele. Dar mă stăpîneam. Spuneam, încercînd chiar să par indiferent: „Numai dacă îmi dai voie să le pornesc eu..."

Moş Dumitru tăcea. Îşi aprindea iar o ţigară. Apoi mă privea cu ochii lui mici şi albaştri, zîmbind: „Păi, de ce am aşteptat eu pînă acum? Ca să le porneşti tu..." Aproape nici nu-i mai auzeam cuvintele, aşa de tare îmi bătea inima. Le bănuiam, însă, ori le ştiam pe de rost şi mă năpusteam spre căsuţa cu acoperiş înalt de ţiglă... Era cel mai frumos moment al zilei, pe care-l aşteptam cu toată fiinţa.

E uşor de înţeles ce era pe capul meu în dimineaţa plecării. Să nu sparg vreun borcan cu dulceaţă, să am grijă de damigeana cu vişinată, să fiu atent să nu sară dopurile de la sticlele cu must, să nu uit nucile, gutuile, mierea... un milion de sfaturi şi un milion de bagaje. Dădeam din cap ca un cal care se apără de muşte şi răspundeam absent: „Da, o să am grijă... Da, o să fiu atent..." Dar gîndurile mele şi nu numai gîndurile, chiar eu mă aflam departe, hoinăream cu Răsură prin ţarină. Mă îndreptam spre căsuţa cu acoperiş înalt de ţiglă în care se aflau uzina şi pompele de apă. În clipa aceea aş fi vrut să fiu un Guliver, să strîng toate drumurile care străbăteau ţarina şi odată cu ele pătratele, şi romburile, şi cercurile în care se aflau livada de nuci, via, grădina de legume, iazul şi să le iau cu mine.

MĂRTURII NEPIERITOARE ÎN MUZEUL DE ISTORIE A TRANSILVANIEI DIN CLUJ-NAPOCA

(Urmare din pag. 7)

Unirea Moldovei cu Ţara Românească în 1859, cînd Al.I. Cuza devine întîiul domn al României moderne, trezeşte în inima Transilvaniei, a românilor din întregul Ardeal dorinţa vulcanică de-a se uni cu poporul. Pe de altă parte, participarea românilor la Războiul pentru independenţă din 1877 este un alt act mărturisit al unităţii întregului popor român. «Istoria milenară a poporului român şi a strămoşilor săi, spune acad. Ştefan Pascu, a înscris, cu litere de aur, numeroase adevăruri, cu caracter de continuitate şi de permanenţă, de dăruire şi existenţă. Valuri după valuri, oşti şi populaţii s-au perindat cu gînduri de cucerire, peste aceste pămînturi locuite de români, dar nu au putut înlocui nici substratul geto-dacic, nici superstratul daco-roman, şi nici sinteza acestora, poporul român. Oamenii pămîntului şi-au apărat glia cu sîngele şi au făcut-o roditoare cu sudoarea frunţii. Dragostea de pămînt, de glie, de ţară a fost, este şi va fi una din caracteristicile definitorii ale concepţiei de viaţă a poporului român: „aici ne-am născut", „aici ne e vatra", „aici ne e leagănul", „aici ne sînt mormintele părinţilor, moşilor şi strămoşilor". Popor ce a rămas indestructibil legat de pămînt şi de ţarină, pe care le-a transformat în ţară, de o parte şi de alta a Carpaţilor, coloană vertebrală a pămîntului şi neamului românesc».

ROMAN FOILETON 117

lei dacă îmi rezolvaţi o problemă.

– Nu iau bani de la clienţii pe care îi apăr din oficiu. Şi în special nu de la escroci.

Dante Caramitru zvîrli mucul în colţul celulei şi începu să zîmbească:

– Totdeauna mi-au plăcut intransigenţii, incoruptibilii. Şi dumneavoastră îmi inspiraţi o mare încredere. Vom colabora perfect.

– Mă îndoiesc.

– Pentru că încă nu mă cunoaşteţi. Vă sfătuiesc să nu vă pierdeţi vremea cu dosarul meu. Am să vă caut acasă. Aici în celulă, din păcate, nu putem discuta de la egal la egal.

– Vă avertizez că o să primiţi aproximativ cinci ani.

– Asta ar însemna 146. E o cifră frumoasă. În două-trei zile o să vă fac o vizită, domnule avocat.

– Sper că nu în lipsa mea, să-mi goliţi casa!

– Aveţi umor, domnule avocat. Să ştiţi că spargerile îmi displac profund.

– Escrocarea unor oameni nevoiaşi vă face plăcere?

– Nu. Dar am avut nevoie de bani pentru un avocat bun. Sper că l-am găsit. Să ştiţi că am lista tuturor păgubaşilor. Cu ocazia primei lovituri am să le restitui banii.

Escrocul i s-a părut ciudat, dar nu s-a lăsat impresionat de felul lui de a vorbi.

Cufundat între pernele birjei, avocatul se lăsă legănat de zdruncinăturile caldarîmului desfundat. În cursul zilei parcurse şi paginile ziarelor din Bucureşti. Veştile de pe front erau alarmante: în capitala Moldovei, la Iaşi, se auzeau vuietele catiuşelor.

În apropierea bisericii sîrbeşti se auzi strigat:

– Bună ziua, domnule avocat!

Aruncă o privire peste umăr şi o descoperi pe Prinţesă. Îi făcu semne cu mîna, pentru o clipă se gîndi s-o ia acasă cu birja, dar ştia că nu era bine să fie văzuţi împreună şi renunţă.

Îndrăgise această fată firavă cu ochi mari, visători: plăpînda asta îşi sacrifica timpul, libertatea pentru nişte noţiuni care, desigur, pentru ea, nu erau decît noţiuni abstracte: libertate, idealuri nobile. Iar escrocul pe care trebuia să-l apere, storcea bani de la familii îndoliate. După război oamenii vor trebui decantaţi, promovaţi numai cei cu calităţi: o lume nouă nu se putea construi decît cu oameni noi.

În faţa casei lui Bogdan auzi gălăgie: făcu semn birjarului să încetinească şi privi uluit cum, oamenii ordinii, răscoleau casa: unii aruncau lucruri din pod, alţii demolau stivele şi aruncau lemnele din cămară în curte. Îşi imagină ce se petrece în casă.

Soacra sa, doamna Conrad, îl informă că poliţia o caută pe zvăpăiata aia a lui Bogdan.

– De ce?

– Se spune că ar fi distribuit manifeste comuniste.

Vasiliu, speriat de urmări, urcă din nou în birjă:

ROMAN FOILETON 118

– Repede la biserica sîrbească!

TEŞU, nerestabilit după banchetul de acasă, stătea călare pe un scaun şi privea somnoros cum doi poliţişti demontau un pat; un altul călca pernele în picioare să-şi dea seama dacă nu aveau ceva ascuns în ele.

– Unde ţineţi manifestele, madam?

Mama Prinţesei, cu părul despletit, cu ochii înlăcrimaţi, nu auzi întrebarea: încerca să aranjeze lucrurile cercetate de cei care efectuau percheziţia.

– Te-am întrebat, madam, unde ţineţi manifestele? insistă Teşu.

– Nici nu ştiu ce-s alea, domnule. Şi vă rog, spuneţi oamenilor dumneavoastră să umble atent cu patul. E vechi şi n-o să-l mai putem monta niciodată.

– Căutaţi şi în saltele, dirijă Teşu percheziţia, pe urmă se întoarse din nou spre mama Prinţesei: şi fata unde e?

– De unde să ştiu? De două zile e în vacanţă, umblă brambura. Şi ea e singura care ar putea să mă ajute. Ori e la cinema ori la malul Mureşului. Dar ce aveţi cu ea?

– Asta e treaba noastră, madam.

– În primul rînd vă rog să nu mai îmi spuneţi „madam" că vine bărbatul meu acasă şi se supără. Şi în al doilea rînd fata nu e treaba dumneavoastră, ci a mea.

După ce o arestăm, va fi şi treaba dumitale!

– S-o arestaţi? De ce?

– Ştie ea foarte bine de ce. De aia întîrzie.

– Şi aţi venit atît de mulţi ca s-o arestaţi?

Teşu nu se învrednici să-i răspundă: răsturnă sertarul unei noptiere pe duşumea.

În clipa aceea sosi şi Bogdan. Încă de pe stradă îşi dădu seama de ceea ce se întîmplă. Nevastă-sa se miră că era calm. Îşi strîngea doar fălcile şi i se vedeau cum îi zvîcnesc venele de la tîmple. Ceru să i se arate mandatul de percheziţie.

– Nu ştiam că eşti atît de formalist, domnule Bogdan? se simţi lezat comisarul. Poftim.

Îi întinse o hîrtie şi Bogdan o buchisi de la un capăt la celălalt.

– Şi ce căutaţi, domnule comisar?

– Un multiplicator şi manifeste.

– Manifeste găsiţi mai de grabă în faţa poliţiei. Păcat că v-aţi deplasat pînă aici.

– Nu e nici un păcat. Aici o s-o găsim sigur pe cea care le-a distribuit.

Bogdan le întoarse spatele:

– Andreea unde e?

– Nu ştiu. Arătă spre poliţişti. Ei tot pe ea o aşteaptă.

– Mă duc s-o caut, spuse Bogdan şi vru să plece, dar Teşu îi tăie calea.

– Nimeni nu părăseşte casa. Cunoaştem noi şmecheriile astea: te duci s-o cauţi şi o anunţi să nu vină acasă.

(Va urma)

Pretutindeni trăiesc copii

PETALE DE LUMINĂ ALE PRIETENIEI

Note de călătorie de
MIHAI NEGULESCU

Cu impresionantele sale frumuseţi naturale, cu civilizaţia sa milenară, cu marile înnoiri ale epocii contemporane, China se înscrie printre acele spaţii ale Terrei în care privelişti şi oameni, valori ale muncii, ale creaţiei, ale spiritualităţii se îngeamănă rapsodic într-un univers pe care îl descoperi continuu cu viu interes.

China înseamnă două fluvii majestuoase, Huanhe şi Yantze – Fluviul Galben şi Fluviul Albastru – care au legănat unele dintre primele vetre ale umanităţii. Mărturii de acum peste 500 de mii de ani vorbesc despre un moment cardinal al evoluţiei spiţei umane.

China înseamnă îmbrăţişarea mărilor de la răsărit, a spaţiilor semiaride din nord şi nord-vest, a crestelor Tian Şan-ului, a platourilor centrale, îmbrăţişarea vegetaţiei luxuriante de la sud deasupra căreia se ridică, din mari aventuri geologice, giganticele fortăreţe de piatră ale munţilor Himalaia.

China înseamnă dialogul neîntrerupt al prezentului cu impresionante vestigii ale trecutului. Lîngă dantelăria de 4 000 de kilometri a Marelui Zid chinezesc – despre care se spune că ar fi singura construcţie făurită de om vizibilă cu ochiul liber de pe Lună –, lîngă arhitectura atît de originală a Palatului de iarnă de la Beijing, ţara aceasta înseamnă sute de mari cetăţi industriale, arcul de oţel şi piatră al Podului de la Nanjing, nesfîrşitele spaţii irigate sau terasate, oraşele în plin avînt economic şi spiritual.

China este deopotrivă ţara în care copiii unui popor de un miliard de oameni trăiesc bucuriile şi răspunderile vîrstei lor, apropiindu-şi cu vrednicie şi optimism treptele propriului viitor.

Dar poate este bine să ştim că în această ţară – ca în atîtea alte ţări, ale căror popoare şi-au făurit o soartă nouă – grija pentru creşterea şi educarea copiilor are ca preludiu momentul esenţial al proclamării, la 1 octombrie 1949, a Republicii Populare Chineze. Învăţămîntul primar este astăzi generalizat în numeroase regiuni ale ţării. În regiunile muntoase – unde comunicaţiile sînt dificile – şi în regiunile de păstorit, formele de învăţămînt sînt adaptate condiţiilor locale. În aceste regiuni şi în zonele unde trăiesc minorităţi naţionale, înainte de Eliberare, datorită sărăciei şi dispersării localităţilor, foarte puţini copii aveau acces la şcoală. Construirea unor şcoli adaptate condiţiilor de munte, împreună cu faptul că învăţătorii înşişi merg din sat în sat

1

2

3

4

să împărtăşească cunoştinţele fac ca mai toţi copiii acestor zone să descopere azi comorile învăţăturii. În regiunile de păstorit nomad - Mongolia Interioară, Quinghai sau Tibet - se organizează şcoli „de campanie", care completează şcolile primare sedentare. Pe baza învăţămîntului primar, care durează în China cinci ani, s-a dezvoltat învăţămîntul secundar. În numeroase localităţi de importanţă mare şi mijlocie, primul ciclu al învăţămîntului secundar (3 ani) este generalizat. În 1980, numărul elevilor de ciclu secundar s-a ridicat la 55 080 000.

123 de milioane de copii, 74% dintre cei în vîrstă de 7–14 ani, sînt membri ai Organizaţiei Tinerii Pionieri Chinezi.

În ultimii doi ani, 7 edituri specializate în cărţi pentru copii au tipărit 3 690 titluri într-un tiraj de 1 030 milioane de exemplare.

Se află în China 202 palate ale copiilor, 596 centre ale copiilor, 150 biblioteci pentru copii, 1 367 săli de lectură şi 7 130 centre pentru activităţi culturale şi recreative pentru copii.

Principala revistă a organizaţiei pionierilor apare în 11 milioane de exemplare, fiind cea mai răspîndită publicaţie din China.

Ca invitat al acestei reviste, am avut prilejul să întîlnesc sute de copii - în însorite zile de toamnă - la şcoli, grădiniţe, palate ale pionierilor, din Beijing, Zhongzhou, Cianşa, Nanjing. Adăugîndu-se impresiilor culese din alte călătorii, imaginile vin numeroase către coala de scris, conturînd chipul unei copilării prin care poporul acestei ţări îşi trăieşte o sărbătoare a făgăduinţelor.

Un simbol simplu, o „floricică roşie", foarte iubită de copii, ne-a însoţit pretutindeni în întîlnirile noastre cu aceştia. E simbolul aspiraţiei spre fapte de hărnicie, spre cinstirea patriei, spre muncă şi frumuseţe. La o şcoală din oraşul Zhongzhou, de pildă, cei peste 900 de şcolari întruchipau parcă - în acea zi - o asemenea constelaţie de flori fremătătoare - vălurind spre noi într-un călduros bun venit.

Apoi ne-au vorbit despre faptele lor. Se străduiesc să cinstească tradiţiile piontereşti. Cuvintele de ordine? Învaţă tot mai bine! Comportă-te frumos! Căleşte-ţi sănătatea!

În şcoală se desfăşoară săptămînal întreceri sportive, activităţi artistice, tehnico-ştiinţifice. Întîlnirile cu muncitori în vîrstă, cu specialişti, cu ostaşi din Armata populară de eliberare şi îndeosebi „cursurile" extraşcolare („de primăvară, de toamnă, de alpinism şi vizite", dedicate muncii practice şi descoperirii naturii), sînt printre activităţile pionереşti cele mai dorite...

Programul artistic ne-a îmbiat să petrecem momente de neuitat la izvoarele cîntului, dansului şi poeziei chineze. De la montajul literar-muzical al detaşamentului 22, intitulat „Aceştia sîntem noi", la dansul popular japonez „Sakura" ori la cîntecul nostru popular „Mult mi-e dragă primăvara", cîntat cu multă însufleţire de către toţi cei prezenţi acolo, de la cîntec la poezie, de pe buzele copiilor în inima oaspeţilor, s-au aşezat parcă atunci minunate punţi sufleteşti...

La plecare, U We, din clasa a IV-a, ne-a mărturisit că învaţă să ajungă pilot, iar cînd va fi mare va veni în România. Iar Cian Lin, o fetiţă din clasa a V-a, a ţinut să ne împărtăşească un gînd pentru copiii din România: „Le doresc să fie fericiţi, veseli, să aibă multe împliniri. Iar dacă unii dintre ei ajung în China, să vină neapărat în şcoala noastră, să ne viziteze".

Gînduri de copil, petale de lumină ale prieteniei...

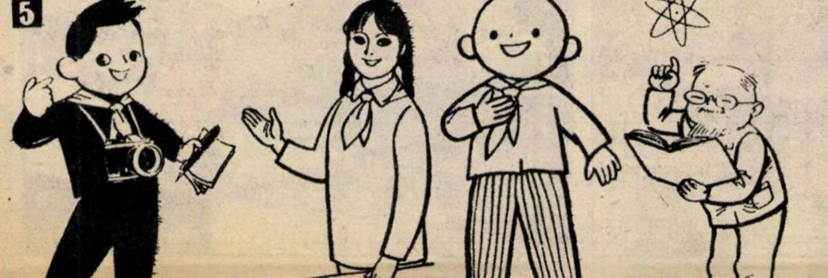

5

6

7

1. — Fetiţa din imagine este membră a unei echipe de „wushu" — sport tradiţiopal.
2. — Liu Li — o pionieră din Beijing.
3. — Învăţătparea emerită Fang Bihui şi elevii ei.
4. — În redacţia „Pionierii Chinei".
5. — „Tînărul reporter", „Sora de inimă", „Tigrişor" şi „Moşul care pune creierul în mişcare" — personaje îndrăgite ale acestei reviste.
6. — Copii din Fengyang.
7. — Aspect de la festivalul artistic naţional al copiilor.
8. — Mici fotbalişti din districtul Meixian.

Peste cîteva zile, la Nanjing, directorul Liceului nr. 10, tovarăşul Ian Uincin - după ce ne-a evocat file din cei peste 90 de ani ai şcolii respective, ne-a privit clipind tainic:

- Cunoaşteţi pe cineva în şcoala noastră?

În clipele următoare, răsar, ca dintr-o legendă, două şcolăriţe vioaie, îmbujorate de emoţie, Yao Hui şi Ciu Siaohan, din clasa a VII-a, s-au aflat printre cei 46 de membri ai unei formaţii artistice, îndelung aplaudate cu cîteva luni în urmă, pe cîteva scene, în România. Parcă le văd pe aceste făpturi fragede - desprinse aievea din razele de lumină ale unor vechi rulouri pictate pe mătase - interpretînd Dansul pentru întîmpinarea primăverii, Dansul cu fire elastice, Dansul închinat prieteniei dintre România şi China...

- România e o ţară foarte frumoasă.

- Poporul dumneavoastră este foarte gospodar şi ne-a primit cu multă căldură. Am rămas adînc impresionate de tot ce am văzut acolo.

Cuvinte simple, gînduri de copil. Oglinzi minunate în care prind viaţă razele unei minunate prietenii.

8

Cutezătorii

Redactor şef MIHAI NEGULESCU. Secretar responsabil de redacţie: OVIDIU ZOTTA;
Prezentarea artistică ION MIHĂESCU

REDACŢIA: Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti 33. Telefon 17 60 10; ADMINISTRAŢIA: Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137. Telex 11226 Bucureşti

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

ÎNTÎLNIREA DE PE PLANETA MISTERIOASĂ

9

SCENARIUL:
SORIN ȘTEFĂNESCU
DESENE:
ION și V. MIHĂESCU

Rezumatul episodului precedent. Cei trei astronauți se trezesc pe o gigantică tablă de șah, iar Dan este atacat de un războinic adus de o mînă uriașă.

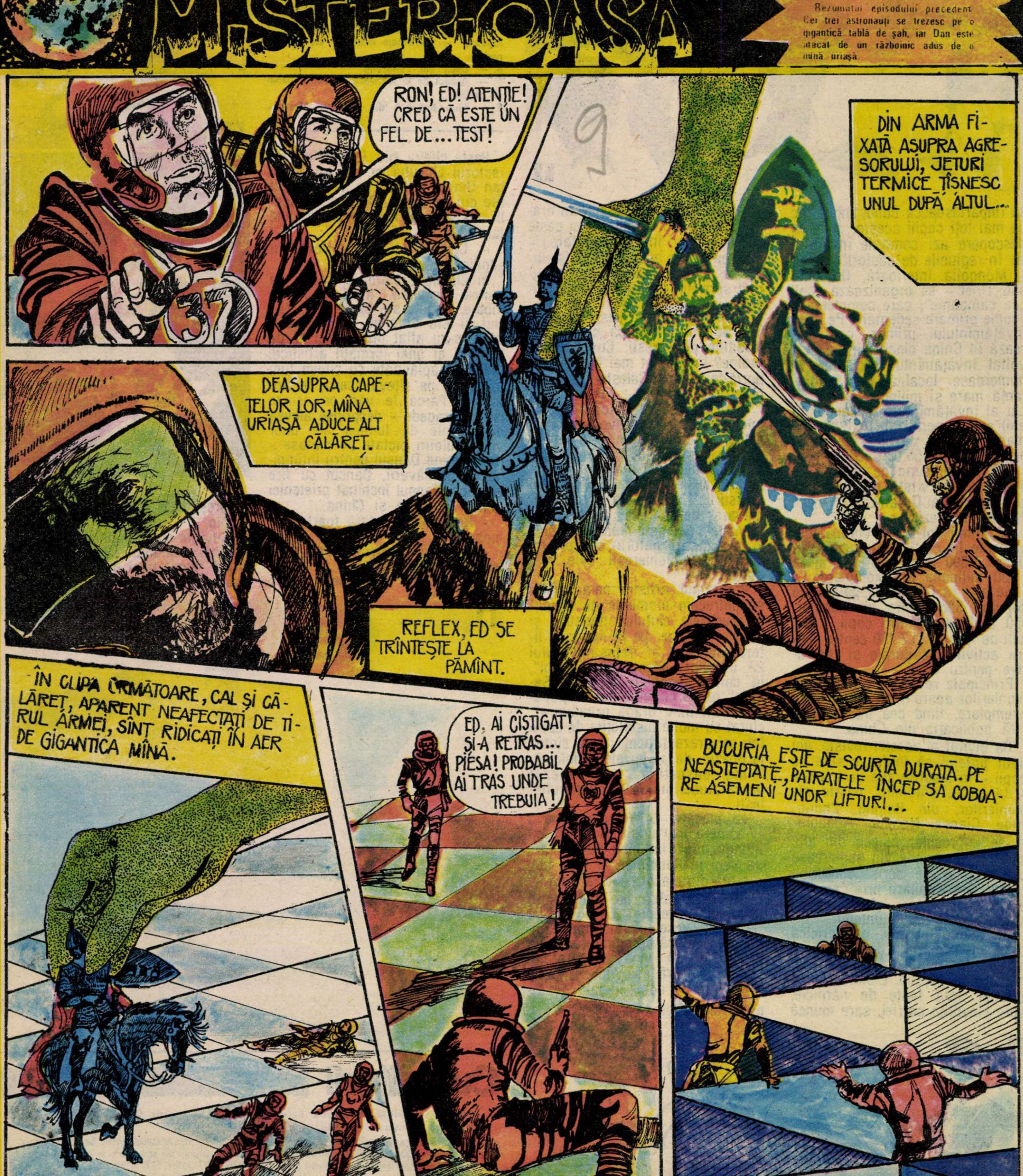
RON! ED! ATENȚIE! CRED CĂ ESTE UN FEL DE... TEST!
DIN ARMA FIXATĂ ASUPRA AGRESORULUI, JETURI TERMICE ȚÎSNESC UNUL DUPĂ ALTUL...
DEASUPRA CAPETELOR LOR, MÎNA URIAȘĂ ADUCE ALT CĂLĂREȚ.
REFLEX, ED SE TRÎNTEȘTE LA PĂMÎNT.
ÎN CLIPA URMĂTOARE, CAL ȘI CĂLĂREȚ, APARENT NEAFECTAȚI DE TIRUL ARMEI, SÎNT RIDICAȚI ÎN AER DE GIGANTICA MÎNĂ.
ED, AI CÎȘTIGAT! ȘI-A RETRAS... PIESA! PROBABIL AI TRAS UNDE TREBUIA!
BUCURIA ESTE DE SCURTĂ DURATĂ. PE NEAȘTEPTATE, PĂTRATELE ÎNCEP SĂ COBOARE ASEMENI UNOR LIFTURI...

9

VA URMA

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

40

JOI, 6 OCTOMBRIE 1983,
ANUL XVII (NR. 835)

DIN SUMAR:

● Alegerile pionierești — important moment al vieții de organizație — (pag. 2.)

● Copiii și literatura de anticipație — (pag. 6—7.)

● Campionii zăpezilor — renii — (pag. 10—11.)

PIONIERI LA DATORIE

NOTE MARI ÎN CATALOGUL TOAMNEI

În fiecare zi, la redacţie continuă să sosească numeroase veşti prin care pionierii ne transmit cu satisfacţia datoriei împlinite rezultatele obţinute în amfiteatrele hărniciei. Muncind alături de părinţi, alături de oamenii satelor, ei dau pretutindeni un preţios ajutor la recoltatul şi depozitatul roadelor toamnei.

● Într-o singură săptămînă, cei 15 400 de pionieri din clasele V–VIII care au participat la lucrările de recoltare din judeţul **Dolj** au înscris în catalogul hărniciei rezultate demne de nota zece. Prin munca lor harnică au fost recoltate 210 tone de fructe, 65 tone de porumb, 155 tone de legume, 50 tone de sfeclă. Tot prin contribuţia pionierilor doljeni au fost depănuşate 135 tone de porumb şi au fost sortate 150 tone de legume. În marea întrecere a toamnei, locuri fruntaşe au cucerit pionierii din comunele **Celaru, Gizdăveşti, Dobreşti, Bechet, Giubega, Bratovoieşti** şi **Sălcuţa.** Tot pe locuri de frunte s-au clasat şi pionierii din **Pleşcoi** şi **Murgaşi** care au recoltat 26 tone şi, respectiv, 30 tone de prune.

Scrisoare din „Cîmpia Soarelui"

● În fiecare zi, în „Cîmpia Soarelui", cum este supranumită întinsa cîmpie ialomiţeană, sosesc peste 27 000 de pionieri, aparţinînd şcolilor din localităţile judeţului, care se alătură cooperatorilor ajutînd la recoltat.

Printre ei se află şi membrii subredacţiei „Mlădiţe ialomiţene" din **Slobozia,** care în pauzele de lucru îşi notează în carneţelele de reporter rezultatele obţinute de colegii lor în marea campanie pentru strîngerea la timp şi fără pierderi a recoltei. Aflăm, astfel, că pionierii din **Săveni** au recoltat 5 000 kg de roşii, iar cei din **Sudiţi**, 3 000 kg de struguri. Harnici se dovedesc şi pionierii şcolilor din Slobozia care ajută, în aceste zile, la depănuşatul porumbului de la C.A.P. – Sudiţi, Ghimbăşani, Săveni şi I.A.S. – Mărculeşti. Fotoreporterii Mariana Chiru, Cristina Bucur şi Carmen Chelboiu ne prezintă şi cîteva imagini în care i-au surprins, în plin lucru, pe colegii lor din Săveni şi de la şcolile generale nr. 1 şi 3 din Slobozia.

● În judeţul **Bacău,** cooperatorii şi-au concentrat forţele pentru a recolta cît mai repede porumbul, fructele, fasolea, cartofii, ardeii şi roşiile care se mai află încă pe cîmp. Ajutorul dat în aceste zile de cei 2 500 de pionieri se dovedeşte binevenit şi eficient. În perioada 22–27 septembrie, aceştia au recoltat 1 700 tone de cartofi, fasole, ardei şi roşii. Printre fruntaşi s-au înscris pionierii şcolilor generale din comunele **Traian, Letea Veche, Săuceşti, Buhoci, Tamaşi** şi **Valea Seacă.** Şi la recoltatul porumbului au fost obţinute rezultate remarcabile. În aceeaşi perioadă cei peste 12 000 de pionieri participanţi au cules circa 3 200 tone de ştiuleţi.

● Podgoriile judeţului **Vaslui** sînt asaltate de miile de pionieri înarmaţi cu coşuri, care culeg ciorchinii dulci şi parfumaţi. Într-o singură săptămînă ei au recoltat peste 7 000 tone de struguri, printre unităţile cu rezultatele cele mai frumoase numărîndu-se cele din **Huşi.** Realizări notabile au fost înregistrate de pionieri şi la recoltatul altor culturi, dintre care amintim: 606 tone de legume, 689 tone de sfeclă de zahăr, 238 tone de fructe. Tot pionierii vasluieni au participat la culesul porumbului de pe o suprafaţă ce totalizează 198 ha şi la recoltatul florii-soarelui de pe 35 ha.

semnal

ALEGERILE PIONIEREŞTI–IMPORTANT MOMENT AL VIEŢII DE ORGANIZAŢIE

Aşa cum prevede Statutul Organizaţiei Pionierilor, la începutul fiecărui an şcolar se organizează şi se desfăşoară, începînd cu nivelul grupelor, detaşamentelor, unităţilor şi continuînd cu adunările reprezentanţilor comandamentelor la nivel de comune, oraşe, municipii, (sectoare), adunările de alegeri pionereşti.

Eveniment cu semnificaţii deosebite în viaţa Organizaţiei Pionierilor, a fiecărui purtător al cravatei roşii cu tricolor, a tuturor şcolarilor, adunările de alegeri vor avea loc, în acest an, conform aprobării Biroului C.N.O.P., în perioada **10 octombrie — 25 noiembrie.**

Desfăşurarea adunărilor de alegeri constituie pentru toţi pionierii şi şcolarii patriei noastre încă un minunat prilej de a-şi exprima adeziunea deplină la politica internă şi externă a partidului şi statului nostru, dragostea şi recunoştinţa lor fierbinte faţă de grija părintească, statornică pe care o acordă tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, preşedintele republicii, asigurării celor mai bune condiţii de învăţătură şi viaţă tuturor copiilor ţării.

Importanţa adunărilor de alegeri este pusă în evidenţă de faptul că, în cadrul statutar creat, există posibilitatea realizării unei temeinice şi exigente analize a rezultatelor obţinute în anul şcolar 1982–1983, în fiecare domeniu al muncii politico-educative şi a vieţii de organizaţie, reliefîndu-se atît experienţa pozitivă dobîndită, acumulările înregistrate, dar şi neajunsurile şi lipsurile existente în activitatea comandamentelor şi consiliilor pionereşti, a fiecărui membru al organizaţiei.

Prilej de bilanţ în viaţa şi activitatea grupelor, detaşamentelor, unităţilor, a consiliilor şi comandamentelor pionereşti, adunările de alegeri trebuie să conducă prin pregătirea, organizarea şi desfăşurarea lor, la adîncirea şi manifestarea în practică a democraţiei şi autoconducerii pionereşti, stabilindu-se, pe baza analizelor, dezbaterilor şi propunerilor ce se fac, măsurile şi activităţile cele mai eficiente care să determine intensificarea activităţii de educaţie comunistă, revoluţionar-patriotică, prin muncă şi pentru muncă a pionierilor şi şcolarilor, perfecţionarea întregii activităţi pionereşti, creşterea răspunderii fiecărui pionier faţă de îndatoririle statutare şi şcolare.

Un moment important al desfăşurării adunărilor pionereşti îl constituie alegerea pionierilor membri ai comandamentelor şi consiliilor pionereşti, ai comisiilor de cenzori, a comandanţilor de grupe, detaşamente şi unităţi, a pionierilor locţiitori ai preşedinţilor consiliilor comunale, orăşeneşti şi municipale ale Organizaţiei Pionierilor. Pionierii care vor fi aleşi în organele de conducere trebuie să aibă rezultatele cele mai bune la învăţătură şi în activitatea pionerească, să constituie exemplu de comportare în şcoală, familie şi societate, să manifeste iniţiativă şi aptitudini organizatorice, să fie stimaţi şi apreciaţi de colectivul pionieresc. Iată deci că a-i alege pe pionierii care să organizeze şi să conducă activitatea grupelor, detaşamentelor şi unităţilor este nu numai un drept, ci şi o îndatorire statutară de mare responsabilitate a fiecărui membru al organizaţiei.

Punînd în evidenţă cîteva elemente care trebuie să stea în atenţia tuturor pionierilor, a comandamentelor şi consiliilor pionereşti în activitatea de pregătire, organizare şi desfăşurare a adunărilor de alegeri din acest an, adresăm tuturor pionierilor urarea de a obţine succese tot mai mari la învăţătură şi în întreaga activitate pionerească şi de-a întîmpina cu rezultate deosebite, în toate domeniile, aniversarea a 35 de ani de la crearea Organizaţiei Pionierilor din ţara noastră.

VIOREL PUPEZĂ
Şef de comisie la C.N.O.P.

CASELE PIONIERILOR ŞI ŞOIMILOR PATRIEI VĂ UREAZĂ

Bun venit!

Pretutindeni în ţară, începutul lunii octombrie marchează un moment sărbătoresc: casele pionierilor şi şoimilor patriei îşi redeschid porţile pentru un nou şi fructuos an de activitate. Preocupări majore ale pionierilor în efortul lor la învăţătură, al pregătirii lor multilaterale pentru muncă şi viaţă în vederea politehnizării, îşi au drumul deschis spre realizări de performanţă în atelierele şi laboratoarele caselor pionierilor şi şoimilor patriei. Numeroasele cercuri tehnico-aplicative, ştiinţifice şi artistice din şcoli îşi trimit aici

ambasadorii – pe cei mai dotați pionieri, pentru ca ei să obțină rezultate cît mai competitive. Cultivarea inteligenței tehnice și aptitudinilor artistice, a creativității, a spiritului novator, își găsește, astfel, noi împliniri. Artiști interpreți, artiști ai condeiului și penelului, ai imaginii fotografice și filmice, ai anticipației științifice, harnici ucenici ai agriculturii cît și cutezători „ingineri“ constructori de aparate și mașini inspirate au oferit și-n anul care a trecut dovada capacității lor creatoare. Sutele de lucrări aflate în expoziția republicană „Start spre viitor“ fac dovada preocupării copiilor de a realiza lucrări cît mai utile, cu aplicabilitate imediată și cît mai eficientă. Dintre ele amintim „Mașina agricolă multifuncțională“, construită în atelierele Casei pionierilor și șoimilor patriei din Tg.Bujor – Galați, „Combina pentru obținerea sucurilor din legume și fructe“, realizată la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Hîrșova – Constanța sau originala „Instalație solară pentru irigat sere, solarii și grădini de legume“, construită de pionieri botoșăneni. Aceste agregate, cît și altele demonstrează ancorarea vie a gîndirii pionierilor în realitatea cerințelor actuale. Răspunzînd acestor cerințe, copiii își formează viitorul profil de oameni noi, cu o bogată pregătire, ai patriei noastre.

Roadele timpului liber, trăit din plin de pionieri și șoimi ai patriei în casele lor, le aflăm nu numai cu prilejul obținerii unor succese de vîrf, ci și în activitatea curentă, de zi cu zi. Imaginile de față surprind asemenea secvențe, în care vă sînt prezentați, în plin lucru, pionieri de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din municipiul **Bistrița** (foto 1–2–3).

Pionierul sculptor pe care-l vedeți în imagine (foto 4) pregătește împreună cu colegii lui de la cercul de sculptură lucrări monumentale care să fie expuse pe aleile parcului din Pașcani. La Casa pionierilor și șoimilor patriei din **Curtea de Argeș** (foto 5 înfățișează un aspect din activitatea aero-racheto-modeliștilor), printre inițiativele valoroase s-a aflat și organizarea „Zilei tehnicii pionierești“, cînd pionierii au invitat în mijlocul lor specialiști, purtînd împreună un captivant dialog și făcînd demonstrații de rachetomodele și rachete experimentale.

Printr-o veste de ultimă oră, primită de la Mediaș, înainte ca revista să plece la tipar, am aflat că sub genericul „Casa noastră, mîndria noastră“ membrii atelierelor de la Casa pionierilor și șoimilor patriei au participat la lucrările de amenajare și înfrumusețare a casei lor, pentru ca în ziua cînd își deschide porțile ea să strălucească sărbătorește. Cu acest prilej festiv, sînt ca întotdeauna prezenți, cu carnetele lor de reporteri și cu aparatele de fotografiat, pionierii membri ai subredacțiilor pionierești – adevărate ateliere de presă ce-și desfășoară activitatea în casele pionierilor și șoimilor patriei.

Așadar, un nou an, de frumoase și deosebite realizări vă așteaptă în casele pionierilor și șoimilor patriei. Tuturor, mult succes!

M. MICU

4

5

PORUMBELUL PĂCII

Sînt alb porumbel al păcii
Îmi înfrățesc zborul cu alți porumbei
De alte culori și din alte înălțimi,
Sîntem un stol puternic
Și stăpînim imensitatea cerului
Și a pămîntului.
În zborul nostru de-a v-ați ascunselea
Printre nori
O să leg toate bombele și rachetele
cu un lanț,
Cheia am s-o iau cu mine-n înălțimi,
Și-am s-o duc departe, departe,
Într-un loc știut doar de mine.
Și va trăi PACEA,
Prin tot ce-i gingaș și frumos, și puternic
Și prin noi va trăi veșnicia.

Mihaela Horincar, clasa a VII-a,
cenaclul literar „Porți de cristal“,
Casa pionierilor și șoimilor patriei Jibou

1

2

3

Recomandări

METODICE ŞI TEMATICE PRIVIND ACTIVITATEA CERCURILOR ŞI CLUBURILOR DE DEZBATERI POLITICO-IDEOLOGICE DIN ŞCOLI ŞI CASELE PIONIERILOR ŞI ŞOIMILOR PATRIEI

In anul şcolar 1983—1984, în centrul activităţii tuturor cercurilor şi cluburilor de dezbateri politico-ideologice din şcoli şi case ale pionierilor şi şoimilor patriei se vor situa cunoaşterea, înţelegerea şi însuşirea indicaţiilor şi orientărilor cuprinse în cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice şi politico-educative de la Mangalia, din 2—3 august 1983, şi în cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului la Cluj-Napoca, cu prilejul deschiderii noului an de învăţămînt. În acest sens vor fi organizate dezbateri pe următoarele teme:

— Combativitatea partinică, spiritul revoluţionar, militant — trăsături definitorii ale comuniştilor, ale tinerei generaţii.

— Făurirea omului nou, înzestrat cu o conştiinţă înaintată, revoluţionară, constructor al societăţii socialiste şi comuniste, ţel fundamental al întregii activităţi ideologice, politice şi educative a P.C.R.

— Munca — îndatorire fundamentală a fiecărui cetăţean. Atitudinea înaintată faţă de muncă, participarea la efortul construcţiei pentru înflorirea economică a patriei. Întărirea disciplinei socialiste, a răspunderii faţă de calitatea muncii depuse — sarcină prioritară a comuniştilor, a întregului popor.

— Educarea comunistă, revoluţionară, prin muncă şi pentru muncă a tinerei generaţii din patria noastră, participarea tot mai activă a întregului tineret la înfăptuirea măreţelor obiective ale Programului Partidului Comunist Român de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a României spre comunism.

TEMATICA

CERCURILOR ŞI CLUBURILOR DE DEZBATERI POLITICO-IDEOLOGICE DIN ŞCOLI ŞI CASE ALE PIONIERILOR ŞI ŞOIMILOR PATRIEI PENTRU ANUL ŞCOLAR 1983-1984

I. TEME

PRIVIND ISTORIA PATRIEI, A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, A MIŞCĂRII REVOLUŢIONARE DE TINERET ŞI COPII DIN ROMÂNIA

1. Originea poporului român - caracterul unitar al dezvoltării sale în aceeaşi vatră strămoşească

2. Lupta poporului român pentru afirmarea fiinţei proprii, pentru libertate socială şi naţională, pentru independenţă şi unitate

3. Începuturile mişcării muncitoreşti şi socialiste din România. Crearea primului partid politic al clasei muncitoare

4 Desăvîrşirea statului naţional unitar român; 65 de ani de la Marea adunare populară şi naţională de la Alba Iulia

5. Făurirea Partidului Comunist Român, etapă superioară în dezvoltarea mişcării revoluţionare şi democratice din România

6. Îndrumarea de către P.C.R. a activităţii de luptă a tineretului. Crearea Uniunii Tineretului Comunist

7. Lupta clasei muncitoare, a maselor populare, sub conducerea P.C.R. pentru dreptate socială şi libertate naţională

8. Tinereţea revoluţionară a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, înalt exemplu de abnegaţie şi dăruire comunistă

9.Rolul P.C.R. în mobilizarea forţelor patriotice naţionale împotriva pericolului fascismului şi războiului, pentru apărarea suveranităţii şi integrităţii României

10. Înfăptuirea victorioasă a revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă

11. Însemnătatea internă şi internaţională a actului istoric de la 23 August 1944

12. Lupta maselor populare sub conducerea P.C.R. pentru cucerirea puterii politice şi transformarea revoluţionară a societăţii

13. Etapele revoluţiei socialiste în patria noastra

14. Congresul al IX-lea al P.C.R. - eveniment de rascruce în dezvoltarea României socialiste

15. Programul P.C.R. de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a României spre comunism - carta de bază ideologică, teoretică şi politică a partidului

16. Istoricele realizări obţinute de poporul nostru condus de partid pe calea progresului economic şi social al patriei noastre

17. Congresul al XII-lea al P.C.R. Obiectivul fundamental şi liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României în perioada cincinalului 1981-1985

18. Contribuţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, la conducerea destinelor României socialiste, la făurirea unei lumi a păcii şi colaborării între popoare

19. Tînăra generaţie - puternic angajată la înfăptuirea politicii de industrializare socialistă a ţării, de transformare socialistă a agriculturii, tradiţiile revoluţionare ale activităţii de muncă patriotică a tineretului

20. Tradiţiile revoluţionare ale mişcării de copii din ţara noastră

21. Organizaţia Pionierilor - factor activ în educarea comunistă, patriotică, revoluţionară a copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

XXX - Programul P.C.R. de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a României spre comunism. Editura politică, Bucureşti, 1975., p. 27-64.

NICOLAE CEAUŞESCU — Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R. Editura politică, Bucureşti, 1979, p. 24-56.

NICOLAE CEAUŞESCU — Raport la Conferinţa Naţională a P.C.R., 16-18 decembrie 1982; Editura politică, 1982, p. 13-34.

NICOLAE CEAUŞESCU — Cuvîntare la deschiderea Forumului tineretului, Editura politică, Bucureşti, 1980.

NICOLAE CEAUŞESCU — Cuvîntare la Congresul educaţiei şi învăţămîntului, Editura politică, Bucureşti, 1980, p. 16-20.

NICOLAE CEAUŞESCU — Expunere la adunarea festivă din Capitală consacrata aniversării a 60 de ani de la făurirea P.C.R Editura politică, Bucureşti, 1981, p. 5-23

NICOLAE CEAUŞESCU — Expunere cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în ţara noastră, la problemele teoretice, ideologice şi activitatea politică educativă a partidului, Editura politică, Bucureşti, 1982, p. 11-24

NICOLAE CEAUŞESCU — Cuvîntare dedicată aniversării a 35 de ani de la organizarea primelor şantiere naţionale ale tineretului, în „Scînteia" din 20 august 1983.

XXX — Probleme fundamentale ale educaţiei revoluţionare, patriotice, socialiste a maselor, ale activităţii politico-ideologige a P.C.R. - teze şi bibliografii, editat de secţia de propagandă a C.C. al P.C.R., 1980, p. 177-207.

OLIMPIU MATICHESCU - Exemplul eroic al luptătorului neînfricat pentru triumful idealurilor comuniste. Tinereţea revoluţionară a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, volum editat de „Scînteia tineretului", 1981.

CONSTANTIN MOCANU - Probleme fundamentale ale istoriei patriei şi P.C.R., tematică, bibliografie, Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1981.

ARON PETRIC, GH. IONIŢĂ - Istoria contemporană a României, a mişcării muncitoreşti, democratice şi revoluţionare a partidului comunist. Manual pentru clasa a X-a. Editura didactică şi pedagogică.

ELISABETA IONIŢĂ - Preluînd drapelul falnicelor tradiţii, Bucureşti, Editura politică, 1982.

XXX — Partid iubit, părinte drag, îţi mulţumim, Bucureşti, 1980, p. 98-170.

II. TEME

PRIVIND STADIUL ACTUAL ŞI PERSPECTIVELE EDIFICĂRII SOCIALISMULUI ÎN ŢARA NOASTRĂ

1. Marile realizări obţinute de poporul nostru, sub conducerea P.C.R. în înfăptuirea planului cincinal 1976-1980 - prima etapă a Programului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră

2. Obiectivul fundamental şi liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României în perioada cincinalului 1981-1985

a) Lărgirea bazei proprii de materii prime şi energie, accelerarea procesului de restructurare a industriei prin creşterea prioritară a ramurilor de prelucrare avansată. Programul directivă de cercetare şi dezvoltare în domeniul energiei pe perioada 1981-1990 şi orientările principale pînă în anul 2000 (cercetarea geologică şi dezvoltarea potenţialului energetic naţional, dezvoltarea producţiei de energie, îmbunătăţirea organizării şi funcţionării sistemului electroenergetic, reducerea consumurilor şi utilizarea energiei cu înaltă eficienţă economică)

b) Înfăptuirea unei profunde revoluţii agrare, dezvoltarea şi modernizarea susţinută a producţiei agricole

c) Dezvoltarea puternică a bazei tehnico-materiale a societăţii, continuarea fermă a politicii de amplasare raţională pe teritoriu a forţelor de producţie. Programul-directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981-1985

d) Realizarea unei calităţi noi, superioare, în întreaga activitate economică, creşterea puternică a productivităţii muncii şi gospodărirea cu maximă eficienţă a resurselor materiale şi financiare

e) Afirmarea revoluţiei tehnico-ştiinţifice în toate domeniile de activitate, creşterea rolului ştiinţei în modernizarea economiei naţionale, în asigurarea progresului multilateral al patriei. Programul-directivă de cercetare ştiinţifică, dezvoltare tehnologică şi de introducere a progresului tehnic în perioada 1981-1990 şi direcţiile principale pînă în anul 2000

f) Politica demografică, asigurarea şi pregătirea forţei de muncă, dezvoltarea învăţămîntului de toate gradele

g) Participarea României la diviziunea internaţională a muncii, accentuarea cooperării cu alte state în domeniul producţiei ştiinţei şi tehnologiei

h) Creşterea continuă a bunăstării întregului popor şi crearea unei noi calităţi a vieţii - scopul fundamental al politicii partidului nostru

i) Deceniul 1981-1990 - deceniul realizării în linii mari a sarcinilor făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate.

BIBLIOGRAFIE:

XXX — Programul P.C.R. de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a României spre comunism, Editura politică, Bucureşti, 1975, p. 65-106.

NICOLAE CEAUŞESCU — Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Editura politică, Bucureşti, 1979, p. 8-53.

NICOLAE CEAUŞESCU — Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., în „Scînteia" - 21 august 1982, p. 1-3.

NICOLAE CEAUŞESCU — Raport la Conferinţa Naţională a P.C.R., 16-18 decembrie 1982, Editura politică, 1982, p. 10-34.

NICOLAE CEAUŞESCU — Cuvîntare la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice şi politico-educative, în „Scînteia" din 5 august 1983.

XXX — Directivele Congresului al XII-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981-1985 şi orientările de perspectivă pînă în 1990, în vol. „Congresul al XII-lea al P.C.R.", Editura politică, Bucureşti, 1981, p. 680-730.

XXX — Programul-directivă de cercetare ştiinţifică, dezvoltare tehnologică şi de introducere a progresului tehnic în perioada 1981-1990 şi direcţiile principale pînă în anul 2000, în vol. „Congresul al XII-lea al P.C.R.", Editura politică, Bucureşti, 1981, p. 731-766.

XXX — Programul-directivă de cercetare şi dezvoltare în domeniul energiei pe perioada 1981-1990 şi orientările principale pînă în anul 2000, în vol. „Congresul al XII-lea al P.C.R.", Editura politică, Bucureşti, 1981, p. 767-789.

XXX — Programul-directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981-1985 în vol. „Congresul al XII-lea al P.C.R.", Editura politică, Bucureşti, 1981, p. 822-847.

III. TEME

PRIVIND ROLUL CONDUCĂTOR AL PARTIDULUI ÎN SOCIETATE, DEZVOLTAREA ŞI ADÎNCIREA DEMOCRAŢIEI SOCIALISTE

1. Cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice şi politico-educative - document de excepţională însemnătate pentru afirma-

rea puternică a spiritului revoluționar militant, pentru întărirea rolului conducător al partidului în dezvoltarea societății socialiste

2. Contribuția tovarășului Nicolae Ceaușescu la îmbogățirea teoriei și practicii revoluționare

3. Partidul Comunist Român - centrul vital al întregii națiuni. Creșterea rolului partidului în conducerea vastei opere de transformare revoluționară a societății românești

4. Activitatea ideologică și politico-educativă pentru formarea omului nou, cu înaltă conștiință socialistă

5. Combativitate revoluționară, spirit critic și autocritic, exigență comunistă - trăsături definitorii ale omului nou

6. Patriotismul, dragostea și devotamentul față de țară, expresie a conștiinței revoluționare comuniste

7. Principiile eticii și echității socialiste - îndreptar de muncă și viață

8. Perfecționarea activității statului. Promovarea democrației socialiste în toate sferele de activitate

9. Națiunea socialistă. Politica P.C.R. de întărire a unității și prieteniei dintre oamenii muncii fără deosebire de naționalitate în lupta pentru înflorirea României socialiste

10. Cunoașterea și respectarea legilor țării - îndatorire a tuturor cetățenilor patriei noastre

11. Formarea și dezvoltarea concepției materialist dialectice despre lume și viață. Caracterul anacronic al manifestărilor mistico-religioase.

BIBLIOGRAFIE:

XXX — Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism,Editura politică, București 1975, p. 111-165.

NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Editura politică, București, 1979, p. 80-89

NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică, educativă a partidului prezentată la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R., București, Editura politică, 1982, p. 11-16, 27-28, 34-38, 40-42-44, 47-53, 53-69.

NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la Conferința Națională a P.C.R., 16- 18 decembrie 1982, Editura politică, 1982, p. 37-56.

NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative, în „Scînteia" din august 1983.

NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere cu privire la activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate, al comunismului în România, prezentată la Congresul educației politice și al culturii socialiste, Editura politică, București, 1977, p. 39-52, 68-72.

NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la consfătuirea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei, Editura politică, București, 1977.

NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntarea la Congresul educației și învățămîntului, Editura politică, București, 1980, p. 16-20.

NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la deschiderea Forumului tineretului, Editura politică, București, 1980, p. 12-21.

XXX — Constituția Republicii Socialiste România, Consiliul de Stat. Sectorul Buletinul Oficial și al Publicațiilor Legislative, 1980.

IV. TEME

PRIVIND POLITICA ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI, AL PREGĂTIRII FORȚEI DE MUNCĂ

1. Politica P.C.R. și a statului privind perfecționarea și modernizarea permanentă a învățămîntului de toate gradele, dezvoltarea sa pe baze revoluționare, în strînsă legătură cu cerințele vieții economice și social-culturale ale României

2. Învățămîntul - factor principal de cultură și civilizație, de educare a omului nou

3. Principiile învățămîntului în R.S. România

4. Sistemul de învățămînt în R.S. România

5. Educarea prin muncă și pentru muncă a tinerei generații, obiectiv permanent al întregii activități politico-educative

6. Creșterea și modernizarea bazei materiale a învățămîntului, grija constantă a P.C.R. față de formarea și educarea tinerei generații

7. Orientarea școlară și profesională a elevilor în strînsă concordanță cu necesarul de cadre pentru toate domeniile activității economice și sociale

8. Cursurile de calificare și învățămîntul agrozootehnic de masă în sprijinul calificării și îmbogățirii cunoștințelor personalului muncitor

9. Perfecționarea pregătirii muncitorilor, tehnicienilor, maiștrilor și a altor categorii de personal muncitor în raport cu cerințele dezvoltării economico-sociale a țării.

BIBLIOGRAFIE:

XXX — Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, București, 1975, p. 93-95, 138.

NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Editura politică, București, 1979, p. 46-48.

NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică educativă a partidului, prezentată la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1-2 iunie 1982, Editura politică, București, 1982, p. 66.

NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la Congresul educației și învățămîntului, București, Editura politică, 1980, p. 10-16, 19-20

NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la deschiderea Forumului tineretului, Editura politică, București, 1980, p. 11-18.

NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative, „Scînteia" din 5 august 1983.

XXX — Legea educației și învățămîntului, Editura didactică și pedagogică, București, 1978, p. 5-9, 14-32.

V. TEME

PRIVIND POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI SOCIALISTE

1. Principiile politicii externe a partidului și statului nostru. Concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu despre necesitatea promovării unei politici de pace, destindere, progres și înțelegere între națiuni

2. Oprirea cursei înarmărilor, înfăptuirea dezarmării și asigurarea păcii - problema vitală a vieții internaționale

3. Lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale, participarea egală a tuturor statelor la viața politică mondială - imperativ arzător

4. România - promotor al unei politici active de colaborare și prietenie cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială

5. Întărirea continuă a solidarității cu partidele comuniste, cu toate forțele revoluționare, progresiste în lupta pentru înfăptuirea aspirațiilor fundamentale de pace și progres ale omenirii

6. Fenomene și realități noi în mișcarea comunistă și muncitorească

7. Creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite în promovarea păcii și destinderii între popoare. Propuneri constructive ale R.S. România în cadrul O.N.U. privind soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane

8. Blocurile militare - anacronism al lumii contemporane. Propunerile României de desființare a blocurilor militare

9. Asuprirea națională, rasismul, inegalitatea socială și națională, neocolonialismul - realități ale politicii imperialiste de dominare și subjugare a altor popoare

10. Tineretul României socialiste - factor activ în lupta pentru pace și progres; 1985 - Anul Internațional al Tineretului

11. Unitatea indisolubilă dintre politica internă și cea externă a partidului și statului nostru.

BIBLIOGRAFIE:

XXX — Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, București, 1975, p. 174-211.

NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., București. Editura politică, 1979, p. 9-118.

NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică educativă a partidului, prezentată la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R., Editura politică, București, 1982, p. 69-83.

NICOLAE CEAUȘESCU — Expunere la ședința activului central de partid și de stat, Editura politică, București, 1978.

NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la deschiderea Forumului tineretului, Editura politică, București, 1980, p. 21-29.

NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la Conferința Națională a P.C.R., 16-18 decembrie 1982, p. 56-77.

XXX — Mesajul de pace adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu tuturor copiilor patriei, întregului nostru tineret, tuturor copiilor lumii - în „Scînteia" din 2 iunie 1983.

XXX — Apelul copiilor României socialiste, către toți copiii lumii, către toate organizațiile naționale și internaționale de copii, în „Scînteia" din 2 iunie 1983.

Cercurile şi cluburile de dezbateri politico-ideologice contribuie la cunoaşterea, înţelegerea şi însuşirea de către copii a politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru, la clarificarea unor noţiuni din domeniul economic, social şi politic.

Cercurile de dezbateri se organizează în toate şcolile cu clase gimnaziale, iar cluburile de dezbateri funcţionează la nivelul comunelor (în funcţie de posibilităţi), al oraşelor şi municipiilor, în casele pionierilor şi şoimilor patriei şi la Casa Centrală a pionierilor şi şoimilor patriei. La activităţile cercurilor şi cluburilor de dezbateri participă, pe bază de opţiuni şi preferinţe, pionieri şi şcolari din ciclul gimnazial, mai ales din clasele VII—VIII; de asemenea, la cluburile de dezbateri participă membri ai activului pionieresc care au responsabilităţi în domeniul activităţii politico-educative, comandanţi de unităţi, detaşamente şi grupe, alţi membri ai comandamentelor pionereşti.

Privind periodicitatea activităţilor în cadrul cercurilor de dezbateri, se recomandă ca acestea să se desfăşoare lunar, iar cele ale cluburilor — bilunar.

Activitatea cercurilor şi cluburilor de dezbateri este condusă de activişti ai Organizaţiei Pionierilor, profesori de ştiinţe sociale, de activişti de partid, ai U.T.C., ai altor organizaţii de masă şi obşteşti.

Fiind o formă de activitate unde participarea pionierilor este determinată de opţiunile acestora, în cadrul cluburilor şi cercurilor de dezbateri se pot constitui grupe pe interese (cu cîte 20—40 de membri), în funcţie de tematica prezentată în paginile de faţă.

Problematica abordată în tematicile anuale ale cercurilor şi cluburilor de dezbateri politico-ideologice va fi stabilită pe baza opţiunilor pionierilor participanţi şi se va axa pe un singur domeniu sau grupaj de probleme din tematica de mai sus. Activitatea se va desfăşura sub formă de dicţionar politic, urmărindu-se cunoaşterea aprofundată şi însuşirea logică a noţiunilor de bază, fundamentale pentru înţelegerea fenomenelor şi proceselor din viaţa social-politică. Pentru realizarea acestui scop, conducătorul cercului sau clubului va porni de la prezentarea sintetică a noţiunii respective, urmată de dezbateri cu participarea activă a copiilor.

Periodic, în funcţie de stadiul cunoştinţelor acumulate de copii şi de interesul manifestat faţă de anumite evenimente economico-sociale şi politice, se vor organiza dezbateri recapitulative avînd ca scop adîncirea înţelegerii acestora.

Pentru creşterea eficienţei dezbaterilor, la activităţile cercurilor vor fi invitaţi activişti de partid şi de stat, personalităţi ale vieţii politice şi sociale, ziarişti, comentatori de politică internă şi externă, oameni ai muncii din diferite sectoare de activitate etc.

La nivelul consiliilor judeţene ale Organizaţiei Pionierilor vor fi constituite colective formate din 30—50 lectori propagandişti, cadre didactice, activişti de partid şi de stat, cadre din presă şi cultură care au o pregătire corespunzătoare pentru a prezenta expuneri în cadrul cercurilor şi cluburilor de dezbateri politico-ideologice.

Pregătirea din timp a dezbaterilor, anunţarea pionierilor asupra conţinutului următoarei reuniuni, în vederea pregătirii întrebărilor şi luărilor de cuvînt, ca şi alegerea locului de desfăşurare, influenţează în mare măsură reuşita acţiunii. Conducătorul activităţii va asigura orientarea copiilor spre sursele de documentare, difuzînd materiale bibliografice, sinteze, extrase din presă etc.

Ca loc de desfăşurare, în funcţie de tema aleasă, dezbaterile pot avea loc în săli de conferinţe, cabinete politico-metodice ale caselor pionierilor şi şoimilor patriei, în cabinetele de ştiinţe sociale din şcoli, în întreprinderi sau instituţii, case memoriale, muzee, în săli de expoziţii. Contribuţia activă, efectivă a copiilor, participarea lor directă la activitatea clubului, antrenarea lor la discuţii constituie un deziderat principal al reuşitei acţiunii.

Pentru a asigura eficienţa activităţii desfăşurate în cercurile şi cluburile de dezbateri, se vor folosi intensiv mijloace audio-vizuale (proiecţii de filme documentare şi diapozitive, lecturi de fragmente din opere literare, cîntece patriotice şi pionereşti, emisiuni RTV ş.a.), care să sublinieze ideile dezbătute.

Totodată se vor folosi date şi exemple concrete din realităţile economico-sociale ale localităţii, judeţului, ţării.

Consiliilor şi comandamentelor pionereşti le revine sarcina îndrumării susţinute a cercurilor şi cluburilor de dezbateri politico-ideologice, a perfecţionării întregii lor activităţi, prin organizarea unor schimburi de experienţă, mese rotunde, consfătuiri, precum şi instruirea periodică a conducătorilor acestora, contribuindu-se astfel într-o măsură şi mai mare la pregătirea politico-ideologică a viitorilor constructori ai societăţii socialiste multilateral dezvoltate din patria noastră.

PROFIL LIRIC

MIHAELA Andonoaiei

Mihaela ANDONOAIEI, de la Liceul „23 August", București, scrie poezii cu emoția de-a respira lumina prin fiecare cuvînt pe care-l rostește. Unele dintre creațiile ei sînt mici basme, altele adevărate aventuri care se petrec în cosmos ori în gînd, despre care luăm cunoștință fie și printr-o singură strofă. „Mă topesc în amintiri și în vise/ cum se topește soarele ce mi le trece rîul/ de peste timp", ne mărturisește ea parcă mirată frumos de cîte se pot întîmpla în picătura de etern a unei secunde. Mihaela își scrie fiecare vers vibrînd pentru toate cuvintele de parcă acestea ar fi niște ființe care trebuie s-o asculte. Pămîntul țării, anotimpul fructelor coapte, bunica, cerul de departe, rîul, frigul sau visul sînt tot atîtea tărîmuri spre care se deschid aripile poeziei acestei voci curate care se distinge încă de pe acum anunțînd glas de care vom mai auzi. Îi dorim mult succes.

ION CRÎNGULEANU

Răsăritul

Duceam în sufletele noastre nori
Încărunțiți prin timpuri de războaie
Și cîmpul îl stropeam cu macii curgători
Ce trupul sub pămînt simțeam
că ni-l îndoaie.

Loveam dușmanii cu putere de Carpați
Ca liberă să ne rămînă glia
Și așteptam cu umerii înfrigurați
Unirea Transilvaniei cu România.

„Veniți cu miile, cu zecile de mii"
Strigau păduri și ape fără încetare.
Vei fi pentru români nemuritoare zi,
După ani lungi și orbi un răsărit
de soare.

Ascultă-mă

Bunicii mele

În părul tău se sting pe rînd cocorii
Cu penele-nmuiate în scurgerea de timp
Și amintiri dispar roase de molii
În încolțirea fiecărui anotimp.

În palmele tale destinul și-l sapă
Trunchiuri de frunze și stele tîrzii.
E sufletu-ți nectar căzut într-o apă
Cînd în pragul copilăriei revii.

Cu lacrimi țipă gîndurile tale
Ca păsările după gratii umilite.
Știu, inima ta e sătulă de jale,
De fără rostul multelor cuvinte...

Iar eu nu pot decît cu versul
S-alerg prin univers pe sub castani
Și către tine-apoi să-mi îndrept mersul,
Să-ți prind o stea în păr, șoptindu-ți
„La mulți ani!"

COPIII ȘI LITERATURA DE ANTICIPAȚIE

Guranda 1983

Cu mai bine de trei ani în urmă au apărut la întîlnirile scriitorilor și cenaclurilor de anticipație niște spectatori puțin obișnuiți. Cu ochi mari, rotunzi și curioși, cu cravate roșii cu tricolor, isteți și mari cunoscători ai literaturii științifico-fantastice, s-au impus din primul moment. Erau pionieri membri ai cercurilor și cenaclurilor de literatură de anticipație de la Casa Centrală a pionierilor și șoimilor patriei din București (cenaclul „Sapiens") și de la Școala generală din Guranda-Botoșani („Selenarii").

Rezultatele, după trei ani. Lidia Elcu, premiată la nenumărate concursuri literare, a devenit una dintre vocile cele mai puternice ale „valului" de scriitori și poeți tineri de anticipație. Cunoscute mai sînt în lumea copiilor Nicoleta Elcu, Rodica Cocu, Marilena Ungureanu, Camelia Uscatu, Liviu Guriuc, a căror poezie profesorul Stelian Neagu o cultivă la Guranda cu mare pricepere. Legăturile gurandezilor cu bucureștenii au fost susținute, Almira Negoițescu, Daniel Manole, Pavel Șt. Marian, Anamaria Popescu dovedindu-se la fel de talentați ca și colegii lor moldoveni. Mulți dintre ei au fost publicați — în „Cutezătorii", „Știință și tehnică, Almanahul „Anticipația" —, prezentați la Radio și Televiziune.

Nu de mult, profesorul Victor Andrei, directorul Școlii generale din Guranda, a hotărît un pas nou: înființarea unei tabere de creație științifico-fantastică. Unde? Chiar la Guranda, într-o minunată pădure de stejari, pe malul unui lac, într-un cadru deosebit de pitoresc.

Consiliul județean Botoșani al Organizației Pionierilor a susținut ideea. Au fost invitați bucureștenii, dar — surpriză — au apărut și amatori noi, pionieri-scriitori din Craiova, Iași, Urziceni, Cîmpulung Muscel, Suceava. Ultimii, membri ai cercului „Minicromii" de la Casa pionierilor și șoimilor patriei Suceava (conduși de prof. Dan Cornel), s-au dovedit mari meșteri în zugrăvitul frescelor. Vizitatorii Gurandei pot admira, chiar pe zidul școlii, o încîntătoare poveste desenată: un sistem solar, rachete, roboți, copii, un amestec de imaginație, candoare, prietenie și pace. Ceilalți au scris povestiri și poezii științifico-fantastice, pe care și le-au citit unul altuia sau, la foc de tabără, au schimbat impresii, au discutat cîte-n lună și-n stele și s-au despărțit prieteni pe viață.

SFERA DE FOC

Urletul îngrozit al lui Pufi m-a făcut să mă cutremur. M-am întors către el și l-am luat în brațe. Continua să schelălăie, deși mă străduiam să-l liniștesc. Pe blana stufoasă a gîtului se vedea clar o pată roșie. Tocmai ne răcorisem în apa rîului. Ieșisem la mal cînd am auzit urletul disperat al cățelului. Am examinat cu atenție luciul apei, malul opus, locurile din jur. Nimic neobișnuit.

Veneam în fiecare an pe această planetă să mă odihnesc, dar niciodată nu mi se întîmplase una ca asta. M-am uitat cu duioșie la Pufi, apoi l-am invitat la masă. A primit bucuros invitația. S-a apropiat de rucsac. Am scos o conservă și am pus-o pe jarul rămas din focul făcut la sosire, după care l-am întrebat într-o doară:

— Cine te-a ars pe gît, viteazule?

Pufi s-a uitat la mine, apoi și-a îndreptat ochii spre rîu... dar acum rîul nu mai exista! În locul lui era o groapă imensă în care nu era nici urmă de apă. În groapă am observat o ființă ciudată care se ascundea în spatele unui văl de ceață. Am încremenit. Nu se deslușea decît o sferă cristalină în interiorul căreia se zărea o coloană roșiatică ce se asemăna cu un foc continuu. De ea se desprindeau trei tentacule. Ciudata făptură părea că se deplasează pe un torent de lavă.

Deodată se auzi un pocnet scurt și Pufi începu iar să schelălăie. M-am repezit spre acea arătare, dar am observat că în locul sferei cristaline apăruse... Pufi! M-am uitat la cățel. Acesta alerga pe malul apei și lătra la ființa ce-i copiase chipul. Priveam uimit și nu-mi venea să cred. Arăta de parcă nu băuse

„Recolta" acestei tabere originale a fost foarte bogată. Cîte ceva am ales pentru cititorii revistei „Cutezătorii".

Copiii ţării, interesaţi de viitorul care le stă în faţă, de acest univers infinit care este casa noastră, dau drum liber imaginaţiei, reuşind pagini de mare prospeţime. Iată-le.

AL. MIRONOV

Din poezia selenarilor

Trecînd prin tunelul timpului
m-am pomenit mare.
Gîndeam mai mult. Voiam totuşi
să scap de acel tunel al timpului.
Mi-am dat seama că nu terminasem
un joc început în copilărie.

MARINELA UNGUREANU
clasa a VII-a, cenaclul „Selenarii", Guranda-Botoşani

Multe jucării sînt rotunde,
cercul din cartea de geometrie este rotund,
mărul pe care-l mănînc este rotund,
totul e rotund,
chiar şi ideile mele sînt rotunde,
chiar şi universul spune
că are o formă rotundă,
rotundăăă! rotundăăă!

LIDIA ŞTEFAN,
clasa a VIII-a, cenaclul „Selenarii", Guranda-Botoşani

Am inventat culori stranii şi-am început
să colorez lumea. Oamenii rîdeau la-nceput,
dar de fapt toţi erau coloraţi.
Acum oamenii mă priveau ca şi cum
aş fi rămas cu secole în urmă.
Am vrut să mă colorez şi eu,
dar nu mai aveam culoare pentru mine.
Am vrut s-o inventez din nou,
dar uitasem formula.

În spaţiul secundei nu mai avem timp,
ne înghesuim, nu mai avem loc.
Ieşim din spaţiul secundei
în spaţiul miimilor.
Aici nu e nimeni şi e pustiu,
aici unde florile cresc pretutindeni,
aici unde imposibilul nu există.
Lăsaţi războiul interstelar,
reveniţi pe Pămînt.

LIDIA ELCU,
clasa a VIII-a, cenaclul „Selenarii", Guranda-Botoşani

Am plecat cu sora mea în parc.
Deodată în faţa noastră
s-au oprit rachete din care
au coborît un şir de stele —
Steaua Polară, Carul Mare,
Carul Mic şi ne-au dus cu ele
prin toate nopţile cosmosului.
La întoarcerea noastră în parc
trecuse un an de la plecare.

MIHAELA VORONEANU,
clasa a V-a, cenaclul „Selenarii", Guranda-Botoşani

FANZIN
al cenaclului de anticipaţie
«SELENARII»
EDITAT DE ŞCOALA GENERALĂ GURANDA, CU SPRIJINUL CONSILIULUI JUDEŢEAN AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR
— nr. 1 1982 —

apă de două săptămîni. Eu însumi mă simţeam foarte obosit şi însetat. În jurul meu se făcea din ce în ce mai cald. Mi-am adunat puterile, l-am luat pe Pufi subsuoară şi m-am îndreptat spre bidoanele cu apă. Dar — culmea! Apa din ele era fierbinte! M-am întors către arătare, cu gîndul s-o distrug, dar am simţit pe picioare apa rece a rîului. Am privit în jos. Cursul de apă era ca mai înainte. Groapa dispăruse. Odată cu ea şi strania plăsmuire.

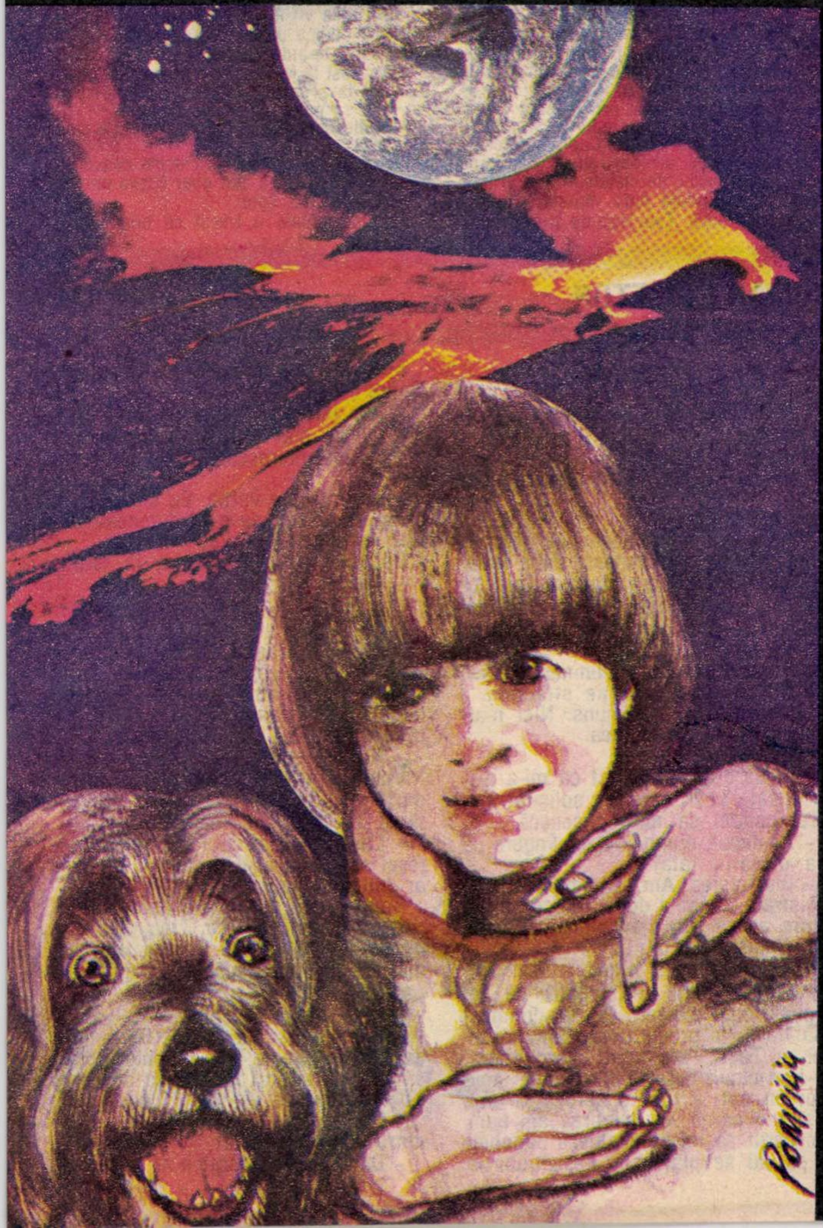

Ne-am aşezat la masă. Atunci am observat în capacul cutiei de conserve o găurică. Am pufnit în rîs. Era limpede: a doua oară Pufi se fripsese cu sosul ce ţîşnise prin gaură din cauza presiunii.

Mîncam şi mă gîndeam la ciudata apariţie. Nu putea vorbi, dar îmi arătase locul în care se află. Luase chipul lui Pufi ca să mă facă să înţeleg că-mi este prieten... Bine, dar dacă mi-e prieten de ce l-a fript pe căţel?

Eram irezistibil atras către apa rîului. Am făcut trei paşi în apă, dar îndată am simţit o senzaţie neplăcută. Am revenit pe mal. Pe piciorul stîng aveam o pată roşie ca a lui Pufi. Drăcia aceea mă fripsese şi pe mine. M-am întors către rîu, dar acesta dispăruse. În dreptul nostru — arătarea. Arşiţa creştea vertiginos. Gîtul îmi ardea de sete. Mi-am trecut peste buze vîrful limbii. Era aspru ca şmirghelul. Instinctiv, am dus mîna la centură. Am scos arma. Am apăsat pe trăgaci. Prin ţeava subţire a ţîşnit un fascicul verde, care însă nu i-a făcut nici un rău. Abia atunci am înţeles ce-mi trebuie ca să-l pot distruge. Cu ultimele puteri, m-am îndreptat spre navă. Am luat îndată furtunul de stins incendii, care era racordat la hidrantul navei. Monstrul venea încet către mine. Am dat drumul la apă. Jetul puternic l-a lovit din plin. Imediat monstrul a început să fumege aidoma unui foc stins.

Am strîns lucrurile şi m-am suit în navă. Pufi m-a urmat şi el. În spatele nostru, ceea ce mai rămăsese din monstru fumega încă. Privindu-l, m-a încercat un simţămînt ciudat. Aveam impresia că un scurtcircuit ne paralizează nava. Îngrijorat, am verificat tabloul de bord. Am găsit două fire dezizolate, care se puteau atinge oricînd, scoţînd din funcţie sistemul de comandă. Le-am izolat cu grijă, după care am pornit nava, ghidînd-o spre Pămînt. După încheierea manevrelor de dirijare a navei spre Terra am comutat pe pilotul automat, vrînd să mă odihnesc. Dar nu reuşeam să mă deconectez. Simţeam o nelinişte lăuntrică.

Am închis ochii şi în minte mi-a apărut imaginea unui glob de plasmă ce venea spre noi cu o viteză extraordinară. Într-o fracţiune de secundă am întrevăzut ce uriaşă explozie ar fi produs coliziunea globului cu nava. Mi-am pus, înfrigurat, ochelarii de infraroşii. Un fior de gheaţă mi-a străbătut corpul. La o distanţă destul de mică, globul de plasmă se rostogolea spre noi cu o iuţeală fantastică. Cu greu l-am putut ochi. Acum ştiam ce rol aveau petele roşii. Fiinţa pe care o întîlnisem ne stimulase într-un grad nemaiîntîlnit puterea de anticipare a evenimentelor din viitorul apropiat.

Mai departe, călătoria noastră spre Terra a decurs normal. Am sosit la destinaţie destul de curînd, căci mica mea navă era dotată cu motoare fotonice, atingînd pînă la a patra parte din viteza luminii. Pe Pămînt, în afară de prietenul meu Mircea de la Observatorul astronomic, cu care ţinusem legătura în timpul zborului, nimeni nu cunoştea secretul sferei cristaline. Mi-am dat seama că greşisem îndreptînd arma spre ea. Dar prietenia dintre noi era imposibilă: fiinţa de pe planetă era incandescentă, unde apărea ea apa se vaporiza, în vreme ce eu în lipsa apei eram sortit pieirii. Apropierea dintre noi nu putea duce decît la moartea mea sau a ei. Ea nu ştia acest lucru, de aceea mă urmase înspre navă.

Am continuat să mă duc pe acea planetă în fiecare an. Am poposit în acelaşi loc, am făcut un foc identic, am intrat în apă, dar nu s-a mai arătat nimeni. Mă căiesc şi acum. Am pierdut un prieten.

IULIAN IFTIMIE,
clasa a VII-a, cenaclul „Miniquasar", Iaşi

SCRIITORI DISTINȘI CU PREMII ALE C.N.O.P

MARTIE
8
VINICIU GAFIȚA
GHIOCEI PENTRU MAMA
EDITURA ION CREANGĂ

SURPRIZE

Schiță de Viniciu Gafița

- Bunică, sună telefonul, e mama, strigă Victor spre bucătărie.

- Și tu de ce nu răspunzi? observă, pe bună dreptate, bunica.

- Pentru că învăț. Am teme multe.

Victor știe că în fața acestui argument nici mama, nici tata, dar mai ales bunica nu rezistă. E adevărat, are multe teme pentru ziua aceea, dar nu de asta nu vrea el să răspundă. În afară de faptul că îl cam plictisesc întrebările și sfaturile mamei, mai are un motiv foarte important. Trebuie să termine treaba pe care a început-o în urmă cu trei zile. De vreo două săptămîni, bunica se tot ruga de fiul ei, tatăl lui Victor, să-i repare mînerul de la poșeta cea mare, un fel de sacoșă în care încăpeau și micile cumpărături. Fiul ei îi promitea mereu, dar nu găsea timpul necesar pentru așa ceva, și atunci inventa diferite motive, ba că n-a găsit inele potrivite la magazin, ba că e tîrziu și se simte obosit, ba că are ceva de lucru urgent adus de la birou. Zilele treceau, el găsea mereu alt pretext ca să amîne și bunica era foarte supărată. De aceea s-a hotărît Victor să încerce el ceea ce tatăl său nu voia sau poate nu știa să facă. A cercetat mînerul stricat, a văzut că nici nu trebuiau alte inele și atunci s-a pus pe lucru. Îi trebuiau două mici bare metalice. Chiar dacă nu existau în casa lor asemenea obiecte, putea să le confecționeze. A căutat prin cutiile cu vechituri din pod, din cămară, din hol, și pînă la urmă a găsit. E drept că nu printre lucrurile vechi, dar s-a nimerit ceva care să se potrivească perfect: aparatul de uscat părul al mamei. Nu l-a stricat, a tăiat numai capetele celor două vergele subțiri care se încălzeau cînd aparatul era pus în priză. A fost greu, nu avea unelte potrivite, dar a reușit. Tăietura a ieșit atît de netedă, încît Victor a fost sigur că nimeni nu poate observa că cele două vergele sînt acum mai scurte. Pentru azi îi rămăsese ultima operație: montarea celor două bare în lăcașul lor. Operatia se dovedea mult mai complicată decît își închipuise el, dar era sigur de reușită. Parcă vedea chipul luminat al bunicii cînd îi va oferi poșeta reparată. Ba nu i-o va oferi, să nu se creadă că vrea să se laude. O va lăsa undeva la vedere, și surpriza va fi mai mare. Totuși, ca să fie sigur că discuția la telefon nu anunță cine știe ce surpriză, lăsă ușa întredeschisă.

- Da, zicea bunica, a mîncat bine de dimineață, a băut și laptele...

Victor se felicită în gînd că băuse laptele, nu-i plăcea, mai ales îndulcit cu mult zahăr, cum i-l pregătea bunica, dar, știind că va fi lăsat în pace după aceea, nu făcuse mofturi, ba spusese și sărut mîna pentru masă.

- Da, am pus mîncarea la fiert, dar m-am chinuit pînă am aprins focul, iar a uitat Tudor să-mi facă așchii uscate.

Victor o lăsă pe bunica să termine convorbirea care nu-l mai interesa; știa de mult unde lăsau părinții lui cheia. În pivniță e cald, mai cald ca în casă. Toporul e la locul lui, stiva de lemne neîncepută. Alege cîțiva

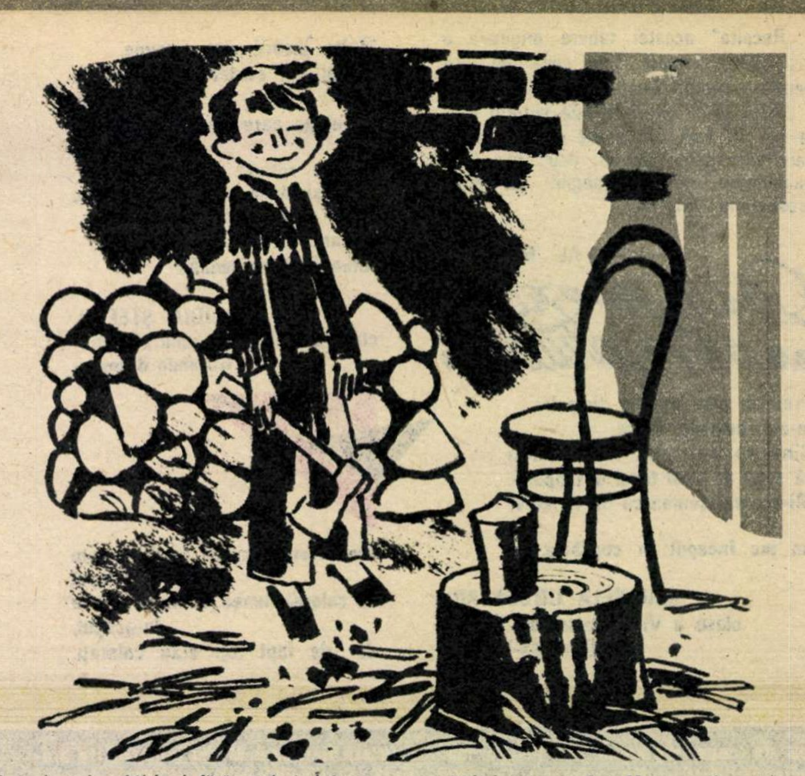

butuci mai subțiri și fără noduri. Într-un colț zărește patru stinghii de al căror rost nu auzise vorbindu-se în casă. Le cercetează și nu găsește că ar fi bune pentru altceva decît pentru așchii. Încearcă una. Se despică drept pe firul lemnului, dintr-un capăt în altul. Într-o clipă o preface în surcele. A doua are aceeași soartă. A obosit nițel, gîfîie, toporul e cam greu pentru puterile lui, dar nu se lasă. Despică toate cele patru stinghii în așchii subțiri, prelungi, numai bune de aprins focul. Cît se odihnește mai dă o raită cu ochii prin pivniță. După stiva de butuci mai găsește două. Sînt la fel cu primele, dar mai scurte. Cuprins de elan, le despică și pe acelea. Într-un colț sînt două scaune vechi, descleiate.. Chiar el le-a așezat acolo, îndată după mutare, cînd au adus mobila nouă. Tata încă de atunci zicea c-ar trebui puse pe foc. Mama se împotrivise, socotea c-ar putea fi reparate. Victor e de părerea tatei. Cu îndemînare și sîrguință le preface în așchii. Apoi își privește mulțumit isprava. În adevăr, acum va avea bunica cu ce să aprindă focul o lună sau două, poate chiar toată iarna...

- De unde vii așa transpirat și obosit? îl întreabă bunica de cum intră în casă. N-ai auzit cînd te-am strigat?

- Am fost la Nelu să văd ce rezultate i-au ieșit lui la probleme, minte Victor, gîndind să lase surpriza pentru a doua zi.

- Grăbește-te, să nu întîrzii, îndată e gata și masa.

Victor privește nedumerit acele ceasornicului. El crezuse c-a stat doar cîteva minute în beci, și cînd colo...

Ziua de școală a trecut cu bine. Adică

ROMAN FOILETON 123

Francisc Munteanu

PRINȚESA din ȘEGA

33

AGENTUL trimis la Pîncota se întoarse cu vești proaste: Andreea Bogdan nu fusese acolo de un an de zile. Dohotaru, supărat de insucces, suspendă supravegherea casei din Strada Florilor. Dacă fata n-a apărut de trei zile, probabil n-o să mai apară niciodată. Nu pentru că s-ar fi întîmplat ceva cu ea, ci pentru că a urmat tradiția comuniștilor încercați. A trecut în ilegalitate: alt nume, alt oraș, alte preocupări. Altminteri nu s-ar fi putut explica pasivitatea cu care au primit părinții vestea dispariției fetei. Din acest motiv hotărî să stea de vorbă cu tatăl fetei. Nu spera mare lucru de la o întîlnire cu Bogdan, dar exista totuși o șansă, și anume să scape fără să vrea un cuvințel. Și un singur cuvințel în termeni polițienești însemna încă o pistă.

Bogdan apăru în biroul lui Dohotaru pe baza unei simple citații.

- Știți ce mi se pare suspect, domnule Bogdan? Că dumneavoastră n-ați intrat în panică. Mie dacă mi-ar fi dis-

ROMAN FOILETON 124

părut fata...

- Aveți o fată?

- N-am. Dar dacă aș fi avut și ar fi dispărut...

Bogdan îl întrerupse:

- Ce ați fi făcut, domnule comisar șef?

- Înnebuneam.

- Vedeți, domnule comisar șef, eu n-am voie să înnebunesc. Dacă înnebunesc, nu pot lucra. Dacă nu pot lucra, n-am ce mînca. Și aș înnebuni dacă n-aș avea ce mînca.

- Și fata?

- Eu sper s-o găsiți dumneavoastră.

- Noi în orice caz ne străduim.

- Cred că nu îndeajuns. Nici n-ați răspuns la cererea mea.

- Ce fel de cerere?

- În care am reclamat că mi-a dispărut fata și în care am solicitat ajutorul poliției să mi-o găsească.

- Ai depus dumneata o plîngere că ți-a dispărut fata?

- Bineînțeles. Am și numărul de înregistrare. Chiar a doua zi cînd nu s-a întors acasă. Nu v-a comunicat domnul comisar Teșu?

- Nu mi-a spus nimic.

- Probabil din jenă. Pentru că am depus două plîngeri. Și la dumneavoastră și la procuratură. Domnul comisar Teșu, efectuînd percheziția, mi-a pricinuit o serie de pagube: mi-a rupt un pat, a rupt o perdea și mi-a sfîșiat o pernă. Eu nu prea am bani. Am cerut să mi se evalueze pagubele și să mi se plătească despăgubirile.

Enervat, Dohotaru se ridică în picioare:

- Am terminat, domnule Bogdan.

- Eu aș mai fi avut o rugăminte.

- Nu mă interesează decît problema fetei.

- Despre ea e vorba. Eu am convingerea că fiica mea e la dumneavoastră. Aș putea s-o văd?

Dohotaru se congestionă la față.

- Afară! Afară de aici!...

AVOCATUL Vasiliu tocmai terminase cina și se pregătea să asculte radio Londra, cînd auzi soneria. Prințesa tresări, dar nevasta avocatului o cuprinse în brațe, s-o îmbărbăteze:

- Nu te teme.

Vasiliu închise aparatul de radio, mută postul și-și puse halatul. Nevastă-sa i-o luă însă înainte:

- Lasă, deschid eu. Făcu semn Prințesei să se retragă în camera ei. Cine ar putea fi la ora asta?

Soneria țîrîi din nou și doamna Florina se duse în antreu. Trecură cîteva minute și nu reveni. Vasiliu vru tocmai să se ducă după ea, cînd îi auzi pașii. O întrebă îngrijorat:

- Cine a fost?

- Un domn scund, Dante Caramitru, dacă i-am înțeles bine numele. Spune că ești apărătorul lui și vrea neapărat să-ți vorbească.

- Nu i-ai înțeles bine numele. Caramitru ăsta e arestat.

- Dacă ar fi arestat n-ar fi la ușă.

aproape cu bine. A avut vreme în recreație să-și copieze problemele la matematică, să sublinieze subiectele și predicatele la română, să-și arunce ochii pe lecția de la geografie. Nu l-a ascultat la nimic, nici nu le-au fost controlate caietele.

Surpriza a venit abia cînd a ajuns acasă. Mama sosise chiar atunci și-și punea șorțul de bucătărie. Tata se plimba nervos prin cameră, umpluse scrumiera cu resturi de țigări, semn că venise mai de mult.

– Bine c-a sosit și Victoraș, încălzesc îndată mîncarea și stăm la masă, zise mama și coborî spre pivniță, să aducă niște așchii.

– Dar bunica? se miră Victor, iscodind cu ochii prin casă, ca și cum bunica ar fi putut fi ascunsă în cine știe ce ungher întunecat.

– Bunica, bunica! se enervă mai tare tata. Altceva nu știți decît bunica. Ai uitat ce zi e azi?

Aha, e joi, se dumiri Victor nemulțumit și el dintr-o dată. Joia are și bunica ziua ei liberă. Se întîlnește cu niște prietene și vorbesc de-ale lor. Victor știe despre ce anume discută, cînd era mai mic îl lua adesea și pe el la cîte una din aceste prietene, dar se plictisea îngrozitor, se vorbea despre oameni și întîmplări de demult, numai piscoturile erau bune. Vru să-și arate nemulțumirea, dar în clipa aceea intră mama, galbenă la obraz și cu ochii măriți, ca și cum ar fi văzut cine știe ce priveliște de groază.

– Tudore, zise ea vorbind aproape în șoaptă, tu ai făcut așchiile acelea din beci?

– Ce așchii? se încruntă tatăl plictisit. Nici n-am știut că vă trebuie așchii.

– Tudore, continuă mama cu vocea tot mai pierită, și, fixîndu-l cu o privire acuzatoare pe Victor, cineva a tăiat toate cele șase stinghii cumpărate pentru repararea mobilei din camera bătrînei, a distrus și scaunele vechi, a stricat și aparatul meu de uscat părul...

Privirile tatălui se întoarseră și ele spre singurul vinovat posibil în acea casă.

– De data asta nu mai scapi! vorbi el cu un glas atît de sumbru că Victor se cutremură. De data asta, repetă tata tot mai înnegurat la față, ai să faci cunoștință cu cureaua!

Victor n-ar putea spune cum a zvîcnit pe ușă, cum a ieșit pe poartă, cît și pe unde a colindat. Simțea parcă abătîndu-se asupra lui loviturile de foc ale curelei. Nu cunoștea cît de dureroase pot fi loviturile de curea, dar așa și le închipuia încă de cînd era mic și tatăl său îl amenința că pune mîna pe curea ca niște bice de foc pătrunzîndu-i adînc în carne.

Poate de oboseală, poate din cauza frigului care-l strîngea tot mai avan, începu să gîndească mai limpede. Trebuia să se ducă la cineva, să caute adăpost într-o casă. Dar la cine? La Nelu? La Mihaela? Și ce să le spună? Dac-ar fi mai devreme, ar putea să se ducă la școală. Acolo s-ar simți ca într-o familie. Are atîția prieteni la școală! Și la cercul pionieresc are prieteni. Dar acolo merge numai în anumite zile. Păcat că nu știe unde stă prietena aceea a bunicii. S-ar duce acolo, și bunica l-ar înțelege, l-ar ierta. Ea știe cum să-i îmbuneze pe tata, pe mama. Victor se simte atît de singur că-i dau lacrimile. Ce bine trebuie să fie acum acasă, unde focul duduie în sobe, masa e pusă, iar părinții îl așteaptă. „Noi nu te avem decît pe tine și tu nu ne ai decît pe noi și pe bunica, i-a spus de atîtea ori mama. Orice s-ar întîmpla, să cauți întotdeauna sprijin la părinții tăi". Vorbele acestea abia acum le înțelege cu adevărat. Simte parcă mii de fire care-l leagă de casă, de familie. Pașii îl poartă aproape fără voia lui. N-are mult de mers. Își dă seama că, de fapt, nici nu s-a îndepărtat prea mult de casă. Iat-o. Ce prietenoasă este, cum îi face semn, prin toate cele patru ferestre luminate, ca să se apropie mai repede, să se simtă în siguranță între pereții ei calzi, primitori, alături de cei dragi! Cu teamă și nădejde pătrunde în hol. Oricît de încet pășește, cei din casă l-au simțit. Stau în ușa deschisă a sufrageriei, parcă îl așteptau de mult. O clipă se privesc în tăcere.

– Victoraș, se repede bunica spre el, luîndu-l pe după umeri. Unde-ai fost, dragul bunicii? Privește ce surpriză mi-a făcut tatăl tău. Și-i arată o poșetă mare, lucioasă, mirosind puternic a material proaspăt, ținut multă vreme în cutie.

– Ei, lemnarule, ai lucrat degeaba, îl ia în primire și mama, mîngîindu-l cu mîna ei blîndă, tămăduitoare. Gata, ne-am instalat plita electrică...

– Cît despre curea, vine și rîndul tatălui să-și spună cuvîntul, se vede că de-acum ești prea mare pentru așa ceva. Mai bine să ne înțelegem ca între bărbați.

Lui Victor i-au năvălit în ochi lacrimi multe, multe, care i se revarsă pe obraji. Ar vrea să spună și el ceva, dar nu poate, încearcă să-i îmbrățișeze dintr-o dată pe toți cei trei oameni dragi din jurul său cu brațele lui mici, întinse ca niște aripi, care-l poartă deasupra întîmplărilor dintr-o zi grea, încărcată de surprize.

Carte pentru fata GU
o fetiță cum ești tu
EDITURA ION CREANGĂ

Versuri de **DANIELA CRĂSNARU**

Flori cu funde

Floarea asta parcă are
fundă-n creștet. Nu-i așa?
Nu știam că-s Flori-cu-Fundă
roz și bleu din catifea!
Funde mov cu picățele
roșii, străvezii, tărcate
și pe unele din ele
desenați doi ochi uimiți
cu puf alb împrejmuiți.
Zici că-s Flori-cu-Funde. Nu?
Bine. Ai să vezi chiar tu
fundele tremurătoare
cum se-nalță către soare.
Spune-mi, ai văzut vreodată
funde vii și zburătoare
cu polen pe aripioare?
Flori-cu-Funde?
Da de unde!
Fluturi coborîți pe flori
care-n limba fluturească
le învață pe-ndelete
cum să facă să plutească.

Floarea de cais

Uite, ninge cu petale!
Pomii-s îmbrăcați în zale
de flori roz și de flori albe.
Primăvară, joc de salbe
argintii și parfumate
prin văzduh învolburate!
Peste toate ale Firii
umblă duhul înverzirii.
Fată mică, ce-ai în palmă?
Ce ascunzi în pumnu-nchis?
E cumva vreo nestemată
sau e-o floare străvezie
parfumată, de cais?

Să intre?

– Da.

Caramitru intră nonșalant cu pași de dans, ca un acrobat de circ.

– V-am promis că vă fac o vizită.

– Vă mărturisesc, nu m-am așteptat să vă țineți de promisiune. Normal, dumneavoastră ar trebui să fiți în celula numărul 4 din închisoarea comunală.

– Deși celula era răcoroasă, am renunțat la ea. Domnule avocat, am putea să discutăm între patru ochi?

– Față de nevasta mea nu am secrete. Nici măcar profesionale. Vă rog, luați loc.

Dante Caramitru se așeză în fotoliu și-și întinse picioarele mult înainte pe covor. Ca acasă.

Vasiliu așteptă ca oaspetele să nu se mai fițîie, apoi continuă:

– Normal ar trebui să anunț poliția. Nu fac asta pentru că sînt curios cum ați reușit să evadați.

– N-am evadat, domnule avocat. Am trimis un bilețel domnului comisar șef Dohotaru și mi s-au deschis toate ușile.

– Sînteți prieten cu dumnealui?

– Nu, domnule avocat. Mi-e dușman...

– Nu înțeleg.

– Tocmai pentru că mi-e dușman vrea să scape de mine. Ar vrea să plec oriunde numai să nu stau la Arad. Cînd mă vede, îi produc alergie.

– Mă rog, nu înțeleg, dar n-are nici o importanță. Cărui fapt am onoarea acestei vizite?

– Am fost prădat.

– Dumneavoastră? întrebă mirat Vasiliu.

– Să știți că sînt rechini mai mari decît mine. Așa cum ați auzit. Am fost prădat.

– Vă ascult...

– Nu știu cum să încep...

– Poate n-ar fi rău dacă ați începe cu începutul.

– Desigur. Dar povestea mea are mai multe începuturi. Cum ziceam, am fost furat. Mi s-au luat două mii de duzine de lame de ras. Poate ați auzit de marca „Gilette"?

– Eu mă rad la frizer.

– Mă rog. Lamele valorează peste 200 de mii de lei.

– Îl cunoașteți pe hoț?

– Desigur. Dar întîi aș vrea să vă relatez toată povestea să nu vă speriați.

– Nu sînt un om sperios.

– De aceea am și venit la dumneavoastră.

– Ale cui erau lamele?

– Ale mele.

– Bănuiți de ce v-am pus această întrebare. Comercianții români rar fac rost de mărfuri străine.

– Vedeți, ăsta e un alt început. Dacă lamele erau oficial ale mele, nu mă lăsam furat.

– Vreau să cunosc proveniența lor.

– Crucea Roșie. Vă ofer 50 de mii. Bineînțeles dacă intru în posesia lor.

– Dacă provin de la Crucea Roșie, voi face totul ca să nu intrați în posesia lamelor.

– Asta e ultimul dumneavoastră cuvînt?

– Ultimul.

Caramitru își aprinse o țigară fără să-și ceară voie.

– Atunci am o altă variantă. Pot să mă răzbun?

– Nu înțeleg.

– Lamele mi-au fost confiscate de domnul comisar șef Dohotaru.

– Dohotaru? ridică Vasiliu sprîncenele.

– Da. Mi-a propus să dispar și, dacă tac, nu ia nici o măsură împotriva mea. Dar de ce să tac? De ce să se îmbuibească el din munca mea?

– Și v-a propus această afacere așa, deschis?

– Da, pentru că nu aveam martori.

– Și lamele sînt la el?

– La el. N-am plecat din oraș ca să mă răzbun. N-am avut bani, m-am apucat de escrocherii. Voiam să fac o spargere la el să-mi iau lamele înapoi. Din păcate, casa lui e păzită. Speram să vă iau aliat ca să tratați cu el. Dacă nu, să înfunde pușcăria!

– Un singur lucru vă pot promite, domnule Caramitru: voi face totul ca lamele să revină în proprietatea Crucii Roșii.

(Va urma)

CAMPIONII ZĂPEZILOR — RENII

În spaţiile aspre ale nordului, în preajma cercului polar, între paralelele 60° şi 70° se întinde imperiul puţin ospitalier al tundrei. Climatul aspru face ca aici, unde nici vara solul nu se dezgheaţă în profunzime, să crească o vegetaţie săracă, adaptată la frig, la excesul de umezeală şi vînturile năprasnice. Acest climat face imposibilă creşterea copacilor. În absenţa lor, scurta vară arctică, în cursul căreia temperatura medie a zilei nu depăşeşte 10°C, permite numai dezvoltarea unei vegetaţii pitice, alcătuită în special din muşchi, licheni şi unele graminee. Puţine plante cu flori înveselesc peisajul auster al tunderi.

Fauna este mai bogată, dar mamiferele, păsările şi insectele luate la un loc nu depăşesc 60 de specii. Printre animale se remarcă lesne silueta originală a renului. Lipsit de maiestatea cerbului, dar aproape la fel de graţios, renul este una dintre fiinţele cel mai bine adaptate la viaţa nordului.

A fost odată... Epoca renului!

În legendele nordului, renul ocupă locul pe care în basmele noastre îl ocupă calul. Mai puţin viteaz, el este tovarăşul credincios şi sfătuitorul înţelept al omului.

Prietenia dintre om şi ren datează din vremuri imemoriale. În trecutul îndepărtat al omenirii, acest animal avea o răspîndire uriaşă. Unii cercetători numesc perioada dintre anii 35000 şi 8000 înaintea erei noastre Epoca renului. Ei se bazează pe faptul că, printre vestigiile începuturilor civilizaţiei arhaice, obiectele confecţionate din oase şi coarne de ren se găsesc în cantităţi impresionante şi pe o arie vastă, ceea ce atestă rolul important pe care blîndul rege al tundrei de astăzi îl ocupa în economia primitivă, atît ca sursă de hrană cît şi de materii prime.

Renul rămîne un auxiliar de neînlocuit pentru populaţiile nordului îndepărtat. Puţin pretenţios, căutîndu-şi răbdător hrana sub crusta de zăpadă îngheţată pe care o sparge cu copitele, renul îndură fără crîcnire, în anumite limite, viscolele şi gerul. Aceste limite determină migraţia lui. În Siberia Orientală, de pildă, renii, care în mod obişnuit populează munţii nordului, coboară iarna spre sud, către taiga. Turmele crescătorilor de reni migrează şi ele în căutarea unui climat mai dulce şi a unei hrane mai abundente.

Animal excelent adaptat la condiţiile nordului, renul este şi astăzi preţios. Domesticit numai pe jumătate, el rămîne cărăuşul ideal pentru teritoriile puţin primitoare din preajma cercului polar de nord. Renul apare în Siberia, ca şi în Norvegia, Laponia şi nordul american. Numai în Suedia sînt recenzate peste 300 000 de exemplare.

Uimitoarea memorie a crescătorilor de reni

Întors dintr-o călătorie în nordul Suediei, marele naturalist Carl Linné (1707–1778) istorisea uimit că laponii crescători de reni pot identifica foarte precis fiecare exemplar din turmă. Performanţa rămîne extraordinară, dacă precizăm că în urmă cu două sute şi ceva de ani laponii nu-şi marcau animalele, iar astăzi o fac numai rareori. Cum poate să fie identificat un ren dintr-o turmă care numără sute dacă nu mii de exemplare? După cercetări destul de dificile, secretul a fost aflat.

Crescătorii de reni laponi au mai multe feluri de a-şi clasa animalele. Un număr de cuvinte consacrate le clasează după vîrstă şi sex, iar în cazul femelelor după numărul puilor. Pînă la şapte ani, renul tînăr îşi schimbă anual denumirea!

Un al doilea grup de termeni descrie ce aspect are blana animalului. Opt cuvinte surprind nuanţele dintre alb şi un cenuşiu aproape negru. Alte noţiuni precizează aspectul petelor de pe corp, de pe cap şi picioare. Se spune, de pildă, cu un singur cuvînt: renul cu pete mici în formă de picătură risipite de-a lungul spinării sau, cu o altă vocabulă: renul cu o pată albă pe frunte şi una triunghiulară pe gît. Economic, nu?

Un al treilea şir de noţiuni este consacrat descrierii coarnelor. Circa 80 de cuvinte precizează mărimea coarnelor, gradul de înclinare a lor, gradul de curbură, numărul ramurilor şi grosimea lor, calitatea fixării etc. Înclinarea coarnelor este descrisă prin două serii de cuvinte, care le surprind aspectul văzut atît din faţă cît şi din profil. Un singur cuvînt ca „ngai' de" spune crescătorului că este vorba despre un ren cu coarnele aplecate înapoi aproape orizontal, ridicîndu-se brusc spre capăt. „Len' zi" înseamnă ren ale cărui coarne se îndepărtează mult unul de altul ş.a.m.d.

Al patrulea lexic precizează comportamentul animalului atît în sînul turmei cît şi faţă de om: renul căruia îi place să se izoleze de turmă, cel care se vîră mereu în fruntea turmei în mers, ren ascultător, ren încăpăţînat, fricos etc.

Iar al cincilea grup de cuvinte notează particularităţile dobîndite.

Folosind cele cinci grupuri de cuvinte şi combinaţiile lor nenumărate, crescătorii de reni pot descrie cu precizie absolută orice animal. În total este vorba de cîteva mii de termeni folosiţi în mod curent de aceşti aşi ai memoriei. În practică, nu toţi cei cinci termeni trebuie folosiţi, pentru identificarea unui ren rareori fiind necesare mai mult decît trei noţiuni, alese din toate grupurile de cuvinte.

Campionii rămîn campioni

Recent un călător povestea o întîmplare. Lunecînd uşor pe schiuri, un crescător îşi inspecta turma. El număra cu voce joasă animalele pe categorii de vîrstă, sex etc. În final a constatat că două animale lipsesc, precizînd: sînt doi reni de trei ani. A numărat apoi renii de această vîrstă, clasîndu-i după culoarea blănii şi forma coarnelor. A aflat apoi că lipseau un ren uşor de condus şi unul gri-brun şi încăpăţînat. Două săptămîni mai tîrziu, vizitînd turma vecină şi întrebînd de renii săi, i s-a răspuns că au fost văzuţi în turma unui al treilea crescător, la care s-au ataşat. Cîteva luni mai tîrziu, cînd s-a ivit ocazia, renii au fost înapoiaţi stăpînului lor.

Campioni ai adaptării la condiţiile nordului îndepărtat, renii îşi îndeplinesc menirea şi în secolul nostru. Ei rămîn imbatabili în competiţia perpetuă pe care o presupune viaţa sub aurora boreală.

Clasificarea după coarne a renilor: a) baddjin gietta: coarnele principale se ridică aproape vertical; b) tseggo: coarne ale căror vîrfuri sînt puţin depărtate şi se ridică aproape vertical; c) fakka-mokke: coarne cu vîrfurile foarte curbate; d) gerdo: coarne cu trei ramuri; e) gavvaris: coarne care din profil sînt curbe; f) gukkis: coarne lungi; g) sukkis: coarne cu multe excrescenţe; h) saggi: coarne drepte şi cu puţine ramuri; i) [illegible]: coarne cu extremităţi divergente; j) [illegible]: coarne asimetrice; k) giellan: coarne care, văzute din faţă, sînt curbe.

ZĂPEZI DE APRILIE

Stăteam pe malul înalt al Baikalului prinşi într-un vîrtej de zăpezi rotitoare. Eram aproape dezorientaţi din cauza furtunii de fulgi care nu ne dădeau voie să deschidem bine ochii, să putem desluşi locul anume pe unde puteam coborî spre sloiurile lacului. Pentru un moment vîntul se domoli şi cineva strigă victorios: „Veniţi, iute, se vede scara de mesteacăn! Pe-acolo putem coborî..." Doar cîţiva dintre noi ajunseră să vadă scara de mesteacăn, căci crivăţul ridică iarăşi trîmbe de ace de gheaţă care ne întunecară orizontul. Dar nu ne mai putea împiedica să înaintăm. Ţinîndu-ne de mînă, mergeam spre treptele acelea albe de lemn. Înainte de a pune piciorul pe prima treaptă, ne prindeam zdravăn de balustrada subţire cu scoarţă albă. Picioarele alunecau aproape fără voie pe învelişul de gheaţă al treptelor şi aşa, mai mult cu puterea braţelor, coboram rapid panta malului spre Baikalul îngheţat.

Primul contact cu apa lacului au fost nişte... gheţari imenşi de un albastru neobişnuit. Păreau nişte cristale uriaşe pentru a căror culoare s-ar fi dizolvat acuarelele albastre de un senin transparent. Aşa este apa Baikalului, albastră, nepoluată!

Acolo, sub malul înalt, vîntul se mai îmblînzise parcă. Treceam pe podul de gheaţă printre vapoarele înţepenite între sloiuri, înaintînd pe întinderea albă. Din cînd în cînd rafalele puternice ale vîntului ne opreau şi ne făceau să ne ferim pentru a nu primi zăpada chiar în faţă.

Înaintăm pe drumul alunecos cînd, drept în faţa noastră, printre trîmbe de zăpezi, am observat cîteva siluete aplecate deasupra gheţii. „Sînt pescari, la copcă!" îşi dădu cineva cu părerea. Faptul că nişte oameni erau acolo departe, ne-a dat curaj şi am pornit-o înspre ei. Pe măsură ce ne apropiam însă, ne-am dat seama că, de fapt, erau nişte copii. Trei băieţi şi două fetiţe: Iurik, Gulea şi Maşa, Pavka şi Murat, înconjuraţi de fel de fel de ustensile, ferăstraie, cuţite zimţate, toporişti cu colţi pe o parte şi cu creastă netedă pe cealaltă parte. Toţi munceau de zor la... copci. Nimic nu-i deranja. Nici vîntul care fugărea zăpezile deasupra gheţii, nici gerul şi nici chiar noi. Munceau cu toată seriozitatea la copci. „Vreţi să pescuiţi?" i-am întrebat noi. „Nu, nici vorbă, nu pescuim!" „Şi copcile de ce le faceţi?" „Pentru prietenii noştri..." ne-a răspuns rîzînd Gulea, dorind să ne pună în încurcătură. După ce ne-am exprimat nedumerirea, am aflat că, de fapt, ei făceau copcile pentru focile care trăiesc dedesubt, în apele Baikalului, sub gheaţa aceea groasă. Ne spuneau cu convingere că foca albă de Baikal, această specie specifică lacului, are nevoie de aer. Că focile îşi deschid multe ochiuri de aerisire încă din primele zile de toamnă, dar spre primăvară, cînd unele copci se mai acoperă, le prind tare bine cele făcute de ei, de copiii de la cercul „Prietenii naturii".

Îngheţaţi de ger, de crivăţul care şfichiuia fără încetare, i-am invitat să facă drumul de întoarcere cu noi. Dar nu, nu s-au clintit de la lucrul lor. „Nouă nu ne e frig, şi-apoi zilele acestea iarna a fost caldă pe aici, pe la noi", ne-a spus tot vorbăreaţa Gulea. N-am contrazis-o. Ne-am amintit numai că, atunci cînd pornisem spre Baikalul îngheţat, termometrul de la intrarea Institutului de cercetări arăta –40° Celsius...

Acolo, departe, printre perdelele zăpezilor de aprilie, copiii ne făceau semne prieteneşti cu mîinile ascunse în mănuşile mari, îmblănite. Erau noile noastre cunoştinţe, pionieri la şcoala de pe malul Baikalului.

LIDIA NOVAC

Cutezătorii

Redactor şef: MIHAI NEGULESCU
Secretar responsabil de redacţie: OVIDIU ZOTTA

Responsabil de număr: COSTACHE ANTON
Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: ION MIHĂESCU

REDACŢIA: Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti 33; Telefon: 17 60 10; ADMINISTRAŢIA: Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departament export-import presă P.O.B. 136—137. Telex: 11226 Bucureşti

Index 41633 12 pagini, 1,50 lei

ÎNTÎLNIREA DE PE PLANETA MISTERIOASĂ

Rezumatul episodului precedent

Cei trei se trezesc într-un labirint de culuare şi separaţi unul de celalalt. Incep să se caute folosind sistemele de orientare radio cu care sînt echipaţi.

SCENARIUL: SORIN ŞTEFĂNESCU

11

DESENE: ION şi V. MIHĂESCU

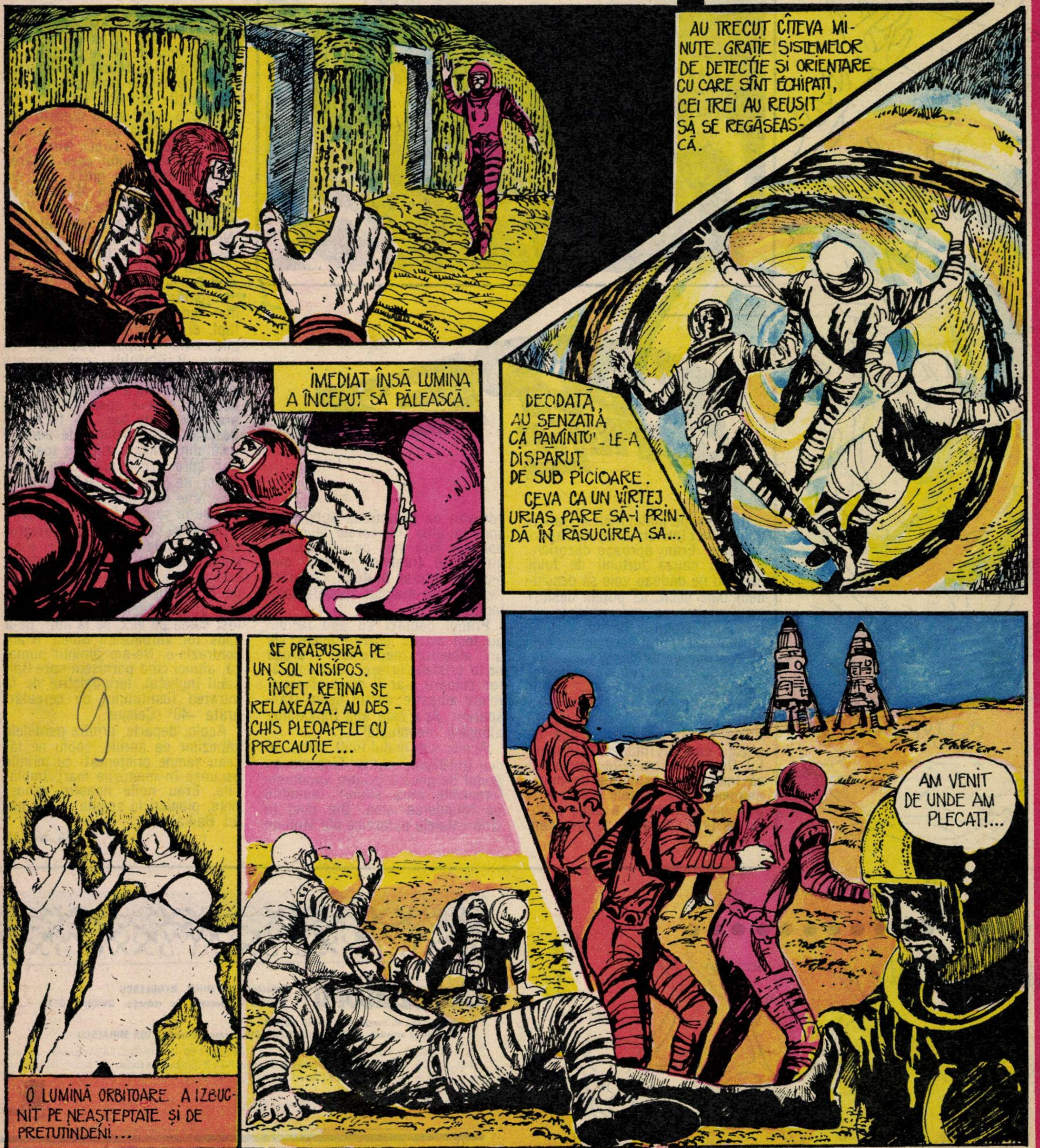
AU TRECUT CÎTEVA MINUTE. GRAȚIE SISTEMELOR DE DETECȚIE ȘI ORIENTARE CU CARE SÎNT ECHIPAȚI, CEI TREI AU REUȘIT SĂ SE REGĂSEASCĂ.
IMEDIAT ÎNSĂ LUMINA A ÎNCEPUT SĂ PĂLEASCĂ.
37
DEODATĂ, AU SENZAȚIA CĂ PĂMÎNTUL LE-A DISPĂRUT DE SUB PICIOARE.
CEVA CA UN VÎRTEJ URIAȘ PARE SĂ-I PRINDĂ ÎN RĂSUCIREA SA...
O LUMINĂ ORBITOARE A IZBUCNIT PE NEAȘTEPTATE ȘI DE PRETUTINDENI...
SE PRĂBUȘIRĂ PE UN SOL NISIPOS.
ÎNCET, RETINA SE RELAXEAZĂ. AU DESCHIS PLEOAPELE CU PRECAUȚIE...
AM VENIT DE UNDE AM PLECAT!...

9

Cutezătorii 41

JOI, 13 OCTOMBRIE 1983
ANUL XVII (NR. 836)

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

9

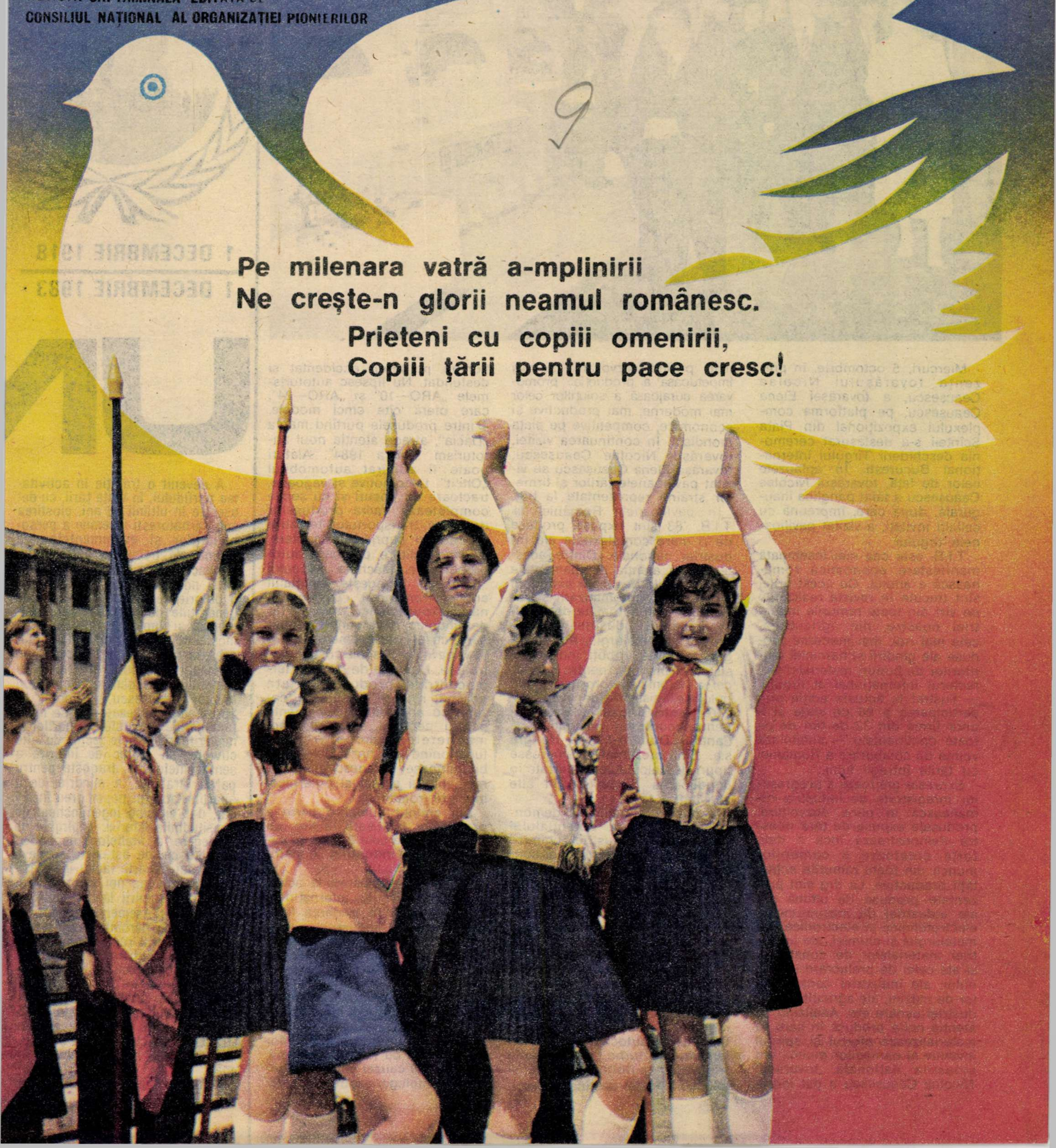

Pe milenara vatră a-mplinirii
Ne crește-n glorii neamul românesc.
Prieteni cu copiii omenirii,
Copiii țării pentru pace cresc!

ROMANIA 83
CHIMIA 83
ROMANIA
I.M. ROMAN

Miercuri, 5 octombrie, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, pe platforma complexului expozițional din Piața Scînteii s-a desfășurat ceremonia deschiderii Tîrgului internațional București. În aplauzele celor de față, tovarășul Nicolae Ceaușescu a tăiat panglica inaugurală, după care, împreună cu ceilalți invitați, a vizitat pavilioanele tîrgului.

T.I.B. este cea mai însemnată manifestare economică românească a anului. Cu acest prilej sînt trecute în revistă realizările de vîrf din toate ramurile industriei noastre, din agricultură, cele mai noi, mai moderne produse ale gîndirii și hărniciei făuritorilor de bunuri materiale. Caracterul internațional al tîrgului — ilustrat la actuala ediție prin participarea a 26 de state și a unor firme din 32 de țări de pe toate continentele — subliniază voința de colaborare a României cu țările întregii lumi.

Expresie grăitoare a progreselor înregistrate de industria românească în plină dezvoltare, produsele expuse de țara noastră demonstrează încă o dată forța creatoare a oamenilor muncii din toate ramurile activității productive. La tîrg sînt prezentate produse de ultimă oră ale industriei de mașini-unelte, electrotehnice și electronice, ale metalurgiei și chimiei, ale industriei materialelor de construcții și ale celei de prelucrare a lemnului, ale industriei construcțiilor de mașini, ale agriculturii, industriei ușoare etc. Analizînd cu atenție noile produse în care se materializează efortul și spiritul inventiv al oamenilor muncii din industria națională, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat îndrumări privind dezvoltarea și mai impetuoasă a producției, promovarea curajoasă a soluțiilor celor mai moderne, mai productive și economice, competitive pe piața mondială. În continuarea vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu au vizitat pavilioanele țărilor și firmelor străine reprezentate la tîrg.

În pavilioanele României la T.I.B. '83 sînt expuse produse de o mare complexitate ale industriei naționale. Dintre acestea atrag atenția echipamentele și instalațiile destinate extinderii mecanizării, automatizării și robotizării: linii automate de prelucrare pentru industria de automobile și metalurgie, noi strunguri multiple, roboți industriali, sistemul modular pentru conducerea automată a proceselor tehnologice, sisteme de dispecerizare pentru irigații și desecări, pentru controlul navigației pe Canalul Dunăre-Marea Neagră ș.a. Sînt prezentate numeroase tipuri de calculatoare utilizate în conducerea producției, în alte activități.

Expoziția „Chimia '83" demonstrează sporirea potențialului productiv al industriei chimice românești, modernizarea ei continuă, extinderea și diversificarea exportului produselor acestei ramuri de primă importanță a economiei noastre. Dintre acestea se remarcă noile cauciucuri sintetice, produsele fotosensibile, o gamă largă de produse din cauciuc și mase plastice.

De mare interes se bucură în rîndul vizitatorilor autovehiculele, de la cele echipate cu motoare de 360 CP la autotractoarele și autocamioanele din familia 256 turbo, autotrenurile frigorifice, autobasculantele și autocamioanele destinate funcționării pe teren accidentat și desfundat. Nu lipsesc autoturismele „ARO—10" și „ARO—24", care oferă cîte cinci modele. Dintre produsele purtînd marca „Dacia", atrage atenția noul autoturism „Dacia 1984". Alături poate fi admirat automobilul „Oltcit". Locomotive și vagoane, tractoare cu pneuri și cu șenile completează gama produselor destinate transportului terestru. Cel aerian cuprinde elicoptere, avioane utilitare, planoare, autopropulsoare. Macheta avionului „Rombac" întregește evantaiul aripilor românești. Transportul naval expune tancul transportor de amoniac, nave pentru containere, cu un deplasament de 870 tdw, nave de pescuit costier, petroliere. Machete de hidro și termocentrale produse în țara noastră, rotoare de turbine, cazane cu abur, alte echipamente pentru centrale electrice, apoi machetele termocentralelor funcționînd pe bază de șisturi bituminoase întregesc imaginea momentului actual al puternicei industrii românești.

Am amintit numai o parte a produselor înfățișate la tîrg. La ele se adaugă cele 24 000 de exponate ale industriei noastre ușoare.

Pavilioanele României la actuala ediție a Tîrgului internațional București pun în evidență forța și dinamismul industriei socialiste, dezvoltarea impetuoasă a întregii economii naționale pe calea progresului tehnic și a modernizării. T.I.B. '83 este o ilustrare convingătoare a politicii României de extindere continuă a relațiilor sale economice externe, de întărire a legăturilor de prietenie cu toate țările lumii, în interesul cauzei păcii, colaborării și înțelegerii între popoare.

Patrie română-țară de e

1 DECEMBRIE 1918

1 DECEMBRIE 1983

UN

A devenit o tradiție în activitatea partidului, în viața țării, cu deosebire în ultimii 18 ani, cinstirea sub sărbătorești insemne a personalităților și evenimentelor de seamă ale trecutului național și, prin aceasta, a eroicej și îndelungatei noastre istorii. Înțeleasă ca o datorie de recunoștință față de generațiile de înaintași care prin munca și lupta lor ne-au lăsat moștenire o țară liberă și unită, această cinstire este, totodată, în concepția partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, un prilej de aprofundare a tezaurului de învățăminte ale trecutului, a marilor și nepieritoarelor sale lecții. Cu alte cuvinte, un mijloc de întărire a sentimentelor de dragoste pentru patria străbună, a mîndriei de a aparține acestui popor greu încercat, dar nicicînd îngenuncheat de vicisitudinile istoriei; o pîrghie de înțelegere a înaltelor răspunderi pe care cei de astăzi le au de a duce mai departe făclia înaintașilor și a adăuga noi valori și frumuseți moștenirii lăsate nouă de aceștia. Cu asemenea gînduri și însuflețit de fierbinte dragoste de patrie, poporul român întîmpină – așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară din municipiul Cluj-Napoca prilejuită de deschiderea noului an de învățămînt – cea de-a 65-a aniversare a unirii Transilvaniei cu România și a făuririi statului național unitar român.

Aducem o înaltă cinstire măre-

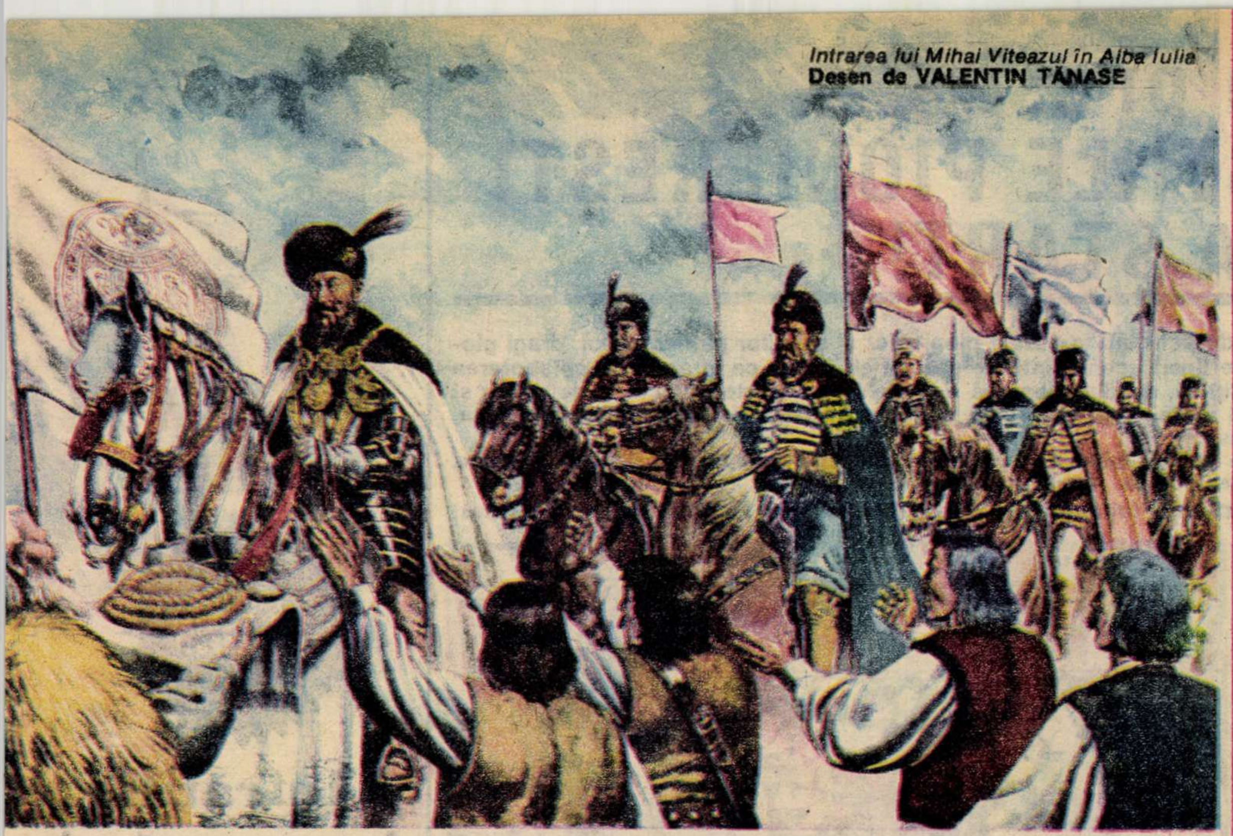

Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia
Desen de VALENTIN TĂNASE

IREA

ARC DE TRIUMF SPRE O NOUĂ ISTORIE A PATRIEI

ţului act istoric de la 1 Decembrie 1918, deoarece s-a împlinit atunci un vis de veacuri al poporului nostru, un ideal care i-a luminat întreaga existenţă. Căci unirea a fost, din adîncuri de vreme, visarea iubită a voievozilor noştri cei mari, gîndul care a încălzit mereu inima şi cugetul cărturarilor legaţi de popor şi, mai ales, dorul cel mare al mulţimilor. Unirea a fost rază de speranţă în vremuri de grea cumpănă, reazemul care i-a dat tăria spre a se ridica peste furtunile istoriei.

Aduce poporul nostru înaltă cinstire glorioasei înfăptuiri de acum 65 de ani, fiindcă ea stă peste timp ca nepieritoare mărturie a puterii pe care i-o dă unui popor, fie el cît de mic, conştiinţa dreptăţii şi a legitimităţii idealului său. Căci, spre a trăi ziua de mîndră sărbătoare de la începutul acelui cald decembrie al anului 1918, poporul român a lucrat, a luptat şi a sîngerat, secol după secol, stînd ca un singur om, tare şi neclintit, în jurul steagului său de luptă pe care era înscris măreţul ţel, biruind toate potrivniciile vremurilor.

Aduce, deopotrivă, poporul nostru înaltă cinstire unirii pecetluite la 1 Decembrie 1918 pentru că ea a deschis un făgaş nou istoriei sale multimilenare, creînd condiţii favorabile afirmării vocaţiei constructive şi puterii sale creatoare, folosirii uriaşelor energii ce sălăşluiau în el pentru accelerarea progresului său economic; pentru că în ţara reîntregită atunci s-au întărit forţele ce se pronunţau pentru o lume nouă, mai bună şi mai dreaptă – în primul rînd mişcarea muncitorească revoluţionară –, a crescut rolul lor în viaţa politică a ţării. Întărite şi avînd în frunte un încercat conducător – Partidul Comunist Român – aceste forţe aveau să întregească unitatea şi libertatea naţională, dobîndite în 1918 , cu libertatea socială, zdrobind orînduielile întemeiate pe exploatare şi asuprire, înălţînd pe pămîntul patriei societatea nouă, socialistă.

Unirea înfăptuită la 1 Decembrie 1918 avea adînci şi străvechi rădăcini, trainice temeiuri istorice. Căci de o parte şi de alta a Carpaţilor, în ciuda hotarelor înălţate de vicisitudinile timpurilor, trăia din vechime unul şi acelaşi popor, muntenii, moldovenii şi transilvănenii fiind ramuri ale aceluiaşi puternic şi viguros stejar. Munteni, moldoveni şi transilvăneni aveau cu toţii aceeaşi străveche obîrşie daco-romană, vorbeau aceeaşi limbă „mult dulce şi frumoasă", ce-şi păstrase neschimbată prin vremuri pecetea sa daco-romană, ştiindu-se „oameni ai pămîntului" acesta românesc, pe care l-au lucrat şi l-au împodobit an după an şi secol după secol cu sudoarea frunţii şi braţelor lor, pe care l-au apărat cu piepturile lor în faţa atîtor lacomi năvălitori, pe care l-au cîntat în nepieritoare doine ori balade. Munteni, moldoveni şi transilvăneni aveau acelaşi fel de a fi, a gîndi şi a simţi, acelaşi port şi aceleaşi obiceiuri, aceleaşi poveşti şi legende, aceleaşi hore şi doine, aceleaşi speranţe şi nevoi.

Pe asemenea trainice temeiuri se statornicisera între ţările române-surori legături politice, economice, culturale mereu mai strînse, mereu mai ample. Carpaţii, ferăstruiţi de zeci de pasuri şi trecători, nu fuseseră nicicînd un perete de piatră despărţitor, ci o adevărată punte de legătură între români. Voievozi şi cărturari, negustori, meseriaşi ori ţărani, trecînd dintr-o parte în alta a munţilor se simţeau, oriunde, la ei acasă, printre ai lor. Evenimentele petrecute într-una dintre ţările române găseau răsunet adînc în sufletele şi inimile românilor din celelalte două ţări, erau trăite într-un cuget şi într-o simţire de către toţi românii. Iar toate la un loc spuneau că peste graniţele politice ce-i despărţeau românii se simţeau membri ai unei singure şi mari familii. Aflîndu-se alături, sprijinindu-se una pe alta, ţările române au alcătuit un puternic zăgaz de care s-au spart de atîtea ori talazurile oştilor străine cotropitoare. Ţările române au reuşit să-şi păstreze în tot cursul Evului Mediu fiinţa lor statală şi dreptul de a se cîrmui potrivit tradiţiilor lor, în vreme ce de pe harta Europei dispăruseră multe dintre statele cu care se învecinau.

Pe această temelie şi pe asemenea tradiţii s-a rezemat, la cumpăna dintre veacurile al XVI-lea şi al XVII-lea, prima unire politică a ţărilor române, înfăptuită prin gîndul şi fapta lui Mihai Viteazul. Dar potrivnicii unirii, dinlăuntru ori dinafară, s-au aliat împotriva domnului unificator, a măreţei sale opere şi l-au răpus mişeleşte. Unirea s-a destrămat, continuînd însă să lucreze în adîncuri, adică în sufletul poporului, iar numele Viteazului, păstrat şi ocrotit ca o comoară de preţ în inimi, a devenit stindard de luptă şi necontenit îndemn la efort şi acţiune pentru refacerea vechii Dacii. Cu fiecare an ce avea să treacă, încrederea în apropierea ceasului de biruinţă al idealului unirii s-a înstăpînit tot mai adînc în conştiinţe, s-a întărit necontenit. Şi stăpînind milioane de conştiinţe, şi trăind în milioane de inimi, nu putea să nu triumfe.

Întîia biruinţă pe acest drum a reprezentat-o Unirea Principatelor Române făptuită în ianuarie 1859. Atunci, munteni şi moldoveni, înfrăţiţi într-o mîndră, uriaşă horă a inimilor, au secat dintr-o sorbire Milcovul, pîrîul fără putere ce despărţea de atîta vreme pe fraţi de fraţi. Un stat nou, România, s-a ivit pe harta lumii şi a pornit cu firească încredere să străbată veacurile. Fără de seamăn au fost atunci bucuria şi speranţa ce s-au revărsat în inimile românilor transilvăneni, aşa cum ne spun cuvintele omului politic ardelean George Bariţiu, care fusese martor ocular al evenimentelor de la Bucureşti din 22, 23, 24 ianuarie 1859: „Faptul este atît de mare, bucuria atît de mare, că pana tremură în mîna mea şi o las".

Măreţia faptului, însemnătatea lui s-au vădit curînd. România a păşit în ritmuri mai rapide pe calea progresului social-economic, şi-a făurit structuri moderne în consens cu cerinţele vremii, desprinzîndu-se din negurile trecutului feudal. La mai puţin de două decenii, ţara şi-a dobîndit independenţa, pecetluind-o cu jertfele fiilor săi pe cîmpurile de bătălie ale Războiului din 1877–1878. Iar participarea masivă a voluntarilor ardeleni la Războiul independenţei, ampla mişcare care a cuprins Transilvania pentru sprijinirea efortului de război al României arăta limpede minţilor clarvăzătoare nu numai că atunci „Cauza ostaşului român era o cauză generală română", că „despărţit ori depărtat fratele-i tot frate", ci şi că unirea românilor într-un singur stat nu mai era, nu mai putea fi departe.

Iar istoria avea să dea dreptate celor ce au gîndit, celor ce au simţit astfel. La patru decenii de la Războiul independenţei, prin istoricele hotărîri ale măreţei Adunări naţionale de la Alba Iulia, se desăvîrşea, la 1 Decembrie 1918, statul naţional unitar român. România unită se înscria ca un fapt împlinit în cartea veacurilor.

SILVIU ACHIM

Atelier de presă Cutezătorii

SUBREDACȚIILE PIONIEREȘTI DIN NOU LA START!

Odată cu începutul unui nou an de activități la casele pionierilor și șoimilor patriei, și voi, dragi pionieri-reporteri, v-ați reluat munca de tineri ucenici într-ale gazetăriei. Dorim ca în acest an colaborarea cu voi să fie și mai bogată. Pregătiți-vă, așadar, degrabă carnetele de reporter, blocurile de desen și aparatele de fotografiat, pentru a fi mereu prezenți acolo unde se desfășoară o activitate importantă, unde se ivește o inițiativă frumoasă.

Iată, în prim-plan se află în aceste zile ALEGERILE PIONIEREȘTI. Scrieți-ne despre dezbaterile care au loc, despre cei cărora le acordați încrederea voastră. Trimiteți și fotografii.

Fiți primii care să ne semnalați acțiunile organizate în localitățile voastre! Vă dorim tuturora succes!

Școala noastră-i ca o floare... crescută chiar de noi!

Școala în care învățăm acum este nouă. Ea se înalță frumoasă, luminoasă, cu săli de clasă încăpătoare. Mîndria pionierilor este cu atît mai mare cu cît și ei au dat o mînă de ajutor apreciată și lăudată de către părinți, de către săteni. Au transportat cărămida și teracota, au lăcuit ferestrele și au șters geamurile, au ajutat la văruit, la curățenie.

La început ne-am gîndit să lucrăm prin rotație și am și făcut o astfel de planificare. Am constatat însă că nu era nevoie de așa ceva. La toate lucrările se dovedea a fi un surplus de oferte... Așa se face că acum școala noastră generală de zece ani din satul Gîrlești, județul Iași, este ca o floare crescută chiar de noi, pionierii și uteciștii.

Elena Cristian,
Școala generală nr. 8. Gîrlești,
jud. Iași

Omenia de fiecare zi

Sînt trei pionieri care, aflînd că în comuna lor se află cîteva persoane în vîrstă, rămase fără rude care să le mîngîie bătrînețele și să le fie de ajutor, s-au oferit să devină trei „nepoate" harnice și afectuoase. Să vă facem cunoștință cu cele trei prietene, care dau un frumos exemplu de omenie: **Valentina Tudorie, Nicoleta Sclifos** și **Kati Ilie,** de la Școala generală „Tudor Vladimirescu", jud. Galați.

EMOȚIONANTE MĂRTURII ISTORICE CULESE ÎN CADRUL AMPLEI ACȚIUNI „PATRIE ROMÂNĂ, ȚARĂ DE EROI"

*Unitatea de pionieri a Școlii generale nr. 8 din Tecuci, finalistă pe municipiu la ediția 1982–1983, continuă și în acest an școlar acțiunile de cunoaștere a mărturiilor istoriei pe meleagurile noastre. O inițiativă recentă a cercului nostru de istorie „Piroboridava" a fost că, încă din primele săptămîni de școală, peste o mie de pionieri și șoimi ai patriei **au vizitat Muzeul de istorie din localitate,** pentru a face cunoștință cu ultimele descoperiri arheologice expuse aici. Este vorba despre un bogat material descoperit la Barcea, nu departe de Tecuci. Inventarul expus în vitrinele muzeului este deosebit de bogat și interesant, fiind format din obiecte de podoabă (fibule, mărgele, catarame), arme (vîrfuri de săgeți, cuțite, pumnale) și foarte multă ceramică (ulcioare, căni, cești dacice, pahare cu inscripții).*

Necropola de la Barcea datează din secolul al IV-lea e.n., adică de la începutul epocii migrațiilor. Vorbindu-ne despre însemnătatea acestei descoperiri, profesorul nostru de istorie ne-a arătat că ele demonstrează continuitatea existenței pe teritoriul acesta, din sudul Moldovei, a autohtonilor daco-romani.

Noi, pionierii membri ai cercului de istorie, am organizat vizitarea muzeului în cadrul unui mănunchi de acțiuni pionierești pe care le dedicăm sărbătoririi a 65 de ani de la formarea statului național unitar român — 1 Decembrie 1918 – sărbătorire care ne insuflă un puternic simțămînt patriotic.

Adriana Stegaru,
pionieră comandant de unitate,
Școala generală Nr. 8 Tecuci,
jud. Galați

Pace lumii

La Casa pionierilor și șoimilor patriei din Tg. Jiu, în prezența a peste o sută optzeci de pionieri și șoimi ai patriei, a avut loc, de curînd, vernisajul unei expoziții de artă plastică. Cele peste nouăzeci de lucrări realizate în tehnici diferite exprimă mesajul sincer și dorința arzătoare de pace ale copiilor de pe plaiurile noastre natale. Vizitatorii au remarcat îndeosebi lucrările pionierilor Laura Călin, Bogdan Krupenski, Loredana Guriță, Ana-Daria Haidău, Radu Dan ș.a. Din creațiile expuse răzbate voința noastră fermă și firească de a ne apăra copilăria de amenințarea unei conflagrații mondiale, de a dori din toată inima pace pentru toți copiii lumii.

Subredacția **„Tot înainte"**, Tg. Jiu

TRIBUNA EXPERIENȚEI PIONIEREȘTI

Înfrățiți în muncă și învățătură

Dacă alți colegi din județ și chiar din țară ne-ar vizita școala, ar constata, încă de la primii pași, că sîntem buni gospodari ai frumuseții școlii noastre. Ca un posibil ghid, într-o asemenea vizită, le-aș arăta panourile noastre de propagandă vizuală, concepute și realizate, zicem noi, într-un mod mai inspirat decît în anii trecuți. De pildă, pe cel întruchipînd dra-

PRIETENII DEVOTAȚI AI CĂRȚILOR

În urmă cu patru ani, în clasa noastră a luat ființă un cerc de legătorie. La început nu prea cunoșteam rostul acestui cerc, dar pe parcurs ne-am dat seama cît de util este să știi să-ți repari o carte la care ții mult, un manual din care înveți, să execuți cu îndemînare și alte lucrări simple de legătorie. Prin munca noastră am redat bibliotecii școlii un număr de peste 300 de cărți recondiționate, iar în anul acesta am sprijinit și Biblioteca județeană pentru copii din oraș, reparînd un număr de 100 de cărți. Pe lîngă aceasta, am recondiționat diferite planșe și hărți uzate, am confecționat albume simple și fotomontaje.

Sîntem bucuroși că am învățat cum să contribuim la păstrarea avutului școlii, să fim folositori bibliotecii noastre.

Laurențiu Moldovan, clasa a V-a A,
Școala generală nr. 1, Deva

pelul pionieresc sînt prezentate toate însemnele organizației și distincțiile pionierești, iar „Panoul onoarei, hărniciei și sîrguinței pionierești" reproduce insigna „Meritul pionieresc". „Semaforului" nu-i lipsește atributul originalității, el reprezentînd, la scara unei „încăpătoare" gazete de perete, insigna patrulelor de circulație. La rubrica „Știați că" (nu e o rubrică de curiozități, ci una de atenționare pozitivă) este evidențiat detașamentul clasei al VIII-a B, care și-a îndeplinit integral angajamentul de muncă patriotică în cinstea deschiderii noului an școlar. Rubrica „Telex... Telex" înregistrează creșterea hărniciei pionierești în campania recoltării – 30 t cartofi din grădinile C.A.P., 300 kg fructe de pădure. Nici lotul nostru școlar nu ne dezminte hărnicia. Microlivada și grădina de legume, care totalizează o suprafață de numai o jumătate de hectar, pot aproviziona în exclusivitate internatul. La „Colțul sportiv" îi prezentăm pe membrii echipajului „Urmașii lui Gelu", care s-au întors în această vară cu frumoase rezultate din investigațiile efectuate în Deltă. Aș vrea să amintesc, de asemenea, că echipajul care a reprezentat județul Cluj în cadrul etapei republicane a acțiunii „Tot înainte" a fost, și avem toate motivele să fim mîndri de aceasta, al unității Școlii generale Gilău.

În școala noastră ființează nu mai puțin de... 38 de cercuri cu caracter științific și tehnico-aplicativ. Cel mai puternic este cel de electrotehnică, în atelierul căruia au fost realizate cele mai multe obiecte pentru autodotarea școlii.

Plasele și panourile care împrejmuiesc baza sportivă, amenajată exclusiv prin forțe proprii, au fost realizate tot în atelierele școlii.

Despre unele am vorbit și colegilor la Forumul de la Iași, unde am avut cinstea să-mi reprezint unitatea și la încheierea căruia am fost aleasă pionier-locțiitor al președintelui C.N.O.P.

Sîntem ferm hotărîți ca în acest an școlar, noi, pionierii clujeni, sub impresia recentei vizite de lucru întreprinse de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în județul nostru, să ne concentrăm toate eforturile pentru a răspunde prin fapte de muncă și învățătură caldelor îndemnuri pe care părintele cel mai iubit al copiilor din România socialistă ni le-a adresat de la tribuna deschiderii noului an de învățămînt. Înfrățiți în muncă și învățătură, noi, cei mai tineri fii ai județului Cluj, ne angajăm, alături de toți pionierii și școlarii țării, ca, mobilizîndu-ne toate forțele și acționînd în spiritul celor mai înalte răspunderi și exigențe, să ridicăm necontenit calitatea întregii noastre activități, să ne înarmăm cu cele mai bogate cunoștințe din toate domeniile, să creștem ca adevărați tineri revoluționari. Vom face totul pentru a deveni, așa cum ne îndeamnă tovarășul Nicolae Ceaușescu, buni și de nădejde cetățeni ai patriei, capabili să ducă mai departe făclia progresului, a civilizației, a umanismului revoluționar, a socialismului și comunismului.

Monica Bodea, clasa a VII-a B, pionier-locțiitor al președintelui C.N.O.P., Școala generală Gilău, județul Cluj

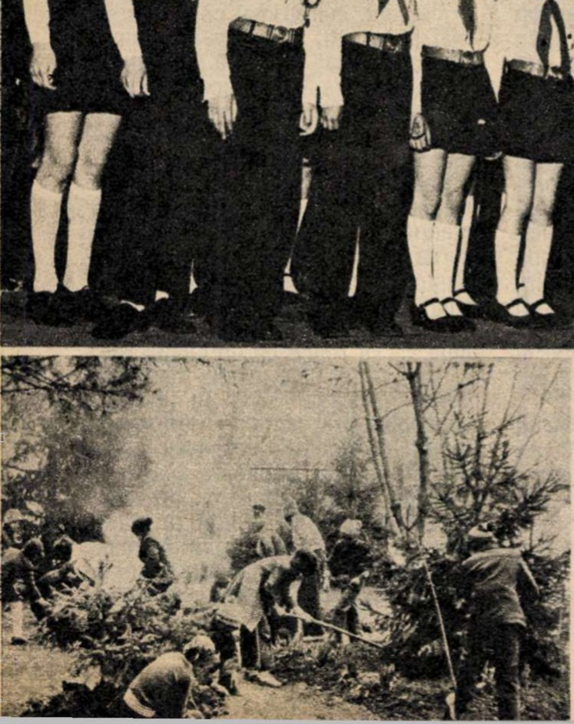

Un nou concurs pentru voi

FOTOSEMNAL Cutezătorii

ATENȚIE!

- **Către fotoreporterii subredacțiilor pionierești**
- **Către membrii cercurilor foto**
- **Către toți pionierii care minuiesc aparatul de fotografiat**

Redacția noastră lansează un nou concurs de fotografii — FOTOSEMNAL CUTEZĂTORII — la care sînteți chemați să participați cu fotografii realizate de voi.

Cele mai reușite și sugestive imagini vor fi publicate în revistă, în cadrul rubricii „CONSTELAȚIA PIONIERII".

La concurs pot fi trimise imagini care să reflecte aspecte din activitatea pionierească — **învățătură, comportare, muncă, activități din cadrul cercurilor din școli și de la casele pionierilor și șoimilor patriei. Așteptăm, de asemenea, imagini care să reflecte participarea la Festivalul național „Cîntarea României", la marile acțiuni pionierești „Tot înainte" și „Patrie română, țară de eroi", vizite în întreprinderi, excursii și drumeții, activitatea cercurilor „Prietenii adevărului științific", „Prietenii naturii", instantanee de joacă, recreație și sport. Premii speciale „Foto-Semafor" se vor atribui pentru fotografii în care sînt surprinse aspecte critice și umoristice.**

Sînt binevenite, de asemenea, în concurs imaginile artistice realizate pe temele alese de voi. Diplome de onoare se vor atribui lucrărilor realizate de către adulți.

Concursul se desfășoară pe etape, pînă la Ziua pionierilor 1984.

Etapa I — pînă la 31 decembrie 1983.

Etapa a II-a — pînă la 31 martie 1984.

Etapa a III-a — pînă la Ziua pionierilor 1984.

La sfîrșitul fiecărei etape, autorii fotografiilor publicate vor primi Diploma specială „Cutezătorii", iar cele mai reușite fotografii vor fi premiate.

La sfîrșitul celei de-a III-a etape, la începutul vacanței de vară 1984, un juriu de specialitate va atribui marile premii ale concursului care începe cu data de astăzi.

PREMII

Premiile concursului se acordă în funcție de calitatea și numărul fotografiilor trimise de fiecare participant și apărute în revistă pe tot parcursul desfășurării lui.

MARELE PREMIU: un casetofon

3 premii I — cîte un aparat foto.

3 premii II — cîte o minge de baschet.

3 premii III — cîte un joc badminton.

3 premii speciale — cîte un aparat de radio portabil pentru: 1) cel mai reușit fotoreportaj; 2) pentru cea mai frumoasă fotografie color; 3) pentru cea mai reușită fotografie satirică sau umoristică.

100 mențiuni constînd în cărți, albume, almanahuri „Cutezătorii" etc., precum și diferite jocuri.

Important!

Participanții la concurs vor scrie citeț pe reversul fiecărei fotografii numele, prenumele, școala, clasa, data realizării imaginii, precum și o scurtă explicație asupra imaginii (cine sînt personajele și la ce acțiune participă).

Plicurile cu fotografii vor fi trimise pe adresa redacției „Cutezătorii", Piața Scînteii nr. 1, București, Cod 71341, Oficiul poștal 33. Cu mențiunea „Pentru concursul Fotosemnal „Cutezătorii".

Copilărie, pace, viitor

Pace

Cînd spun PACE văd soarele de pe cer
Şi tot ce este mai frumos pe lume.

Cînd spun POPOR spun omenie
Şi slăvesc mîinile harnice care construiesc viitorul.

Cînd spun PARTID spun scut
Şi pavăză a zilelor de azi şi de mîine.

Cînd spun PACE, POPOR, PARTID spun CEAUŞESCU,
Rostesc numele celui ce ne este părinte drag,
Apărător de ţară, erou între eroi
Ce ne conduce spre soare, spre lumină şi spre viitor.

Dana Mihai, clasa a V-a B,
Şcoala generală nr. 19, Bucureşti

Sub crizantema păcii

Sub crizantema păcii
creşte copilăria noastră
dreaptă ca stîlpii de rouă
cum cresc într-o primăvară
bulgării de miresme.
Creşte, aici, unde aripa înstelată
a Stejarului din Borzeşti îmbujorează
mausoleele eroilor anonimi,
unde rîuri de fluturi
curg în eternul gînd al patriei
întemeiat în fiecare bob de grîu.

Marie-Christine Caraman, clasa a IX-a,
Cenaclul literar „Zburătorul", Oneşti, jud. Bacău

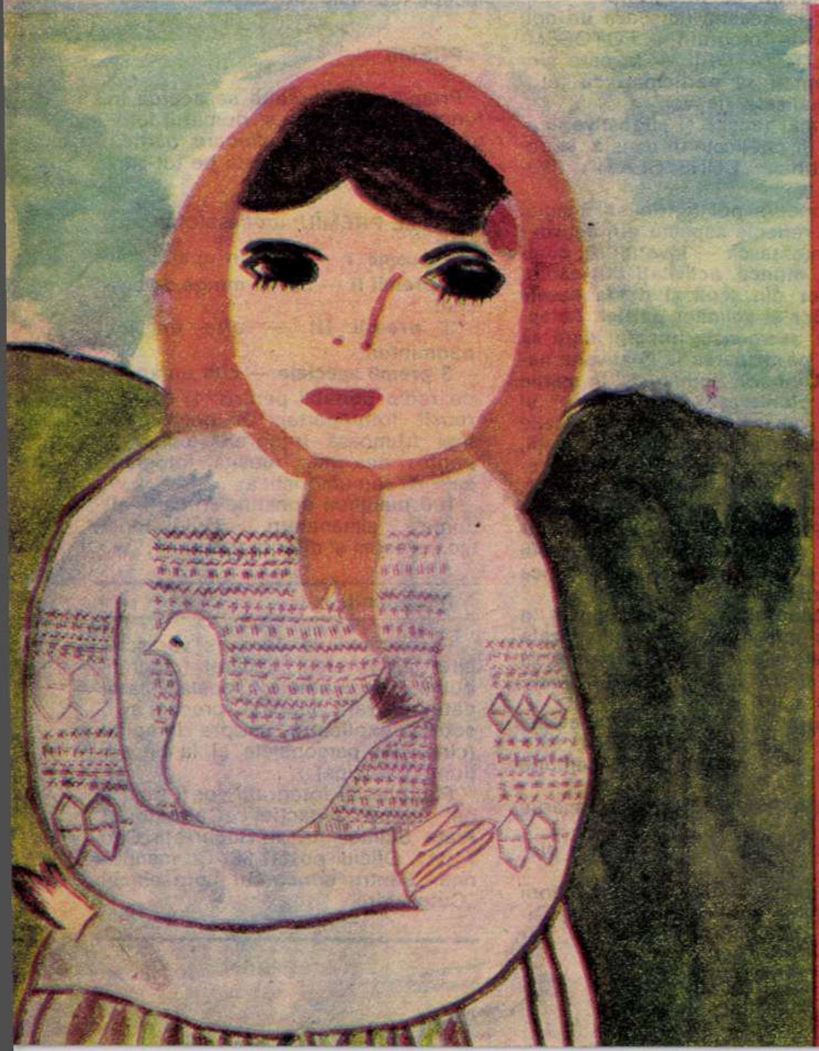

„ŢĂRĂNCUŢA" — desen de **Gina Vicol**, clasa a IV-a, Casa pionierilor şi şoimilor patriei Murgeni, jud. Vaslui ▼

Fericirii

Fericirea unui suflet curat de copil
Defineşte dimensiunea fundamentală
A copilăriei fericite.
Luaţi un diamant şi veţi vedea
Că surîsul unui copil este incomparabil mai strălucitor...
Luaţi un strop de rouă şi veţi vedea
Că ochii unui copil sînt mai limpezi...
Luaţi curcubeul şi veţi vedea
Că visurile unui copil sînt mai viu colorate...
Luaţi gingaşa Floare de colţ şi veţi vedea
Cît de rară e fericirea unui copil cînd e război...
Luaţi lumea nesfîrşită a galaxiilor,
Luaţi strălucirea soarelui,
Luaţi tainicele creaţii ale naturii
Şi veţi vedea
Că fericirea unui suflet curat de copil
Este neasemuit de imensă.
Luaţi în serios jocul de-a moartea cu bombe şi rachete
Şi veţi vedea
Că fericirea unui copil va fi plînset
Cu lacrimi de sînge,
Cu lacrimi de viaţă.

Luminiţa—Ioana Văleanu, clasa a VIII-a,
Cenaclul literar „Porţi de cristal",
Casa pionierilor şi şoimilor patriei Jibou, Sălaj

Pentru pace

Noi, toţi copiii de pe-ntreg pămîntul,
Vrem ca-n pace să trăim şi omenie,
Să nu cunoaştem cît de aprig vîntul
Mai poate uneori, pe cîmp, să fie.

Noi vrem ca grîul, orzul sau porumbul
Să crească-n linişte pe lanuri,
Secerătorilor să nu le cînte plumbul
Pe la urechi cînd strîng ale muncii daruri.

Planeta ce la toţi ne este mamă
Să o ferim de arme nucleare,
Nu vrem ca viaţa să ne fie-o dramă,
Ci o-nflorire cum n-a fost sub soare.

Cristina Botaş, clasa a V-a,
Cenaclul literar „Petale de lumină",
Şcoala generală nr. 29, Galaţi

Pentru pacea noastră

Copii ai luminii, ce iubiţi părinţii,
Strîngeţi flori albastre pentru pacea zării.
Să ne ocrotească visurile noastre
Doinele străbune, viitorul ţării.

La ureche prindeţi rubini de cireşe
Şi desculţi să prindem fluturi pe cîmpii,
Să ne-nveţe cîntul, să ne-nveţe jocul,
Că cei mari odat' au fost şi ei copii.

Nu mai vrem rachete, nu mai vrem cartuşe,
Oameni cu pistoale atîrnate-n brîu!
Să distrugem astăzi tot ce-nseamnă moarte,
Şi adînc să tragem brazde pentru grîu!

Veniţi de pretutindeni, mlădiţe ale lumii,
Cînd vara îşi revarsă marama de culori,
Să rupem din albastru buchete de lumină,
Pacea să ne fie un curcubeu de flori!

Doina Adriana Stan, clasa a VIII-a,
Cenaclul literar „Mihai Eminescu",
Casa pionierilor şi soimilor patriei, Galaţi

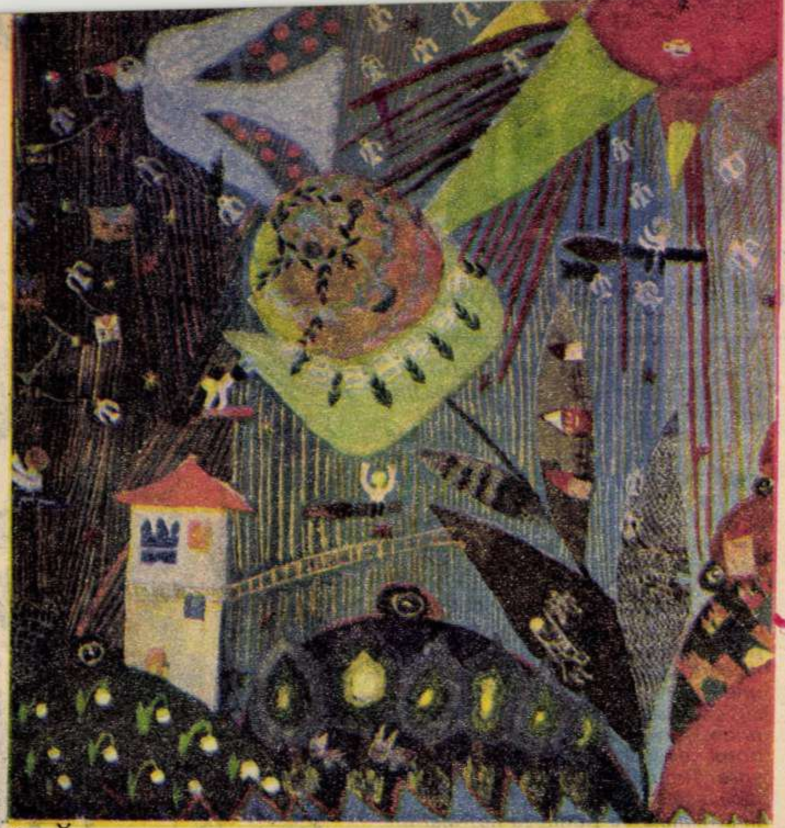

◄ „VREM PACE" — desen de **Gabriela Pătru**, clasa a V-a, Şcoala generală Albeştii de Argeş, jud. Argeş

* * *

„PACE" — desen de **Borbely Albert**, 6 ani, Bucureşti ▼

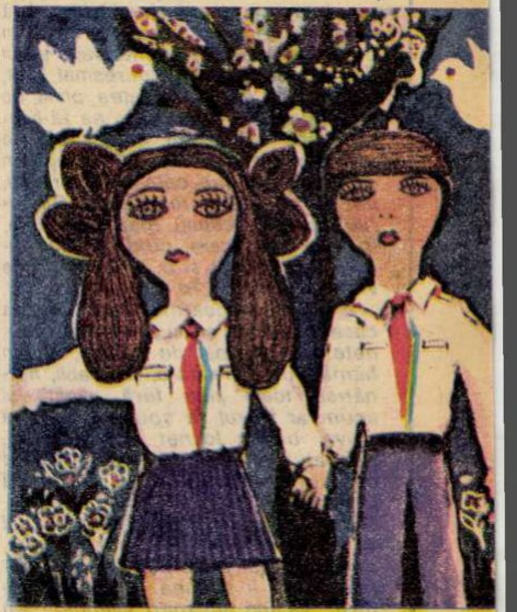

„COPILĂRIE FERICITĂ" — desen de **Virginia Marina**, clasa a IV-a, Şcoala generală Albeştii de Argeş, jud. Argeş ▼

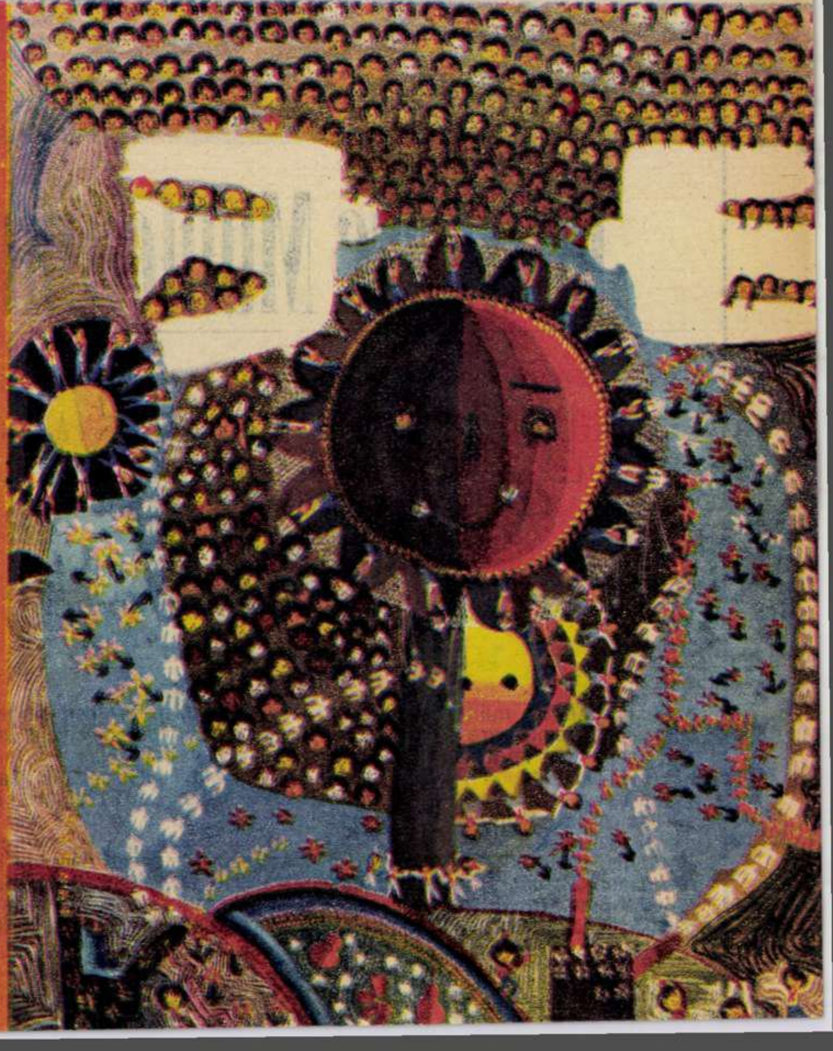

Î n aceste zile scăldate în lumina dulce a lui octombrie, un cuvînt răsună pe buzele tuturora: cuvîntul pace. În toate casele, pe toate străzile, în fiecare sat şi oraş, cuvîntul cel mai adesea rostit – cu îngrijorare şi speranţă, cu matura responsabilitate a unui popor greu încercat – este cuvîntul pace.

E toamnă, un anotimp darnic pe ogoare, în vii şi livezi. Se pun la cale recoltele viitoare, belşugul anului ce vine. În uzine, lupta prometeică a omului cu metalul dă alte roade, mere de aur care îmbogăţesc zestrea patriei. În şcoli se desfăşoară din plin marea întrecere cu sine a copiilor însetaţi de învăţătură. La toate orizonturile societăţii noastre se munceşte cu hărnicie, se fac planuri de viitor şi se visează.

Dacă am reuni într-un tablou aceste crîmpeie de viaţă, am putea să-l intitulăm fără a greşi: Pace. Tot ce-i frumos, ce-i util omului şi devenirii sale, tot ce-i înălţător poate creşte numai sub razele păcii.

Poporul român o ştie. Tocmai de aceea, bucurîndu-se după merit de binefacerile păcii, el priveşte cu extremă îngrijorare primejdiile care pîndesc omenirea. În multe ţări ale lumii, sfidînd nevoia de pace a propriilor popoare, a lumii întregi, guvernele se întrec să-şi înzestreze armatele cu mereu alt armament, mereu mai costisitor şi mai sofisticat. În arsenalele lumii s-au acumulat mijloace de distrugere capabile să nimicească trei sau patru planete de talia Pămîntului. Simpla existenţă a acestor mesageri ai morţii reprezintă o primejdie fără seamăn pentru întreaga omenire. Iar cheltuielile demenţiale ce se fac pentru producerea armamentului ultramodern pustiesc bogăţiile planetei, extind trista hartă a foametei şi mizeriei.

În aceste condiţii, popoarele trebuie să se ridice ca un singur om şi să decidă ele însele destinul Terrei! Aceasta este în esenţă concepţia preşedintelui României, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, asupra dramaticei probleme a asigurării păcii. Este imperios necesar să se renunţe de îndată la înarmare, să se treacă urgent la măsuri de dezarmare, înlăturîndu-se în primul rînd armele nucleare, cele mai distrugătoare. Politica de suspiciune şi ameninţări trebuie înlăturată cu hotărîre, trecîndu-se fără zăbavă la o politică de destindere şi înţelegere între naţiuni, la cooperare între state pe baza independenţei şi a respectului reciproc. Orice conflagraţie mondială riscă să degenereze într-un război atomic, iar aceasta ar însemna sfîrşitul civilizaţiei, al vieţii terestre. Oamenii politici trebuie să admită că nu există decît o singură alternativă: a păcii. Popoarele însă nu trebuie să aştepte pasive soarta care li se rezervă, ci să şi-o decidă singuri, impunînd guvernelor iresponsabile o cale nouă, singura cale a supravieţuirii şi progresului, calea dezvoltării paşnice, a rezolvării oricăror conflicte prin tratative.

Unanimi în gîndirea lor, identificîndu-se cu gîndul preşedintelui ţării, toţi cetăţenii României, indiferent de vîrstă, de naţionalitate, îşi exprimă în aceste zile adeziunea deplină la concepţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu asupra păcii şi dezarmării. În nenumărate manifestări de masă desfăşurate pe întreg teritoriul patriei, oamenii muncii, bărbaţii şi femeile, tinerii şi pionierii, dau glas hotărîrii lor de a face totul pentru ca pacea să triumfe, asigurînd pe toate meridianele liniştea căminelor, creşterea netulburată a copiilor, activitatea constructivă.

Poporul nostru este mîndru de a avea în frunte un conducător cu asemenea clarviziune şi autoritate ca tovarăşul Nicolae Ceauşescu, al cărui cuvînt, urmat cu încredere şi dragoste de toţi fiii patriei, este ascultat cu atenţie şi respect pretutindeni în lume. Activitatea **neobosită a preşedintelui** României dedicată păcii şi înţelegerii dintre naţiuni oferă o şansă în plus victoriei raţiunii în luptă cu forţele întunericului, umplîndu-ne inimile de speranţă şi încredere în viitor.

Pionierii, şoimii patriei, toţi copiii ţării se alătură cu însufleţire tuturor generaţiilor patriei, tuturor popoarelor, într-un gigantic marş al păcii, dînd expresie dragostei de viaţă şi hotărîrii de a bara calea războiului, de a construi o lume fără arme, o lume a prieteniei şi înţelegerii, o lume pentru om.

HORIA ARAMĂ

Fîntîna

Schiță de VASILE BĂRAN

Cînd s-a făcut șoseaua de la Valea Adîncă, Ana s-a pomenit cu bunicul său că pleacă de-acasă o dată cu zorile: Ana dormea pe un pat din balconul casei; în plină vară aerul era atît de curat și înmiresmat încît, dimineața, Ana se simțea plină de sănătate. „Bunicule, voia ea să-l întrebe pe bunic, știi matale care e formula aerului? Noi toți respirăm ca un fapt dintre cele mai normale, dar știi matale ce respirăm?" Gîndurile astea îi veneau mai ales seara, înainte de culcare, cînd bunicul punea lațța pe pat și-o întreba: „Unde vrei să dormi?" „În tindă, bunicule".

Îi plăcea să doarmă afară, în tinda casei, de unde se auzeau mereu sunete: ba un țipăt de pasăre, ba un hămăit de cîine care, probabil, hoinărise toată ziua fără căpătîi și acum ar fi vrut să spună și el ceva cuiva, ba un foșnet prin bătătură, probabil al vițelului neastîmpărat care încă nu voia să se tolănească în ocol.

Erau nopți cînd în imaginația Anei se iscau povestiri în centrul cărora, uneori, eroul principal era chiar vițelul care îi spunea cu glas omenesc, venind din mari aventuri: „Nu mai vreau să stau la poarta nouă". Fiindcă, într-adevăr, preț de-o săptămînă, bunicul făcuse o poartă nouă la casa lor, o poartă din scînduri albe de stejar adus de el din pădurea Jereștii, drept plată pentru fîntîna din Poiană, una din multele fîntîni ale sale.

Bunicul nu stătea niciodată: săpa și cioplea. Bătea cuie în lemn, sfredelea, dădea cu rindeaua, uneori folosind cuțitoaia pentru lucrări mai mari. Dar pasiunea lui cea mare era să facă fîntîni. Trecuse prin două războaie și lucrul la ceea ce ținea el mai mult erau fîntînile. Locurile fără fîntîni păreau locuri pustii și totdeauna și le-a imaginat, sub ocrotirea păcii, înviorate de șipotul apelor de izvoare ori de oglinda limpede a unei fîntîni. Așa că atunci cînd a auzit că șoseaua de la Valea Adîncă, unde își avea și el lotul, va intra cu botul direct în șoseaua națională spre Tîrgu-Jiu și-a pus în gînd să facă acolo, în plină răscruce, o fîntînă. Fîntîna ce putea să fie? Mai întîi o groapă nu mai adîncă de opt metri, ca izvorul să fie cît mai liber, apoi rotunjirea și zidirea malului cu piatră de rîu, iar la urmă fie din lemn, fie din piatră, tubul de deasupra, urmat de cumpănă sau de roata cu lanț și găleată. Cîteva oale de băut și drumețul spune: „Să fie sănătos cel care-a făcut-o!"

O fîntînă e ca o operă de preț. O vezi de departe, ai avut în față mereu imaginea apei limpezi și te repezi spre găleată ca venind din deșert. Ana înțelegea foarte bine marea dorință a bunicului. Zeci de tineri lucrau la șosea, dar bunicul avea în planul său o încununare.

N-a spus la nimeni planul său, doar că Ana îl pîndea. Pe acel timp de vacanță, îl urmărea pînă spre Valea Adîncă. Mai apoi l-a lăsat în pace. Un om de șaptezeci și cinci de ani știe ce face. Oricum, vîrsta aduce înțelepciune: e vorba de trei sferturi de secol! Într-un moment însă inima Anei a zvîcnit. Bunicul nu s-a întors acasă. Răsăriseră, pe-o lună plină, cîteva stele: ce e cu el? Nu îndrăznea să le destăinuie părinților gîndurile ei. Mai bine, își spunea ea, fac altceva: fug după el. Și s-a dus. S-a dus fără să fi zis nimănui nimic. Cînd a ajuns, a apucat-o frica. Dacă bunicul n-o mai fi? Și a

---

ROMAN FOILETON **127**

Francisc Munteanu

PRINȚESA din ȘEGA

34

COMANDANTUL militar al orașului, colonelul Caramfil, era un om în vîrstă, cu păr alb, tăiat scurt: dacă n-ar fi purtat uniformă, ar fi adus mai degrabă cu un bunic decît cu un militar. Fusese concentrat imediat după izbucnirea războiului, a cutreierat toate fronturile, pe urmă a fost numit comandantul orașului și s-a stabilit definitiv la Arad. Tot el răspundea și de garnizoana de grăniceri de la frontiera cu Ungaria. De profesie era matematician și a predat disciplina cifrelor la Universitatea din Iași.

Adjutantul lui, căpitanul Manolache, mare mutilat de război, avea în loc de mîna stîngă o proteză de lemn, îl anunță că avocatul Vasiliu îi solicită o audiență. Colonelul Caramfil îl cunoștea bine pe Vasiliu, îl aprecia pentru activitatea lui de la Tribunal și îl primi imediat. În semn de respect, îl pofti în

---

ROMAN FOILETON **128**

fotoliul din fața biroului. Pe cei mai mulți veniți în audiență îi ținea în picioare, obligîndu-i astfel să vorbească scurt.

- De cînd frontul se apropie de hotarele țării, sînt tot mai solicitat, spuse colonelul în loc de introducere.

Avocatul îi răspunse sobru:

- Nu vă caut în probleme militare, domnule colonel. Și, în orice caz, nu vreau vreo favoare pentru mine sau pentru altcineva.

Colonelul își aprinse pipa, dar pipa nu trăgea. Trebui să strice mai multe bețe.

– Te ascult, domnule avocat.

Vasiliu îi povesti amănunțit întîlnirea cu Dante Caramitru. Colonelul, ca și cum ar fi ascultat o relatare neverosimilă, clătină de cîteva ori din cap, dar nu-l întrerupse niciodată. Pe urmă, cînd în povestire apăru și numele lui Dohotaru, privi îngîndurat fumul albăstriu al pipei, pe care o mută dintr-un colț al gurii în celălalt.

- Și ce crezi, ce am putea face?

- Este o singură soluție, domnule colonel. Fiind vorba de o donație a Crucii Roșii internaționale, destinată soldaților sau prizonierilor de război, acțiunea intră în atribuțiile armatei. Trebuie făcută o descindere și asta e tot.

Lui Caramfil, militar, lucrurile nu i se păreau chiar așa de simple.

- Pe ce bază? E comisarul-șef al poliției locale.

- Furtul, delapidarea nu țin cont de funcții. Asta e prima lege a lui Solon. Oamenii, indiferent de funcțiile pe care le dețin, sînt egali în fața legii. Desigur, pentru a purcede la o descindere e nevoie de un denunț oficial, de o reclamație.

- Și cine ar îndrăzni să facă o reclamație împotriva comisarului-șef?

- Aș putea s-o redactez chiar eu.

Colonelul privi din nou fumul pipei. Răspunse după o pauză foarte lungă:

- Îți asumi o mare răspundere.

- Știu, domnule colonel. Dacă n-aș fi fost hotărît să fac acest lucru, nu eram aici.

- Și dacă nu găsim servieta la Dohotaru?

Vasiliu rămase o clipă pe gînduri:

- Îmi asum și acest risc.

Caramfil își îndesă pipa cu degetul mare și o aprinse din nou.

- Pe baza unei simple relatări făcută de un escroc?

- Există o cinste a escrocilor, domnule colonel. Eu am apărat fel de fel de oameni în cariera mea. Oamenii cînd vor să se răzbune, sînt sinceri. Imaginați-vă: acest om și-a asumat riscul să rămînă în oraș, să facă escrocherii, numai ca să se răzbune pe Dohotaru. Ceea ce îmi dă însă convingerea că lucrurile stau așa e faptul că, pe baza unui simplu bilețel, Dohotaru l-a eliberat din închisoare ca să scape de el. Asemenea lucruri nu se fac de florile mărului.

început să-l strige. Bunicul s-a mirat: „Ce cauți aici?" „Am vrut să te văd, i-a spus Ana, cum te simți?" „Mi-e cam frig, i-a spus bunicul, am intrat în mormînt". Ana era cît pe-aci să strige iar: „Ce e cu matale, bunicule?"

Și, abia cînd au venit arheologii județului, Ana a socotit că era cazul să mărturisească:

„Eu și cu bunicul am descoperit această cetate!"

Pe urmă, Ana l-a auzit pe bunicul bolborosind: „Bine, nu zic altceva, cine știe de ce i s-o fi spus văii Valea Adîncă, dar cu fîntîna eu ce fac?" Ana l-a trezit: „Bunicule, eu cred că acea cetate a avut și o fîntînă. Mergem la arheologi. Și-ți garantez eu că ai să sapi, descoperind străvechea fîntînă."

Ana și-a făcut un hamac. Și l-a făcut singură, nu i-a fost nicidecum greu. A luat frînghiile pentru boi, le-a legat de coarnele cireșului – două crăci întoarse în sus cu ramuri încărcate de frunze și de fructe – și-a început să se legene. Încolo și încoace. Era vară, lumea la cîmp și prin grădini, singură fiind ce putea să facă? Dealtminteri un hamac poate fi asemuit oricînd cu un teleferic de la Sinaia sau de la Predeal, sau de la Semenic. Pe urma s-a plictisit. Ce să te tot arunci pe tine însăți încolo și încoace? S-a hotărît să se gîndească, întinsă în vîrful pătuiagului la bunicul. A fost el, într-adevăr, copil? Cînd? Firește, cu aproape trei sferturi de secol în urmă. Și cum arăta bunicul atunci cînd era copil?

S-a hotărît să-l descoasă. Mergînd spre fîntînă, bunicul i-a povestit în fiecare dimineață cîte o amintire. Una semăna cu a lui Ion Creangă de pe o vreme a cireșelor, alta cu a lui Sadoveanu de pe timpul micilor și necăjiților păstori, dar despre una nu citise nicăieri, atîta doar că avea o bază istorică în mod sigur. Bunicul însă o spunea ca pe o întîmplare petrecută sieși. Anume că pe vremea copilăriei sale nu se pomeniseră în satul lor chibrituri. Focul se aprindea cu iască, amnar și cremene. Cremenea era o piatră maronie, iasca un fel de mușchi foarte uscat smuls din scoarță de stejar, iar amnarul o unealtă din oțel asemănătoare cu aceea pentru curățat boabele de pe știuletele de porumb atunci cînd se făceau pregătirile pentru măcinat. Adică o bucată de metal inelată pe care-o prindeai cu mîna dreaptă și, în vreme ce în mîna stîngă, între degetul mare, arătător și inelar țineai bine strînse, ca într-o menghină, piatra și iasca, izbeai amnarul de cîteva ori pînă ce săreau scîntei din care se năștea flacăra. Cu flacăra asta oamenii își aprindeau mai ales țigările. Dar ca să aprinzi lemnele sub ceaun, trebuia mai totdeauna să-ți fi păstrat focul. Amintirea bunicului era astfel legată de păstrarea focului. Grija asta o aveau, de obicei, femeile și fetele. Seara, după ce se terminau treburile la cuptor, se înveleau cărbuni în cenușă și se punea, deasupra, țestul, ocrotind jarul pînă dimineața, cînd, cu cîteva surcele, focul învia. Cînd se întîmpla ca tăciunii să se fi stins cu totul, te repezeai la vecini cu un hîrb. Îndeosebi copiii erau trimiși după foc. Așa o cunoscuse bunicul pe bunica. A alergat cu un ciob de oală pe toată coasta satului, dar fie că oamenii plecaseră la cîmp dis-de-dimineață, fie că nu aveau nici ei foc, a trebuit să treacă dincolo de Pădurea Burculesii – i se părea că ajunsese la capătul lumii! –, unde a văzut dintr-un horn ieșind fum. A bătut la poartă cu o piatră și a ieșit o fată de vîrsta lui. După cîțiva ani, la horă, și-au adus aminte de întîmplare și fata a rîs: „Și eu țin minte cînd ți-am dat foc!" Și tot bunicul i-a povestit Anei cum și-a făcut singur un nai, adică un instrument care nu se pomenise pîna atunci prin satul de pe coastă; naiul fusese văzut doar prin tîrg pe la Cărbunești, pe la ciobanii veniți pe-acolo de la Novaci. Dintr-o ochire, bunicul înțelesese cum era alcătuit și a intrat în tufărișul de soc. Socul este un arbust al cărui miez, uscîndu-se, lasă vîntul să sufle și să șuiere, așa încît nuielele retezate pot fi socotite ca țevile unui nai. Poți face din soc și fluiere, dar naiul i s-a părut bunicului mai interesant, astfel că în satul de pe coastă el era, pe atunci, în anii cînd fusese un băiețandru, singurul care cînta din nai.

Acum bunicul e bătrîn, dar, urmărindu-l cum sapă fîntîna, nepoata sa, Ana, îl consideră plin de tinerețe. Ana a avut dreptate. Printre străvechile ziduri de piatră îngropată ale cetății s-a descoperit și ghizdul fîntînii. Pînă la izvor n-a fost nevoie de prea multe săpături și bunicul s-a descurcat singur. Dar la construirea zidului circular a fost nevoie de ajutor. Nu numai oamenii care-și aveau casele pe coasta de la Valea Adîncă, ci și copiii i-au venit în sprijin. Fîntîna însă poartă numele său. Fiindcă el a fost cu ideea și tot el a muncit acolo cel mai mult. În ce-o privește pe Ana, ea se consideră cea mai cîștigată: a văzut cum se sapă o fîntînă, a ascultat amintiri care-au fermecat-o, a descoperit împreună cu bunicul urme străvechi de foste așezări și s-a numărat și printre primii care au băut, din oală nouă, apă limpede, izvorîtă din adîncuri.

Legenda Bistriței Aurii

În apropierea pasului Rodnei, sub Vîrful Omului, se află izvorul Bistriței Aurii. La o sută de pași mai încolo, chiar în mijlocul torentului, se vede o piatră mare, rotundă, ca un tron.

Cîndva, demult, pe această piatră venea în fiecare noapte o fată frumoasă, cu cosițe aurii și țesea din razele lunii o pînză fină. Așa spun și astăzi ciobanii din împrejurimi. Țesînd acea pînză, fata cu cosițe de aur murmura o doină neobișnuit de frumoasă. Tăietorii de lemne sau ciobanii nu îndrăzneau să se apropie, fiindcă la cel mai mic zgomot fata dispărea.

Franz Gundel, un muncitor forestier din Iacobeni, s-a furișat într-o zi în apropierea pietrei pe care ședea fata. După ce s-a lăsat noaptea, auzind glasul fetei, flăcăul s-a ridicat din ascunzătoare, dar n-a apucat să facă nici un pas. A văzut uluit cum fata își strînge pînza și sare de pe stîncă. Întîlnindu-i privirea, a simțit în ochi o arsură. Apoi n-a mai văzut nimic. Rămas orb, numai după multă căutare a găsit drumul spre așezările omenești. De atunci, spun oamenii, fata n-a mai apărut niciodată. Însă, chiar din acea noapte, în jurul stîncii a apărut o apă limpede, cu unda cîntătoare, căreia cei din partea locului i-au spus Bistrița Aurie.

CLAUS STEPHANI
(Din volumul **„Cornul de aur"**,
Editura „Ion Creangă",
premiat de C.N.O.P)

ROMAN FOILETON

129

– S-ar putea să ai dreptate. Dar, să știi, descinderea nu se poate face decît în prezența comisarului-șef. Să nu ni se poată imputa că am adus noi servieta în casa lui.

– Bineînțeles. Eu aș adăuga un om foarte important: pe reprezentantul Crucii Roșii locale.

Neconvins total, Caramfil apăsă pe butonul soneriei de pe birou. În pragul ușii apăru căpitanul Manolache.

– Domnule căpitan, în noaptea asta facem o descindere în locuința comisarului-șef al orașului. Domnul avocat îți stă la dispoziție.

UȘA locuinței lui Dohotaru fusese deschisă de o servitoare cu părul despletit. Căsca tocmai și, cînd văzu soldați înarmați, rămase cu gura deschisă. N-avu cum să se împotrivească: soldații forțară ușa și aprinseră toate luminile. În urma lor intră și avocatul Vasiliu, secondat de Fodor, sanitarul de la gară. Acestuia, de frică, îi tremurau fălcile.

Trezit de zgomote, apăru și Dohotaru într-o cămașă de noapte scurtă pînă deasupra genunchilor. Avea picioare subțiri, păroase. Cămașa de noapte îi știrbea prestanța pe care i-o dădea uniforma. Era atît de buimăcit de descindere, încît uită pînă și să ceară autorizația de percheziție. Nevastă-sa, grasă, de frică trase plapuma peste cap și-și dezveli labele picioarele butucănoase.

Căpitanul Manolache se postă în fața lui Dohotaru:

– Am vrea, domnule comisar-șef, să nu vă răscolim toată casa. Ne interesează o servietă care aparține Crucii Roșii și care se află în posesia dumneavoastră.

În cămașă de noapte n-avu curaj să riposteze, mai ales că, în clipa următoare, apăru un soldat din camera de alături, ținînd în mînă o servietă tăiată.

– Am găsit-o lîngă birou. Asta e?

Dohotaru n-avu cum să tăgăduiască: aduse dintr-un dulap și cele două cutii cu lame.

Căpitanul Manolache ceru permisiunea să dea un telefon, dar formă numărul fără ca Dohotaru să-și fi dat consimțămîntul:

– Vă raportez, domnule colonel: misiunea a luat sfîrșit. Am găsit corpul delict, domnul Fodor de la Crucea Roșie l-a identificat. Conform dispoziției primite, am confiscat lamele. Da, am înțeles. Noapte bună.

Puse receptorul în furcă și se întoarse spre Dohotaru:

– Sînteți arestat, domnule comisar-șef. V-aș ruga să ne însoțiți îmbrăcat în civil. Oricum, cariera dumneavoastră de apărător al legii s-a terminat.

Încă în noaptea aceea, comisarul Benedict Pricop, care a preluat atribuțiile lui Dohotaru, îl arestă și pe Dante Caramitru, exact în clipa cînd acesta voia să urce în acceleratul de București. Pricop l-a predat căpitanului Manolache. Acesta, avînd umor, l-a închis în aceeași celulă cu Dohotaru.

ROMAN FOILETON

130

PRINȚESA, plictisită de atîtea zile petrecute numai în casă, îi ceru voie avocatului să-și viziteze părinții.

– Casa nu mai e supravegheată, domnule avocat.

– Asta nu înseamnă nimic. Și tu, nu e bine să te expui. Poate să te vadă cineva. Un vecin.

– M-aș duce seara după ce se întunecă și n-aș sta decît cîteva clipe. Aș vrea s-o văd pe mama, s-o liniștesc.

– M-am întîlnit și ieri cu ea. Nu e bine să te duci.

Seara, văzînd că avocatul întîrzie, încercă s-o înduplece pe nevasta sa:

– Afară e întuneric, doamna Florina, nu mă vede nimeni. Mă duc doar și vin.

Doamnei Florina i se făcu milă de ea:

– Bine, Andreea, dar să nu stai mai mult de zece minute. Ar fi bine ca nici soțul meu să nu știe că ai fost plecată.

Bucuroasă, Prințesa îi sări de gît, o sărută și porni repede pe scări, ca nu cumva doamna Florina să se răzgîndească.

AVOCATUL Vasiliu se întoarse tîrziu, după ora zece seara. Încă de la ușă o văzu pe nevastă-sa neliniștită.

– S-a întîmplat ceva?

– Da. I-am dat voie Andreei să-și vadă părinții.

– Cînd?

– Acum o oră.

– Tu ai asistat la discuția noastră. Andreea n-avea voie să părăsească locuința. Și de ce întîrzie?

– Nu știu. Mi-a promis că nu stă mai mult de zece minute.

Avocatul nu-și găsi locul în casă: refuză cina, spuse că o așteaptă pe Andreea, să mănînce împreună.

– Du-te pînă la ei. Nu e bine să stea toată noaptea acolo.

Doamna Florina intră în curtea casei lui Bogdan pe furiș, în vîrful picioarelor, să n-o audă nici vecinii. La ușă, trase cu urechea, să vadă dacă nu e cumva un străin în casă. Nu auzi nimic suspect. Bătu cu vîrful degetelor în geam. Apăru Bogdan.

– Oo, bună seara, doamnă Vasiliu. Îmi pare bine că ați trecut pe la noi. Eram îngrijorat, nu mai știam nimic despre Andreea. Ce face?

– Nu e aici?

– Nu. Domnul avocat mi-a spus că n-o să vină acasă.

– Acum o oră a plecat spre dumneavoastră. Mi-a promis că nu stă decît zece minute. Nici n-a fost aici?

– Nu.

– Mi-e teamă că s-a întîmplat ceva.

(Va urma)

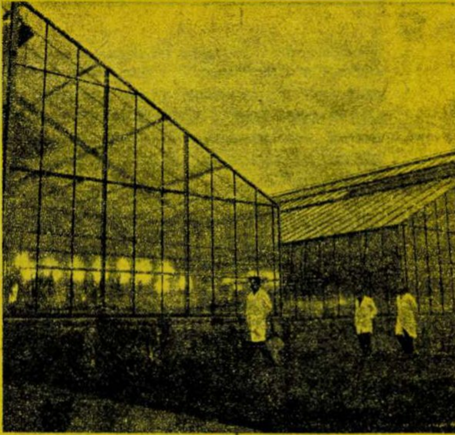

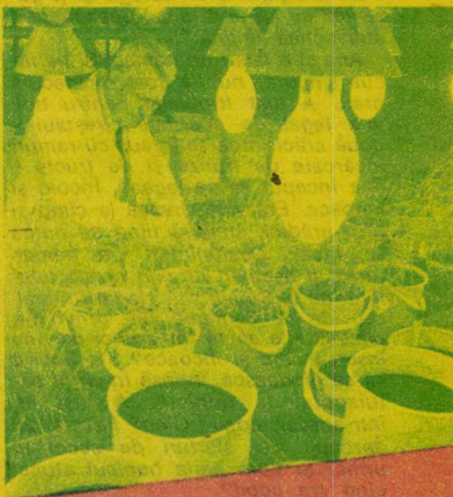

GRÎUL O BIOGRAFIE MULTIMILENARĂ

În această lună a anului cînd pămîntul primește bobul de grîu, buletinul meteorologic îi informează, zilnic, pe agricultori cu date despre temperatura aerului, umiditatea solului, eventualitatea brumei, a înghețului și alte condiții de care depinde asigurarea unei recolte bune pentru anul viitor. Este grija pentru pîinea de mîine, o grijă care a început încă din cele mai îndepărtate epoci ale existenței omului pe planeta noastră. Descoperirile arheologice arată că hrana omului s-a bazat încă din cele mai îndepărtate vremuri pe cereale – grîu, orz, ovăz, secară, orez, porumb etc. Mai apoi el va folosi unele cereale și ca adaos în hrana animalelor, pentru a obține de la acestea produse mai multe și mai bune (carne, grăsime, lapte etc.). Se pare că dintre toate cerealele, planta care a fost cultivată mai întîi a fost grîul.

CEL MAI IMPORTANTĂ CEREALĂ

Din numeroasele descoperiri arheologice, se știe că grîul moale (Triticum dicoccum) era semănat de agricultorii egipteni cu 5 000 de ani î.e.n., dar se cunosc desene din epoci și mai îndepărtate, din neolitic, care înfățișează grîne cultivate. Agricultori din epoca neolitică, care trăiau pe teritoriul Elveției de astăzi în locuințe așezate pe piloți, semănau, între altele, și trei soiuri de grîu (pitic, moale și monococcum).

Cele mai vechi informații despre cultivarea acestei plante pe meleagurile noastre ni le furnizează tot arheologia. Astfel, primul grîu care a fost cultivat pe pămîntul țării noastre a fost descoperit la Cucuteni-Iași, în stratele neoliticului tîrziu (superior) sau în perioada de trecere către epoca bronzului (2500–1800 î.e.n.). Grîul acesta primitiv, cunoscut sub numele de alac, avea în spiculeț un singur bob – și acesta mic –, pe cînd soiurile actuale au în fiecare spiculeț 2–4 boabe mari. Numărul spiculețelor (diferit de la un soi la altul) este și el cu mult mai mare astăzi decît la strămoșul lui îndepărtat.

Alte descoperiri și cercetări au demonstrat că grîul primitiv a fost cultivat la noi cu mult mai înainte decît se credea, și anume încă de la începutul neoliticului. Nu se cunosc cu precizie producțiile la hectar din acele vremi, dar faptul că planta avea atît de puține spiculețe și boabe ne face să deducem că recoltele nu puteau fi decît foarte mici. Mai tîrziu însă izvoarele istoriei ne vor furniza și alte date, cu mult mai bogate.

CUM ARĂTAU OGOARELE DE ACUM CÎTEVA MII DE ANI

Istoricii vremii arată că, în cîmpiile cele mai mănoase, cum erau cele din nordul Romei, lanurile de grîu dădeau, pe timpul romanilor, recolte foarte bogate, de... 400–500 kg la hectar. Aceste recolte de acum 2 000–2 500 de ani erau considerate cele mai bune în acea epocă și aceste producții „de vîrf", cum puteau fi considerate pe atunci, le obțineau și strămoșii noștri. Astfel, cînd armata lui Alexandru cel Mare a trecut Dunărea, în jurul anului 335 î.e.n., și i-a atacat pe geto-daci, oștenii au fost impresionați de lanurile de grîu ale acestora și de recoltele lor, bogate pentru acea epocă, avînd producții ce ajungeau pînă la 400 kg la hectar. Alte documente istorice arată că, pe timpul lui Darius (513 î.e.n.), lanurile de grîu din Cîmpia Dunării atrăgeau atenția, prin belșugul recoltei, care depășea 400 kg la hectar.

În comparație cu existența de sute de mii de ani a omului și cu miile de ani de cultivare a pămîntului, perioada istorică la care ne referim nu este prea îndepărtată. Să reținem însă că în toate aceste mii de ani, pînă la începutul secolului al XIX-lea, agricultorii cei mai pricepuți și din regiunile